

وزارت تحصیلات عالی
معینیت علمی
ریاست انکشاف برنامه‌های علمی

برنامه ملی بازرنگری و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون‌های کشور
پوهنځی زراعت

نصاب تحصیلی رشته مدیریت تجارت زراعتی
Curriculum of Agribusiness Management

پیام وزیر تحصیلات عالی

انکشاف پایدار کشور و جامعه مستلزم ایجاد نهادهای باکیفیت آموزشی از سطح پایین تا بالاست، تا بتوانند افراد جامعه را مجهز با دانش و مهارت‌های مورد نیاز جامعه تربیت کنند. وزارت تحصیلات عالی به‌منظور نیل به این امر مهم برنامه‌های بنیادی را روی دست گرفته است که یکی از آن‌ها تدوین نصاب پویا که پاسخ‌گوی نیاز محصلان و در نهایت پاسخ‌گوی نیاز جامعه بوده و با تطبیق آن اهداف نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور برآورده شده بتواند، است. نصاب تحصیلی که در نتیجه‌ی تطبیق آن افرادی به جامعه تقدیم شوند که با دانش مسلکی، علمی و فنی خویش در بازار کار به سطح کشور و منطقه موقعیت خود را تثبیت کرده بتوانند و از لحاظ فرهنگی و اخلاقی، هم‌وطن خوب برای هم‌وطنان، هم‌شهری خوب برای هم‌شهریان و سرانجام پدر و مادر خوب برای فرزندان خود بار آیند.

در پلان استراتژیک ملی وزارت تحصیلات عالی، تدوین نصاب تحصیلی معیاری به‌عنوان یکی از اهداف اصلی در نظر گرفته شده است و بنابراین به کمیسیون ملی نصاب تحصیلی وظیفه سپرده شد تا رهنمود انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی را ترتیب نموده، به‌منظور آغاز روند بازنگری اساسی و توحید نصاب ملی در دسترس همه‌ی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی کشور قرار دهند. روند بازنگری نصاب تحصیلی تمام رشته‌ها در اوایل سال 1397 از مرحله‌ی نیازسنجی از سطح دیپارتمنت ها، پوهنچی ها و پوهنتون ها و به اشتراک کارشناسان از نهادهای دولتی و خصوصی آغاز و همچنان مدل‌های متعددی سایر کشورها نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

خرسندیم که روند بازنگری نصاب‌های تحصیلی رشته‌های مختلف پوهنچی‌های زراعت کشور؛ مبتنی بر رهنمود بازنگری نصاب، همت و همکاری همه‌جانبه‌ی مسئولین و اعضای کادر علمی پوهنچی‌های زراعت پوهنتون‌های کشور در رشته‌های مربوط با تلاش‌های مستمر، صادقانه و تخصصی همکاران ما در نهادهای یادشده در تمامی مراحل از جمله مرحله نیازسنجی، بررسی‌های مسلکی در کمیته‌های تخصصی و برگزاری کلسترهای ملی تکمیل گردید.

اکنون با افتخار نصاب‌های بازنگری شده‌ی رشته‌های اگرانومی، اقتصاد و توسعه زراعتی، بایوتکنالوژی و تولید تخم‌های بذری، تکنالوژی مواد غذایی، حفاظه نباتات، جنگلداری و منابع طبیعی، خاکشناسی و آبیاری، علوم حیوانی، هارتیکلچر و مدیریت و تجارت محصولات زراعتی را منحيث نصاب نهایی‌شده در وزارت تحصیلات عالی افغانستان، جهت تطبیق در تمام پوهنتون‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی تقدیم جامعه علمی خویش می‌نماییم. امید با تطبیق آنها بسا از خلاها و کاستی‌های قبلی رفع گردیده، خدمات با کیفیت بهتر و بازدهی مؤثرتر در عرصه‌ی تحصیلات عالی صورت گیرد.

در پایان از همه دست اندرکاران برنامه‌ی ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی، به‌خصوص از استادان پرتلاش شامل در این روند، رؤسای پوهنچی‌ها و آمرین بخش‌های مربوطه، اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب تحصیلی و همکاران ریاست انکشاف برنامه‌های علمی که در تدوین نصاب‌های تحصیلی هرکدام به سهم خویش توان و استعداد خود را به خرج داده‌اند، کمال قدردانی و سپاس‌گزاری می‌نمایم و از آفریدگار جهان برای همه موفقیت‌های بیشتر از پیش را استدعا دارم.

پوهنمل عبدالنواب بالاکرزی

معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی

نصاب تحصیلی از عناصر مهم و کلیدی برنامه های علمی در وزارت تحصیلات عالی است. تطبیق نصاب تحصیلی معیاری منحصیث نقشه راه برای محصلان و تربیه نیروی بشری کشور، از یک سو باعث بهبود کیفیت تدریس و آموزش در نهاد های تحصیلی گردیده و از سوی دیگر فارغان با دانش و شایسته طبق نیاز بازار کار را به جامعه تقدیم میکند. از همین رو، وزارت تحصیلات عالی به عنوان اساسی ترین نهاد تنظیم کننده امور تحصیلات عالی در کشور، روند بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی پوهنتون های کشور با اهداف تنظیم آن مطابق به نیاز بازار کار، ضرورت استخدام کنندگان با رعایت معیار های پذیرفته شده جهانی در هر رشته تحصیلی را با شعار "ملت واحد- نصاب تحصیلی واحد" در تمامی پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی از سطح دیپارتمنت، پوهنخی، پوهنتون تا وزارت تحصیلات عالی، آغاز نموده و قرار است یکصد و شصت و پنج رشته مختلف فارغ ده دوره لیسانس موجود در کشور تحت پوشش این برنامه قرار گیرند.

روند انکشاف نصاب با مرحله نیاز سنجی آغاز گردید که در آن به منظور تشخیص نیاز بازار کار، اعضای کادر علمی موسسات تحصیلات عالی اعم از دولتی و خصوصی با ادارات ذیدخل، نخبه ها و مراجع استخدام کننده نشست های مشورتی را دایر نموده و بعد از جمع آوری نظریات آنها، آنرا به عنوان مواد کار در کلسترهای تخصصی رشته توسط متخصصین نصاب سازمان مورد تحلیل و تجزیه قرار داده و در تنظیم نصاب های تحصیلی جدید از آن استفاده صورت گرفته است.

کلستر بازنگری نصاب های تحصیلی عبارت از گروهی از افراد متخصص، مجرب و ذیدخل در رشته مربوطه اعم از استادان صاحب نظر پوهنتونهای دولتی و خصوصی، نمایندگان استخدام کنندگان (دولتی و خصوصی)، متخصصین ورزیده از پوهنتونهای خارجی، نماینده فارغ التحصیلان سالهای اخیر و نماینده کمیسیون ملی نصاب وزارت تحصیلات عالی اند که بعد از مرور سایر نصاب های موجود و رفرنس های بین المللی نیازسنجی ها را کار شناسی نموده و در چندین مرحله نصاب ها را انکشاف میدهند.

در بازنگری نصاب های تحصیلی که براساس اهداف آموزشی هر رشته نصاب ترتیب شده و برای هر مضمون و درس اهداف آموزشی تعریف شده که با اهداف آموزشی رشته مطابقت دارد، بر علاوه سایر نصاب های رایج در کشور، رفرنس های معتبر رشته های مشابه در دیگر کشور ها نیز مورد مطالعه قرار گرفته و از آن ها استفاده شده است. توجه به مهارت ها و توانایی های محصلان مانند، مهارت استفاده از تکنالوژی معلوماتی، طرز تفکر انتقادی یا (Critical thinking)، توجه به کار عملی (Internship)، مهارت محاوره و ارتباطات، بلدیت با کار گروهی و روحیه همکاری، تقویه خلاقیت و نو آوری، مهارت های حل مشکل، مهارت های آموزش مادام العمر (Life Time Learner)، آگاهی از کلتور های متفاوت جهانی، تقویه حس وطن دوستی و روحیه اسلامی و علاوه بر آن به معیارهای که توسط سازمان یونسکو به عنوان مهارت های قرن بیست و یکم تعریف گردیده نیز پرداخته شده و رعایت گردیده است.

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی به همکاری کمیسیون ملی نصاب تحصیلی توسط ریاست انکشاف برنامه های علمی وزارت تحصیلات عالی تطبیق میگردد. جا دارد که از همکاری اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب و سایر اعضای ذیدخل برنامه که با زحمات خستگی نا پذیر خویش در اکمال این برنامه ملی سهم داشته اند، اظهار سپاس و قدر دانی نماییم.

پوهنمل خواجه زبیر صدیقی

رئیس انکشاف برنامه های علمی

پیشگفتار

نصاب تحصیلی (Curriculum) یک رکن اساسی در تحصیلات عالی هر کشور است. زیرا نصاب تحصیلی در واقع بیوگرافی (شناسنامه) مشخصات و خصوصیات هر مضمون (کورس) بوده که به منزله رهنمود فشرده و جامع برای موضوعاتی که قرار است تغییر در فهم، سلوک و مهارت مسلکی محصلان به شکل مطلوب مطابق به اهداف مطروحه فراهم سازد، می باشد.

ارائه آموزش های معیاری در حوزه مدیریت تجارت زراعتی و تربیه نیروهای متخصص در بخش های مختلف رسالت مهمی است که پوهنخی زراعت به عنوان نهاد تحصیلات عالی عهده دار است. باورمند هستیم زمانی نهاد های علمی میتوانند در اجرای رسالت خویش موفق باشند که علاوه بر ارائه آموزش های نظری به ارتقاء مهارت های عملی محصلان و اصلاح نصاب تحصیلی به منظور فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان بیش از پیش عطف توجه نمایند.

در سطح هر یک از پوهنتون ها، پوهنخی ها و دیپارتمنت ها کمیته های نصاب تحصیلی وظیفه دارند تا نصاب تحصیلی را که در سال های گذشته تدریس می گردید مورد ارزیابی، بازنگری و انکشاف قرار دهند و مطابق نیاز جامعه، بازار کار، پیشرفت تکنالوجی، آخرین دستاورد های علمی و بالاخره مطابق به استندردها و معیارهای محلی، ملی و جهانی عیار سازند. تاکید اجماع ملی نصاب تحصیلی کشور ما هم در قسمت معیاری سازی نصاب تحصیلی در افغانستان در پوهنتون های کشور که در ماه حوت سال 1396 در کابل برگزار گردیده بود بر همین موارد بود.

برعلاوه این اجماع ملی برای نیازسنجی پرسشنامه های برای اعضای کادر علمی، فارغ التحصیلان، محصلان برحال و استخدام کنندگان هم ترتیب نموده و مورد خانه پری، ارزیابی و تحلیل و تجزیه قرار گرفته است و نظریات و پیشنهادات اقشار و گروه های مختلف در بازنگری و انکشاف کریکولم درسی یا تحصیلی در نظر گرفته شده است تا به اساس آن نظریات و پیشنهادات پالیسی کورس ها و مفردات درسی برای هر مضمون (کورس) تهیه گردد که بعد از منظوری مقام محترم تحصیلات عالی نصاب تحصیلی جدید مرعی الاجراء می باشد.

قابل یادآوریست که با تاسیس کمیته ملی نصاب جهت معیاری سازی نصاب ها در سطح وزارت تحصیلات عالی و هم چنان به تاریخ 1397/8/9 ورکشاپ بازنگری نصاب تحصیلی پوهنخی های زراعت و به تاریخ 1398/1/27 ورکشاپ دیگری تحت عنوان بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی و هم چنان به تاریخ 1398/3/26 جلسه تدوین، تنظیم و صحافت نصاب تحصیلی و بالاخره به تاریخ 1398/11/6 ورکشاپ دیگری تحت عنوان برنامه جمع بندی، صحافت و دیزاین نصاب های تحصیلی رشته های ده گانه پوهنخی های زراعت افغانستان که رشته مدیریت تجارت زراعتی نیز جز آن میباشد در تالار کنفرانس های وزارت تحصیلات عالی دایر گردید که سند پالیسی، نصاب تحصیلی و مفردات درسی پوهنخی های زراعت افغانستان تدوین و تنظیم گردید که تمام پوهنخی های زراعت افغانستان مکلف اند که از آغاز سال تحصیلی جدید بعد از منظوری مقام محترم وزارت تحصیلات عالی این نصاب تجدید شده را مورد تطبیق قرار دهند تا از این طریق اهداف آموزشی و اهداف متوقعه در این سند مهم و تاریخی تحقق پیدا نماید تا به پیشرفت و انکشاف افغانستان عزیز ممد واقع گردد.

لذا ضرورت انکشاف و تجدید نصاب تحصیلی و بازنگری برنامه های علمی در هر یک از پوهنتون ها الزامی به نظر میرسد. زیرا ارتقای کیفیت تحصیلات عالی، تقویه نیروی بشری متخصص، فعال و کاردان، تربیت کادر های تحقیقی و کارشناس در رشته های علوم، هنر و صنعت در کشور امر حتمی و نیاز نهاد های استخدام کننده میباشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
دیدگاه (Vision).....	۱
ماموریت (Mission).....	۱
اهداف آموزشی رشته Program Learning Objectives.....	۲
Expected Outcomes نتایج متوقعه.....	۲
نیاز سنجی.....	2
کود نمبر مضامین.....	۳
موجودیت انترنشیپ و سیر علمی.....	۴
روش های آموزش و تدریس.....	۴
شیوه های ارزیابی محصلان.....	۴
جداول مضامین هشت سمستر.....	۵
مفردات مضامین اختصاصی مدیریت تجارت زراعتی.....	۱۳
مفردات مضمون مدیریت تجارت زراعتی I.....	۱۳
مفردات مضمون ریاضی برای زراعت.....	۱۶
مفردات مضمون اساسات مدیریت.....	۱۹
مفردات مضمون اقتصاد کوچک.....	۲۱
مفردات مضمون رهبری و انکشاف مسلکی – کپستون.....	۲۴
مفردات مضمون مدیریت تجارت زراعتی II.....	۲۶
مفردات مضمون اقتصاد بزرگ.....	۲۹
مفردات مضمون مدیریت منابع بشری.....	۳۲
مفردات مضمون مدیریت مزرعه.....	۳۵

عنوان	صفحه
مفردات مضمون برنامه کمپیوتر برای تصمیم گیری.....	۳۷
مفردات مضمون مدیریت فروشات و خدمات.....	۴۰
مفردات مضمون حسابداری.....	۴۳
مفردات مضمون پلان مارکیت و یا بازاریابی.....	۴۶
مفردات مضمون تمویل زراعتی.....	۴۹
مفردات مضمون پلان تجارتی.....	۵۲
مفردات مضامین اساسی و پوهنتون شمول دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی.....	۵۵
مفردات مضمون زولوژی.....	۵۵
مفردات مضمون میکروبیولوژی.....	۶۰
مفردات مضمون مبادی مالداري.....	۶۵
مفردات مضمون تنظیم واداره فارمهای حیوانی.....	۷۱
مفردات مضمون نباتات عمومی.....	۷۵
مفردات مضمون مباد ماشین آلات.....	۸۰
مفردات مضمون مبادی نباتات مزروعی.....	۸۴

مفردات مضمون نباتات صنعتی.....	۸۹
مفردات مضمون مبادی جنگلداری.....	93
مفردات مضمون مبادی محیط زیست.....	97
مفردات مضمون مبادی سیستماتیک.....	101
مفردات مضمون مصونیت مواد غذایی.....	105
مفردات مضمون مبادی علم و تکنالوژی مواد غذایی.....	108
مفردات مضمون مبادی خاکشناسی.....	114
مفردات مضمون مبادی ترویج زراعتی.....	118
مفردات مضمون مبادی اقتصاد زراعتی.....	124

صفحه

عنوان

مفردات مضمون مبادی احصایه زراعتی.....	130
مفردات مضمون روش تحقیق.....	134
مفردات مضمون روش های احصایوی.....	140
مفردات مضمون اقتصاد تولید زراعتی.....	148
مفردات مضمون پالیسی های زراعتی.....	153
مفردات مضمون بازاریابی محصولات زراعتی.....	161
مفردات مضمون اساسات هار تیکلچر.....	169
مفردات مضمون ذخیره و پروسس محصولات هار تیکلچری.....	175
مفردات مضمون مبادی علم حشرات.....	181
مفردات مضمون مبادی علم امراض نباتی.....	185
مفردات مضامین پوهنتون شمول.....	190
مفردات مضمون جهان بینی اسلامی.....	190
مفردات مضمون عبادات و حکمت های آن.....	194
مفردات مضمون نظام اخلاقی اسلام.....	198
مفردات مضمون نظام اجتماعی اسلام.....	202
مفردات مضمون نظام سیاسی اسلام.....	206
مفردات مضمون نظام اقتصادی اسلام.....	210
مفردات مضمون قرآن و علوم معاصر.....	214
مفردات مضمون تمدن اسلامی.....	218
منابع استفاده شده در تهیه نصاب تحصیلی دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی.....	222
لست اعضای اشتراک کننده گان کلستر مدیریت تجارت زراعتی.....	223

دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی که به هدف ارائه مهارت ها و تجارب برای یک جامعه در حال رشد و تکامل ضروری است جدیداً ایجاد گردیده است. این دیپارتمنت برای محصلان فرصت های زیادی از قبیل کار گروهی، فرصت های برنامه آموزشی برای محصلان و همچنان آموختن مهارت های که بتوانند در جهان در حال تغییر رقابت نمایند مهیا خواهد نمود.

تفکر انتقادی و کار عملی از جمله مهارت های می باشد که در نصاب تحصیلی برای برنامه مدیریت تجارت زراعتی مدنظر گرفته شده است. علاوه شدن مورد صنعتی و مشورتی و کار کردن شان همراه با استادان پوهنخی زمینه این را مساعد خواهد نمود تا به چالش ها موجود در بازار و ضروریات فعلی مارکیت آگاهی حاصل نمایند. تمرکز و هدف پروژه حمایت پوهنتون و انکشاف نیروی بشری اینست تا با یادگیری مهارت ها از قبیل مهارت های تحصیلی و عملی بتوانند محصلین را در حل مشکلات موجود در زراعت قادر نماید.

علاوه بر آن، محصلان نه تنها مقید به خواندن کتاب ها می باشند بلکه آنها تشویق خواهند شد تا با استفاده از مواد اضافی آموزشی دیگر مثل استفاده از انترنت بحث و گفتگو با همصنفان معلومات خویش را افزایش دهند. استادان محیطی را برای محصلین ایجاد نمایند تا ازین طریق مهارت ها همچون تفکر انتقادی در مدیریت تجارت زراعتی، کار عملی، کار گروهی، استفاده از برنامه های کمپیوتر و ارائه سمینار ها بهبود بخشند.

کارهای خانگی، وظیفه صنفی و پروژه ها وضعیت واقعی تجارت را به محصلین به نمایش خواهد گذاشت و همچنان از این طریق محصلان میتوانند که به یک مشکل چندین راه حل را دریافت نمایند.

دیدگاه (Vision)

دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی تلاش می نماید که یک دیپارتمنت پیشگام و مقدم در نوآوری و تحقیق باشد. فارغان دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی در نهاد های دولتی و خصوصی در بخش تحقیق، پروسس مواد غذایی و بازاریابی زراعت خدمت نموده و بالای بهبود جامعه تاثیر میگذارد. این برنامه تحصیلی محصلان را تشویق خواهد کرد تا انواع مهارت های قابل انتقال (مهارت های ارتباطی، کار گروهی و مدیریتی) را انکشاف داده و در تحقیق، آگاهی دهی و ترویج سهم گیرند. آموختن این مهارت ها تجربه فراتر از محیط اکادمیک را فراهم خواهد کرد رهبری دیپارتمنت های مدیریت تجارت زراعتی تلاش مینمایند تا استادان را در امر تدریس موثر، ایجاد کورس ها، نصاب تحصیلی جدید و ادغام روش های تدریس جدید برای یادگیری موثر آماده سازند.

ماموریت (Mission)

دیپارتمنت های مدیریت تجارت زراعتی برنامه تحصیلی بازار محور را از طریق آموزش خلاقانه، ترکیب روش تدریس نوین و تحقیق بمنظور بهبود زندگی شهروندان و رشد اقتصادی افغانستان راه اندازی مینماید. برنامه لیسانس مدیریت تجارت زراعتی، نیروی کار آماده را برای رقابت در سطح کشور و منطقه فارغ خواهد داد. این دیپارتمنت با مراجع بیرونی سکتور زراعت در قسمت بهبود کیفیت تدریس و فراهم نمودن آموزش با کیفیت کار نموده و محصلان را قادر به کسب دانش و کمک در امر انکشاف سکتور زراعت مینماید.

اهداف آموزشی رشته Program Learning Objectives

1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل به عنوان مدیر و مشاور در بخش های تجارت زراعتی برای محصلان.
2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی و اساسات مستحکم تجارت زراعتی که سکتور خصوصی به آن ضرورت داشته باشد.
3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری برای یک آینده درخشان در بخش تجارت زراعتی.
4. توسعه دادن برنامه های تبادلی با سکتور خصوصی تا بدین وسیله متخصصان سکتور خصوصی یک سمستر را در پوهنتون تدریس نمایند و استادان به همان مدت در شرکت های تجارت محصولات زراعتی مصروف کار شوند.
5. هدف اصلی مدیریت تجارت زراعتی پوهنځی های زراعت انگیزه دادن خودی به محصلان است تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.

نتایج متوقعه Expected Outcomes

1. توانایی تطبیق تکنیک های مدیریت تمویل و اساسات تجارت محصولات زراعتی
2. توانایی تحلیل و تجزیه اطلاعات بازاریابی و تطبیق مهارت های تجارت بازاریابی در تصمیم گیری
3. توانایی استفاده از تکنیک های مقداری در تصمیم گیری
4. توانایی کار کردن در گروپ/تیم و یا بشکل انفرادی
5. توانایی تحلیل و تطبیق مفاهیم اقتصادی در محیط تجارت واقعی
6. طرح و تطبیق استراتیژی بازاریابی
7. درک از وظایف مدیریت و دانستن اهمیت آن در تجارت زراعتی
8. توانایی استفاده از برنامه های کمپوتر در تصمیم گیری و کار روزمره تجاری

نیاز سنجی

حکومت مرکزی افغانستان همراه با چندین نهاد دیگر انکشافی و سرمایه گذاران خصوصی هر یک به نوبه خود اهداف بالا بردن تجارت محصولات زراعتی را در سراسر کشور بیان نموده است. در حال حاضر، در افغانستان رشته مدیریت تجارت زراعتی در پنج پوهنتون افغانستان که شامل پوهنتون های بلخ، کندهار، شیخ زائد خوست، کندز و ننگرهار در پوهنځی های زراعت، وجود دارد که در آن برنامه لیسانس در بخش مدیریت تجارت زراعتی تدریس می گردد. در افغانستان دهاقین ما بیشتر مشکلات در قسمت بازاریابی و تجارت محصولات زراعتی دارند تا اینکه در مورد تولید محصولات زراعتی بناء وزارت تحصیلات عالی افغانستان در همکاری با اداره بین المللی انکشافی ایالات متحده امریکا (USAID)، در این اواخر رشته مدیریت تجارت زراعتی را به عنوان یک نیازمندی اساسی تحصیلی در افغانستان شناسایی کرده است.

أ. در پاسخ مستقیم به خلا واضح این رشته، پوهنځی های زراعت پنج پوهنتون افغانستان تلاش کرده تا یک دیپارتمنت جدید مدیریت تجارت زراعتی را در سال 1394 تأسیس نماید و هدف آن آماده سازی محصلان برای جابجا نمودن در بخش های سکتور خصوصی و دولتی با تخصص مدیریت تجارت زراعتی مورد نیاز برای زراعت در افغانستان می باشد. این تلاش ها به همکاری پوهنتون پوردو تحت پروژه تمویل شده اداره

بین‌المللی انکشافی ایالات‌متحده امریکا USWDP آغاز شده است. این دیپارتمنت جدید نظریات تمام جوانب ذیدخل در تجارت محصولات زراعتی را در نظر گرفته است.

ب. مدت دوره تحصیل: دوره لیسانس رشته مدیریت تجارت زراعتی اولین مرحله تحصیلی در نظام تحصیلات عالی افغانستان می باشد که به‌طور عادی چهار سال تحصیلی را دربر می‌گیرد.

ج. **کریدیت‌ها و کود نمبر مضامین:** در این نصاب مجموع تعداد کریدیت‌ها در کتگوری های چهارگانه 146 کریدیت تثبیت گردید. در صورتی که سایر پوهنتون های دولتی و خصوصی دیپارتمنت مدیریت تجارت را تأسیس نمایند، مکلف به تطبیق این نصاب تحصیلی می‌باشند.

د. **مضامین درسی و کتگوری ها:** ماده‌ای دوم لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی: «حداقل کریدیت‌ها در دوره‌ای لیسانس ۱۳۶ کریدیت و حداکثر آن مربوط به طول دوره تحصیلی رشته مربوطه بوده و از ۲۱ کریدیت در یک سمستر تجاوز نمی‌نماید.»

ماده سوم لایحه مذکور سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی: مضامین دوره لیسانس به مضامین اساسی، مضامین تخصصی، مضامین اختیاری و مضامین پوهنتون شمول گرفته تا از نصاب تحصیلی مرتبط و عملی اطمینان حاصل نماید. افزون بر آن، دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی از طریق استادان و فارغ‌التحصیلان، هدف دارد تا با سکتور خصوصی تجارت محصولات زراعتی رابطه ایجاد نماید تا تلاش های وزارت زراعت، آبیاری و مالداري را مورد حمایت قرار دهد. در مجموع، این روند چند جانبه طوری طرح شده تا فرصت های اشتغال را برای فارغ‌التحصیلان تضمین نموده و رشد اقتصادی را در تجارت محصولات زراعتی بالا ببرد. با توجه به ضرورت مبرم به متخصصین مدیریت تجارت زراعتی تأسیس رشته مدیریت تجارت زراعتی در پوهنتون ها ضروری پنداشته میشود.

کود نمبر مضامین

کود های مضامین مشتمل به ۴ حروف است که دو حروف اولی مثل (Ag) نمایندگی از پوهنخی ولی حروف بعدی نمایندگی دیپارتمنت مختلف پوهنخی زراعت مثل (Ag ABM)، Agribusiness Management و یا مدیریت تجارت زراعتی، (Ag Agron) اگرونومی، (AgEcEx) توسعه و اقتصاد زراعتی، (AgHort) باغداری، (AgPP) حفاظ نباتات، (AgBT) بایو تکنالوژی، (AgAnSc) علوم حیوانی، (AgSS) خاکشناسی و (AgFNR) از دیپارتمنت جنگلداری و منابع طبیعی نمایندگی میکند.

موجودیت انترنشیپ و سیر علمی

دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی و پوهنخی زراعت برنامه های ارتباطی و هماهنگی با وزارت زراعت، ادارات و مؤسسات زراعتی را مورد توجه قرار داده است تا فارغان این دیپارتمنت فرصت های کار آموزی را در ادارات مختلف بدست بیاورند. سیر علمی و آموزشی در طول دوره تحصیل یکی از برنامه های عمده آموزشی میباشد که در حد توان و به پیمانه موجودیت امکانات محصلین به شکل گروپی و گاهی به شکل انفرادی از فعالیت ها، برنامه ها و مؤسسات مختلف بازدید بعمل می آورند تا از یک سو ارتباط موثر میان محصلین و ادارات و نهاد های کاری بوجود آید و از سوی دانش و تجارب عملی محصلین ارتقا یابد.

روش های آموزش و تدریس

روش های آموزش و تدریس در این دیپارتمنت نظر به خصوصیات مضامین متفاوت بوده و در مجموع روشهای بهتری که متمرکز به محصل محوری باشد مورد توجه میباشد. مضامین بصورت عموم به شکل لکچر و استفاده از پاورپاینت، ضمیمه تهیه مواد درسی و ممد درسی مرتبط به موضوع اجرا گردیده و ضمناً در جریان دروس به منظور تقویه روند یادگیری محصلان، استفاده از راهکار های علمی که اذهان محصلین را بیشتر به تکاپو وامیدارد، مانند مطالعات بالمثل (Intrectively manner) یا ایراد سوالات و پرسشهای موردی استفاده صورت میگیرد. همچنان سهیم سازی محصلین در پروسه تدریس، کار های گروهی و صنفی و کار خانگی از روش های دیگری آموزش در دیپارتمنت اگرانومی میباشد.

نظر به خصوصیات مضامین آموزش به صورت عملی و نظری به پیش برده میشود که در اکثر مضامین کار های ساحوی و عملی مورد توجه اساتید میباشد.

شیوه های ارزیابی محصلان

اعضای کادر علمی دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی از شیوه های مختلف ارزیابی برای فهم میزان درک و یاد گیری محصلین استفاده می نمایند که شامل ارایه کار های گروهی، کار خانگی، کار های صنفی و ساحوی در جریان سمستر و نیز امتحان های صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان پایان سمستر میباشد. آماده نمودن پاورپاینت ها روی موضوعات مختلف، ارزیابی موضوعات و نهوه ارائه آن توسط اساتید شکل دیگری از ارزیابی از میزان درک و عمل محصلین میباشد.

سمستر (1) (سال اول سمستر اول)

ردیف	مضمون	کود	کنگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				دیپارتمنت و پوهنځی عهده دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع			
1	ثقافت اسلامی (1)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ندارد	
2	لسان انگلیسی عمومی (1)		پوهنتون شمول	2	2	0	0	2	انگلیسی، ادبیات	ندارد	
3	تاریخ معاصر افغانستان		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	تاریخ، ادبیات	ندارد	
4	کیمیای عمومی		اساسی	3	2	2	0	4	کیمیا، ساینس	ندارد	
5	نباتات عمومی	AgAgron 0111	اساسی	3	2	2	0	4	آگرونومی، زراعت	ندارد	
6	زولوژی	AgAnSc 0112	اساسی	3	2	2	0	4	مالداری، زراعت	ندارد	
7	ریاضیات عمومی		اساسی	2	2	0	0	2	ریاضی، ساینس	ندارد	
8	آموزش کامپیوتر (1)		پوهنتون شمول	2	1	2	0	3	کمپیوتر ساینس IT	ندارد	
مجموعه				17	13	8	0	21			
شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها			شماره	مضامین اختیاری		کود	تعداد کریدت	
	پوهنتون شمول	6	3.727%				1				
	تخصصی	0	0.000%				2				
	اساسی	11	6.832%				3				
	اختیاری	0	0.000%								
	مجموعه	17	10.559%								

سمستر (2) (سال اول سمستر دوم)

شماره	مضمون	کود	کنتوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع	
1	ثقافت اسلامی (2)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	ثقافت اسلامی (1)
2	لسان انگلیسی عمومی (2)		پوهنتون شمول	2	2	0	0	2	لسان انگلیسی عمومی (1)
3	فزیک		اساسی	2	2	0	0	2	ندارد
4	کیمیای عضوی		اساسی	3	2	2	0	4	کیمیای عمومی
5	سیستماتیک نباتی	AgFNR 0213	اساسی	3	2	2	0	4	AgAgron 111 جنگلداری و منابع طبیعی، زراعت
6	مبادی محیط زیست	AgFNR 0214	پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	ندارد
7	آموزش کامپیوتر (2)		پوهنتون شمول	2	1	2	0	3	کامپیوتر (1)
8	مصونیت غذایی	AgFT 0215	پوهنتون شمول	2	2	0	0	2	ندارد
9	مبادی ترویج زراعتی	AgEcEx 0216	اساسی	3	2	2	0	4	ندارد
	مدیریت فارم های مالداري	AgAnSc 0217	اختیاری	2	2	0	0	2	ندارد
	مجموعه			21	17	8	0	25	

شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدي نظر به مجموع کریدت ها	شماره	مضامين اختیاری	کود	تعداد کریدت
1	پوهنتون شمول	8	4.969%	1	مدیریت فارم های مالداري	AgAnSc 217	2
	تخصصی	0	0.000%	2			
2	اساسی	11	6.832%	3			
3	اختیاری	2	1.242%				
	مجموعه	21	13.043%				

سمستر (3) (سال دوم سمستر اول)										
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				مضامین پیش شرط	ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع		
1	ثقافت اسلامی (3)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ثقافت اسلامی (2)
2	لسان انگلیسی (3)		تخصصی	2	2	0	0	2	انگلیسی، ادبیات	انگلیسی (2)
3	مبادی خاکشناسی	AgSS 0318	اساسی	3	2	2	0	4	خاکشناسی، زراعت	ندارد
4	مبادی ماشین آلات زراعتی	AgAgron 0319	اساسی	3	2	2	0	4	اگرانومی، زراعت	ندارد
5	مایکروبیولوژی	AgANSc 0320	اساسی	3	2	2	0	4	علوم حیوانی، زراعت	ندارد
6	مبادی مالداري	AgAnSc 0321	اساسی	3	2	2	0	4	علوم حیوانی، زراعت	ندارد
7	مبادی علم تکنالوژی مواد غذایی	AgFT 0324	اساسی	3	2	2	0	4	تکنولوژی مواد غذایی،	ندارد
	مجموعه			18	13	10	0	23		

شماره	مضامین اختیاری	کود	تعداد کریدت
1			3
2			3
3			

شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها
1	پوهنتون شمول	1	0.629%
	تخصصی	2	1.258%
2	اساسی	15	9.434%
3	اختیاری	0	0.000%
	مجموعه		11.321%

سمستر (4) (سال دوم سمستر دوم)											
ردیف	مضمون	کود	کتگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				دیپارتمنت و پوهنخی عهده دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع			
1	ثقافت اسلامی (4)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ثقافت اسلامی (3)	
2	لسان انگلیسی (4)		تخصصی	2	2	0	0	2	انگلیسی، ادبیات	انگلیسی (3)	
3	مبادی علم حشرات	AgPP 0425	اساسی	3	2	2	0	4	حفاظه، زراعت		
4	مبادی نباتات مزروعی	AgAgron 0426	اساسی	3	2	2	0	4	اگرانومی، زراعت	ندارد	
5	مبادی هارتيکلچر	AgHort 0427	اساسی	3	2	2	0	4	هارتيکلچر، زراعت	ندارد	
6	مبادی اقتصاد زراعتی	AgEcEx 0418	اساسی	3	2	2	0	4	اقتصاد و توسعه زراعتی	ندارد	
7	مبادی جنگلداری	AgFNR 0429	اساسی	3	2	2	0	4	جنگلداری، زراعت	ندارد	
8	مبادی علم امراض نباتی	AgPP 0430	اساسی	3	2	2	0	4	حفاظت نباتات	مايکروبيولوژی	
	مجموعه			21	15	12	0	27			
شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدي نظر به مجموع کریدت ها			شماره	مضامین اختیاری		کود	تعداد کریدت	
	1	پوهنتون شمول	1	0.629%			1				
		تخصصی	2	1.258%			2				
	2	اساسی	18	11.321%			3				
	3	اختیاری	0	0.000%							
	مجموعه		21	13.208%							

سمستر (5) (سال سوم سمستر اول)											
ردیف	مضمون	کود	محتوای مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				دیپارتمنت و پوهنځی عهده دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع			
1	ثقافت اسلامی (5)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ثقافت اسلامی (4)	
2	مدیریت تجارت زراعتی I	AgABM 0531	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
3	ریاضی برای زراعت	AgABM 0532	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی	ریاضی عمومی	
4	اساسات مدیریت	AgABM 0533	تخصصی	2	2	0	0	2	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
5	اقتصاد کوچک	AgABM 0534	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
6	کپستون- رهبریت و انکشاف مسلکی	AgABM 0535	تخصصی	2	2	0	0	2	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
7	مبادی احصاییه زراعتی	AgEcEx 0521	اساسی	3	2	2	0	4	اقتصاد و توسعه زراعتی	ندارد	
	مجموعه			17	15	4	0	19			

شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها	شماره	مضامین اختیاری	کود	تعداد کریدت
1	پوهنتون شمول	1	0.629%	1			
	تخصصی	13	8.176%	2			
2	اساسی	3	1.887%	3			
3	اختیاری	0	0.000%				
	مجموعه	17	10.692%				

سمستر (6) (سال سوم سمستر دوم)											
ردیف	مضمون	کود	کنگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				مضامین پیش شرط	ملاحظات	
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع			
1	ثقافت اسلامی (6)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ثقافت اسلامی (5)	
2	مدیریت تجارت زراعتی (2)	AgABM 0636	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی	AgABM 531	
3	بازار یابی محصولات زراعت	AgABM 0637	تخصصی	3	3	0	0	3	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
4	اقتصاد بزرگ	AgABM 0638	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی	AgABM 534	
5	روش تحقیق	AgEcEx 0626	اساسی	2	2	0	0	2	اقتصاد زراعتی	ندارد	
6	روش های احصایوی	AgEcEx 0630	اساسی	2	2	0	0	2	اقتصاد زراعتی	مبادی احصائیه زراعتی	
7	مدیریت منابع بشری	AgABM 0639	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی		
	مجموعه			17	17	0	0	17			

شماره	نوع مضمون	کرید	فیصدی نظر به مجموع کرید ها		شماره	مضامین اختیاری	کود	تعداد کرید
1	پوهنتون شمول	1	0.629%		1			
	تخصصی	12	8.805%		2			
2	اساسی	4	1.258%		3			
3	اختیاری	0	0.000%					
	مجموعه	17	10.692%					

سمستر (7) (سال چهارم سمستر اول)

شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				مضامین پیش شرط	ملاحظات
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع		
1	ثقافت اسلامی (7)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1		شرعیات
2	مدیریت فارم	AgABM 0740	تخصصی	2	2	0	0	2		مدیریت تجارت زراعتی
3	برنامه کمپیوتر برای تصمیم گیری	AgABM 0741	تخصصی	3	2	2	0	4		مدیریت تجارت زراعتی
4	مدیریت فروشات و خدمات	AgABM 0742	تخصصی	3	2	2	0	4		مدیریت تجارت زراعتی
5	اقتصاد تولید زراعتی	AgEcEx 0731	اساسی	2	2	0	0	2	Ag EcEx	اقتصاد زراعتی
6	حسابداری	AgABM 0743	تخصصی	2	1	2	0	3	AgABM 0532	مدیریت تجارت زراعتی
7	پلان مارکیت ویا بازار یابی	AgABM 0744	تخصصی	3	2	2	0	4	AgABM 0636	مدیریت تجارت زراعتی
8	مونو گراف	AgABM 0745	تخصصی	2	0	4	0	4		مدیریت تجارت زراعتی
	مجموعه			18	14	8	0	22		

شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها	شماره	مضامین اختیاری	کود	تعداد کریدت
1	پوهنتون شمول	1	0.629%	1			
2	تخصصی	15	8.176%	2			
3	اساسی	2	2.516%	3			
4	اختیاری	0	0.000%				
	مجموعه	18	11.321%				

سمستر (8) (سال چهارم سمستر دوم)											
ردیف	مضمون	کود	کتگوری مضمون	تعداد کریدت	ساعات درسی				مضامین پیش شرط	ملاحظات	
					نظری	عملی	ستاژ	مجموع			
1	ثقافت اسلامی (8)		پوهنتون شمول	1	1	0	0	1	شرعیات	ثقافت اسلامی (7)	
2	تمویل زراعتی	AgABM 0846	تخصصی	3	3	0	0	3	مدیریت تجارت زراعتی	ندارد	
3	ذخیره و پروسس محصولات هارتیکلچر	AgHort 0844	اساسی	3	2	2	0	4	هارتیکلچر	ندارد	
4	پالیسی های زراعتی	AgEcEx 0837	اساسی	2	2	0	0	2	اقتصاد و توسعه زراعتی	ندارد	
5	نباتات صنعتی	AgAgron 0848	اساسی	3	2	2	0	4	اگرانومی	ندارد	
6	پلان تجارتی	AgABM 0847	تخصصی	3	2	2	0	4	مدیریت تجارت زراعتی		
7	مونوگراف	AgABM 0848	اختصاصی	2	0	4	0	4	مدیریت تجارت زراعتی		
	مجموعه			17	12	10	0	22			

شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها		شماره	مضامین اختیاری	کود	تعداد کریدت
1	پوهنتون شمول	1	0.629%		1			
2	تخصصی	10	6.289%		2			
3	اساسی	6	3.774%		3			
4	اختیاری	0	0.000%					
	مجموعه	17	10.692%					

مفردات مضامین اختصاصی مدیریت تجارت زراعتی

مفردات مضمون مدیریت تجارت زراعتی I

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	مدیریت تجارت زراعتی I
کود مضمون:	AgABM 0531
تعداد کردیت:	3 کردیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

معرفی مختصر مضمون:

این مضمون ابتدائی آموزشی شرح مفصل سکتور تجارت زراعتی را ارائه مینماید. موارد مهم شامل در این کورس عبارت از حدود و اهمیت تجارت زراعتی، اصول مدیریت تجارت، سازماندهی قانونی تجارت، اصول اقتصادی، مفاهیم هزینه، بازاریابی، برنامه ریزی و عملیات یک تجارت زراعتی میباشد. این کورس ابتدائی زمینه را برای سایر کورس های مرتبط با مدیریت تجارت زراعتی مهیا میکند. این دوره آموزشی برای سایر کورس های تجارت زراعتی پیش شرط بحساب میاید.

اهداف آموزشی:

- ❖ تعریف تجارت زراعتی و تشریح تأثیر آن روی جامعه
- ❖ تشریح اندازه و اهمیت سکتور تجارت زراعتی و شرح سه ساختار تجارت سازمانی عمومی
- ❖ شرح مدیریت تجارت و ساحات عمده آن و درک منابع مورد ضرورت برای تجارت زراعتی

مفردات مضمون

فصل اول: مطالعه تجارت زراعتی در یک سیستم بازار آزاد

فصل دوم: درک اهمیت و محدوده تجارت زراعتی

فصل سوم: درک اصول مدیریت تجارت زراعتی

فصل چهارم: استفاده از شرکت های با مالکیت تام

فصل پنجم: استفاده از شرکت های مشارکتی

فصل ششم: استفاده از شرکت های بزرگ و کوپراتیف ها

فصل هفتم: استفاده از اصول اساسی اقتصاد

فصل هشتم: استفاده از استهلاک، هزینه های ثابت و متغیر

فصل نهم: درک ارزش زمانی پول

فصل دهم: شناسایی و استفاده از اقتصاد کلان و خُرد

فصل یازدهم: تمویل تجارت زراعتی

فصل دوازدهم: دفتر داری و استفاده از آن در تجارت زراعتی

فصل سیزدهم: بازاریابی تجارت زراعتی

فصل چهاردهم: عملیات تجارت زراعتی

فصل پانزدهم: برنامه ریزی و سازماندهی تجارت زراعتی

کار های عملی

محصل مکلف است تا یک موضوع را در رابطه به تجارت زراعتی انتخاب نموده و حداقل پنج صفحه که از سه منابع مختلف باشد، در مورد بنویسد. ویکیپدیا بحیث یک منبع پذیرفته نمیشود. برای هر محصل به منظور ارائه موضوع خویش در صنف بین 5 تا 8 دقیقه وقت داده خواهد شد. قبل از تحقیق روی موضوع، موافقه استاد در رابطه به انتخاب موضوع حتمی است. ماخذ ها در اخیر تحقیق ذکر گردد و رهنمایی های بیشتر در زمینه در دو هفته اول آغاز صنف ارائه خواهد شد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون اساسات مدیریت	نتایج متوقعه دیپارتمنت				
		1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناسایی وظایف مدیریت	3	1	3	1	3
۲	تحلیل چگونگی ارتباط فعالیت های اداری به تولید، بازاریابی و مصرف	3	1	3	2	2
۳	تشریح نوآوری در مدیریت، محیط کاری یک اداره، مدیریت اخلاقی و مسئولیت های اجتماعی	3	1	3	1	3
مجموع		3	1	3	1.3	2.66
اوسط عمومی		2.19				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

منابع یا مأخذ:	
1. DAFT, Richard L. 2010. Management. Vanderbilt University 2. Mahoney, J. (2008) Towards a Stakeholder Theory of Strategic Management.	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون ریاضی برای زراعت

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	ریاضی برای زراعت
کود مضمون:	AgABM 0532
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

معرفی مختصر مضمون:

مضمون ریاضی برای زراعت روی کاربرد عملی برای حل مشکلات واقعی که تجارت های زراعتی یا تصدی زراعتی مانند عرضه کنندگان عوامل تولید، دهاقین و کارمندان وزارت زراعت با آنها مواجه میشود تمرکز میکند. در این مضمون مشکلات مختلف ارائه خواهد شد و محصلین مکلف اند تا براساس منطق ریاضیکی مسایل را تحلیل و تجزیه نموده و راه حل ها را تطبیق پیشکش نماید. این کورس شامل میتود های اساسات علم حساب، الجبر و هندسه میگردد که عموماً در عملیات زراعت بکار برده میشوند میپردازد.

اهداف آموزشی:

- ارتباط محاسبات حساب در محدوده زراعت
- تطبیق مفاهیم برای حل مسایل مختلف محیط و مساحت مزارع و حجم ذخایر آب و تونل ها
- شرح احصائیوی روند محصولات در هر دوره کشت

مفردات مضمون

فصل اول و دوم: اساسات حساب که روزمره در زراعت استفاده میشود

فصل سوم: کاربرد مقیاس اندازه گیری و مستطیل ها

فصل چهارم: فیصدیها، سنجش و سایر کاربرد های مرتبط در تولید حیوانات یا محصولات

فصل پنجم: سنجش محیط، ساحات و حجم اشکال هندسی، استفاده این مفاهیم در تهیه و سنجش ساحات از طریق فضا، ذخایر آب و کانال ها

فصل ششم: نقشه کشی مقیاس و کاربرد آنها در تعیین حاصل مزرعه روش های عملیات زراعتی

فصل هفتم: کاربرد ریاضیات در تولید محصولات و تهیه زمین

فصل هشتم: کاربرد ریاضی زراعتی در تولید محصولات و کشت و زرع

فصل نهم: سنجش و محاسبه حجم

فصل دهم: کاربرد ظرفیتی و تجارتي تولید محصولات و مدیریت ذخیره

فصل یازدهم: میتودهای هندسی و نسبتی باغداری

فصل دوازدهم: محاسبه دایروی پیرسن برای تهیه غذا برای حیوانات

فصل سیزدهم: پلان گذاری انگر برای پرورش مرغ ها

فصل چهاردهم: قرضه و مقیاس صعود یا تکتانه

فصل پانزدهم: بودجه سازی و دفتر داری تمویل شخصی

کار های عملی

استاد رهبری مباحث رهنمایی شده را بدوش داشته و مثالهای از مشکلات در زندگی واقعی را روی تخته سیاه ترسیم میکند. همچنان جدول واحد های اساسی برای محصلین تهیه و تشریح خواهد شد. محصلین دکمه های مهم ماشین حساب گرافیکی را با سایر عملیات آن آموزش خواهند دید. پیشوند های سیستم متریک به محصلین داده شده و استعمال آن نیز تدریس خواهد شد. استاد هر جزء سیت هندسی را به محصلین نشان داده و کاربرد هریک را بیان میکند. استاد محصلین را در قسمت محاسبه مشکلات مختلف فیصدی کمک خواهد کرد. بر علاوه محصلین استفاده از ماشین حساب گرافیک را در قسمت محاسبه اشتباهات فیصدی و تخمینات خواهند آموخت. محصل مفاهیم را استفاده مینماید تا مهارت حل مسایل فیصدی را در ساحة کار بکار ببرد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت	نتایج متوقعه مضمون ریاضی برای زراعت					مجموع
	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکوتر خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	
1	1	3	2	1	2	۱ ارتباط محاسبات حساب در محدوده زراعت
۲	1	3	1	2	2	۲ تطبیق مفاهیم برای حل مسایل مختلف محیط و مساحت مزارع و حجم دخایر آب و تونل ها.
۳	2	3	1	1	2	۳ شرح احصائیوی روند محصولات در هر دوره کشت.
مجموع						
1.3	1.3	3	1.3	1.3	2	
اوسط عمومی						1.78/3
۳= اعظمی ترین اشتراک						۲= اشتراک متوسط
۱= کمترین اشتراک						

منابع یا مأخذ:	
چپتر و مواد تهیه شده توسط استاد کتاب درسی:	ماخذ اساسی و کمکی
1. راجرز، بیٹی. ریاضیات در زراعت، چاپ دوم، ایل: انتشارات انتراستیت، Inc. 2000. ISBN: 0-8134-3174-3	
2. تیبریو، میسیلی و دیگران، مشوره دهندگان. ریاضیات گلوب فیرون، چاپ مجدد، Parsippany, New Jersey: Pearson Publishing. 2000. ISBN: 0-130-23407-9.	
3. میچیل، نینا، ه. کاربرد ریاضیکی در زراعت، چاپ دوم، ISBN-10: 1111310661	

مفردات مضمون اساسات مدیریت

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	اساسات مدیریت
کود مضمون:	AgABM 0533
تعداد کريدیت:	۲ کريدیت (۰+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

معرفی مختصر مضمون:

مضمون اساسات مدیریت معرفی مفاهیم، روش های تحلیلی و معلومات مفصل در رابطه به مسایل اساسات مدیریت را در بر میگیرد. معرفی مدیریت، محیط اداری، پلان گذاری، تنظیم نمودن، رهبری نمودن، هدایت نمودن، کنترل نمودن و غیره را در بر میگیرد. محصلین به اندازه کافی در مورد اساسات مدیریت برای کاريابی در بخش های اداری و یا سکتورهای مشابه معلومات حاصل خواهند کرد.

اهداف آموزشی:

- شناسایی وظایف مدیریت
- تحلیل چگونگی ارتباط فعالیت های اداری به تولید، بازاریابی و مصرف
- تشریح نوآوری در مدیریت، محیط کاری یک اداره، مدیریت اخلاقی و مسؤولیت های اجتماعی

مفردات مضمون

فصل اول: معرفی مدیریت

فصل دوم: محیط مدیریت

فصل سوم: پلان گذاری

فصل چهارم: تنظیم کردن

فصل پنجم: رهبری

فصل ششم: کنترل کردن

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون اساسات مدیریت	نتایج متوقعه دیپارتمنت				
		1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	شناسایی وظایف مدیریت	3	1	3	1	3
۲	تحلیل چگونگی ارتباط فعالیت های اداری به تولید، بازاریابی و مصرف	3	1	3	2	2
۳	تشریح نوآوری در مدیریت، محیط کاری یک اداره، مدیریت اخلاقی و مسئولیت های اجتماعی	3	1	3	1	3
	مجموع	3	1	3	1.3	2.66
	اوسط عمومی	2.19				
	۳= اعظمی ترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط				
		۱= کمترین اشتراک				

منابع یا مأخذ:	
1. DAFT, Richard L. 2010. Management. Vanderbilt University 2. چپتر و موادیکه توسط استاد تهیه میگردد. 3. Mahoney, J. (2008) Towards a Stakeholder Theory of Strategic Management.	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون اقتصاد کوچک

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	اقتصاد کوچک
کود مضمون:	AgABM 0534
تعداد کريدیت:	۳ کريدیت (۱+۲)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس در قسمت معرفی عرضه و تقاضا و همچنان عواملی که تعادل در بازار را تعیین میکنند، میپردازد. این کورس چهارچوب را برای آموزش رفتار مشتریان به معرفی گرفته، تصامیم آنها را تحلیل و بالاخره شرکت های را که در زمینه تجارت محصولات زراعتی فعالیت داشته و همچنان در مورد تولید مطلوب و تأثیرات ساختارهای مختلف بازار روی رفتار سازمان، بحث مینماید.

اهداف آموزشی:

- درک تعامل خانواده ها (تقاضا) و تجارت (عرضه) در ساختارهای مختلف بازار برای تعیین قیمت و کمیت کالاهای تولید شده
- بیان تقاضا بشکل گرافیکی، بشمول انحراف نزولی منحنی عرضه و اینکه کدام عوامل باعث تغییر در منحنی عرضه میشوند
- درک مشخصات عمده ساختارهای مختلف بازار و ضرورت آن برای رفتار سازمان.

مفردات مضمون

فصل اول: اقتصاد، مطالعه انتخاب

فصل دوم: مقابله با کمیابی (قلت): گزینه ها در تولید عرضه و تقاضا

فصل سوم: کشش یا ارتجاعیت : مقیاس واکنش (عکسل العمل در مقابل رفتار ها)

فصل چهارم: بازارها، اعظمی بودن و موثریت

فصل پنجم: تحلیل انتخاب مصرف کنندگان

فصل ششم: تولید و هزینه

فصل هفتم: بازارهای رقابتی برای کالاها و خدمات

فصل هشتم: مزد و کارایی در رقابت کاملاً آزاد

فصل نهم: بازارهای رقابتی و تجارت بین المللی

فصل دهم: زراعت: دولت در بازار آزاد یا رقابتی

کارهای عملی

کار عملی این مضمون محاسبات، تحلیل و توضیح گراف ها و جداول در مورد عرضه و تقاضا، تولید و هزینه و دیگر موضوعات مرتبط به مضمون میباشد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت	نتایج متوقعه مضمون اقتصاد کوچک					مجموع
1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادل با سگتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	شکل	۱
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	۳	
۱	۱	۱	۱	۱	درک تعامل خانواده ها (تقاضا) و تجارت (عرضه) در ساختارهای مختلف بازار برای تعیین قیمت و کمیت کالاهای تولید شده	۱
۱	۱	۱	۱	۱	بیان تقاضا بشکل گرافیکی، بشمول انحراف نزولی منحنی عرضه و اینکه کدام عوامل باعث تغییر در منحنی عرضه میشوند	۲
۳	۲	۲	۲	۲	درک مشخصات عمده ساختارهای مختلف بازار و ضرورت آن برای رفتار سازمان.	۳
2.6	1.3	1.3	1	1.3	مجموع	
اوسط عمومی					1.5	
۳= اعظمی ترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	۱= کمترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1. ترینگارتین، تیموتی. اقتصاد خرد. 1996. انتشارات ورت، نیویارک. ISBN 1-57259-094-7.-NY.	ماخذ اساسی و کمکی
2. Weinman, J. (2012). Die hard, hardly dying. Maclean's, 125(18), 44.	
3. Justin. Elard, Erik. Dean, Principle of Microeconomics, 2010	

مفردات مضمون رهبری و انکشاف مسلکی - کپستون

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	رهبری و انکشاف مسلکی - کپستون
کود مضمون:	AgABM 0535
تعداد کریدیت:	2 کریدیت (0+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

معرفی مختصر مضمون:

این مضمون انکشاف مهارت های مسلکی و رهبری که در محیط کاری ضروری میباشد بحث میکند و در ضمن راه ها و طرق که محصل بتواند مهارت های که در صنف آموخته به ساحه کاری آنرا انتقال نماید. تمرکز بیشتر این مضمون بالای رهبری و انکشاف مسلکی که چگونه میتواند در کامیابی محصل در محیط کاری کمک کرده میتواند تدریس میگردد. مفاهیم پلان گذاری مصروفیت شغلی و انکشاف ستماتیک و قوه تصمیم گیری برای انتخاب شغل که ضرورت مبرم است نیز در این صنف مورد مطالعه قرار میگیرد.

اهداف آموزشی:

- بلند بردن دانش محصلان در زمینه مراحل پلان گذاری انکشاف حرفه و مول های انکشاف حرفه
- انتقال مهارت های مصاحبه برای محصلان
- ایجاد شبکه، مصاحبه دادن، مصاحبه معلوماتی و سپری نمودن وقت در محیط کاری واقعی

مفردات مضمون

فصل اول: مول های انکشاف حرفه

فصل دوم: مراحل پلان گذاری انکشاف حرفه

فصل سوم: مارکیتنگ خودی: مروری بالای خلاص سوانح و نامه اشتیاق Cover Letter

فصل چهارم: ایجاد شبکه، مصاحبه دادن، مصاحبه معلوماتی و سپری نمودن وقت در محیط کاری واقعی

فصل پنجم: مهارت های مصاحبه

فصل ششم: پلان گذاری مالی و مفهوم پول

فصل هفتم: سلوک و اخلاق، آداب معاشرت، مسلکی بودن و یک سال نخست کاری

فصل هشتم: دریافت وظیفه بعد از سپردی نمودن مصاحبه نخست: فن یا هنر مذاکره

فصل نهم: ارائه شفاهی راپور محیط کاری به صنف

فصل دهم: سخنران مهمان

فصل یازدهم: دیدن از محل وظیفه

فصل دوازدهم: دیدن از محل وظیفه

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					نوع	نتایج متوقعه مضمون رهبری و انکشاف مسلکی - کپستون
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکوت	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	۱	بلند بردن دانش محصلان در زمینه مراحل پلان گذاری انکشاف حرفه و مول های انکشاف حرفه
3	2	3	1	3	۲	انتقال مهارت های مصاحبه برای محصلان
3	1	3	1	3	۳	ایجاد شبکه، مصاحبه دادن، مصاحبه معلوماتی و سپری نمودن وقت در محیط کاری واقعی
3	1.6	3	1	3	مجموع	
2.32					اوسط عمومی	
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط	
					۳=اعظمی ترین اشتراک	

منابع یا مأخذ:	
1- Lock, R.D. Job Search: Career Planning Guide, book 2. 5th Edition, 2005. Thomson Brooks / Cole Publishers. ISBN: 13: 9780534574215. 2- Northouse, P. G. (2007). <i>Leadership: theory and practice</i> . 4th ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. 3- Encyclopedia of Management (2009). Leadership Theories and Studies. In Encyclopedia of Management.	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مدیریت تجارت زراعتی II

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	مدیریت تجارت زراعتی II
کود مضمون:	AgABM 0636
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	مدیریت تجارت زراعتی I
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس معرفی مدیریتی و عملیاتی برای تصدی زراعت را بشکل کلی مطالعه میکند و چهار مفاهیم اساسی مدیریت تجارت زراعتی که شامل موضوعات مالی، بازاریابی، مدیریتی و منابع بشری میباشد دربر میگیرد. تاکید بیشتر بالای انکشاف پلان تجارتی برای یک محیط واقعی میباشد که محصل آنرا مینویسد. اساس و پیش شرط این مضمون بالای تمام آموخته های که در جریان چهار سال تحصیلی صورت گرفته استوار میباشد.

اهداف آموزشی:

- انتقال دانش مسلکی در مورد مدیریت تجارت یا تصدی زراعتی، جایگاه رقابتی در مارکیت و بودیجه سازی
- ارائه معلومات جهت ارتقای ظرفیت محصلان د رمورد انتخاب ساختار حقوقی تجارت و درک تقاضای مستهلک
- استفاده از معلومات محاسبه برای پلان گذاری و کنترل تجارت یا تصدی

مفردات مضمون

فصل اول: مدیر تجارت یا تصدی زراعتی

فصل دوم : اهمیت بازاریابی

فصل سوم: مدیریت بازاریابی

فصل چهارم: درک تقاضا مستهلک

فصل پنجم: جایگاه رقابتی در مارکیت

فصل ششم : بودیجه سازی

فصل هفتم: راز موفقیت اداره

فصل هشتم: انتخاب ساختار حقوقی تجارت

فصل نهم : سند ابتدائی محاسبه

فصل دهم: استفاده از معلومات محاسبه برای پلان گذاری و کنترل تجارت یا تصدی

فصل یازدهم: بودیجه سازی سرمایه گذاری: اساسات و طرز العمل ها

فصل دوازدهم: رهبری منابع بشری

فصل سیزدهم: انکشاف پلان تجارتی

کار های عملی

کار عملی این مضمون در مورد انکشاف پلان تجارتی، بودیجه سازی و استفاده از معلومات محاسبه برای پلان گذاری و کنترل تجارت خواهد بود.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه دیپارتمنت					مجموع
	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	
	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	
۱	انتقال دانش مسلکی در مورد مدیریت تجارت یا تصدی زراعتی	3	3	1	1	2
۲	ارائه معلومات جهت ارتقای ظرفیت محصلان در مورد انتخاب ساختار حقوقی تجارت	3	2	2	2	1
۳	استفاده از معلومات محاسبه برای پلان گذاری و کنترل تجارت یا تصدی	3	2	2	2	3
مجموع						3
2.1/3						1.6
اوسط عمومی						2.3
۳= اعظمی ترین اشتراک						۱= کمترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1. Beierlein, J.G., Schneeberger, K.C. and Osburn, D.D. <i>Principles of Agribusiness Management</i>, 4th Edition, Waveland Press, Inc., Long Grove, Illinois, 2008. ISBN-10: 1-57766-540-6 and ISBN-13: 978-1-57766-540-3. 2. Patil, Ranjit. and Kadam, Mahadeo Mahesh. 2018. <i>A textbook of Agribusiness Management</i>, Kalyani Publishers, Bangalore, India 3. Barnard, Freddie L., Akridge, Jay T. et al. 2016. <i>Agribusiness Management</i>, Routledge Taylor and Francis Group, London and New York	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون اقتصاد بزرگ

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	اقتصاد بزرگ
کود مضمون:	AgABM 0638
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	اقتصاد کوچک
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس کاربایی جمعی، درآمد و قیمت ها، و چگونگی تأثیرات آن روی اقتصاد بزرگتر تجارت زراعتی را مورد تحلیل و ارزیابی قرار میدهد. موضوعات شامل در این برنامه عبارت از نظریات مکاتب عمده اقتصادی، عرضه و تقاضای کلی، سنجش های اقتصادی، نوسانات و رشد میبا شد. بعد از ختم این برنامه، محصلین قادر خواهند بود تا اجزای اقتصاد ملی، شرایط و بدیل های را که سکتور تجارت زراعتی را متأثر میسازد، مورد ارزیابی قرار دهند.

اهداف آموزشی:

- تطبیق استدلال اقتصادی روی تحلیل مسایل منتخب و معاصر اقتصادی
- درک چگونگی تعامل خانواده ها (تقاضا) و تجارت (عرضه) در ساختارهای مختلف بازار برای تعیین قیمت و کمیت کالاها و خدمات تولید شده و مصرف شده
- تحلیل موثریت و عواقب مداخله دولت در بازارها

مفردات مضمون

فصل اول: اقتصاد چیست؟

فصل دوم: اقتصاد، افسانه و واقعیت

فصل سوم: مشکل اساسی: قلت و انتخاب

فصل چهارم: عرضه و تقاضا: نظر ابتدایی

فصل پنجم: معرفی اقتصاد کلان

فصل ششم: اهداف پالیسی اقتصاد کلان

فصل هفتم: رشد اقتصادی: تیوری و پالیسی

فصل هشتم: تقاضای کلی و مصرف کنندگان قدرتمند

فصل نهم: تعادل طرف تقاضا: بیکاری یا تورم

فصل دهم: انتقال به جانب عرضه: بیکاری یا تورم

کارهای عملی

کار عملی محصلان در مضمون اقتصاد بزرگ در مورد سروی، تجزیه و تحلیل بیکاری، تورم، تعادل عرضه و تقاضا، رشد اقتصادی جامعه و غیره موضوعات مرتبط به موضوع خواهد بود.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					نتایج متوقعه مضمون اقتصاد بزرگ	رشته
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	8. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سگتور خصوصی	7. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	6. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	5. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل		
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن		
1	1	3	3	2	تطبیق استدلال اقتصادی روی تحلیل مسائل منتخب و معاصر اقتصادی	۱
2	1	1	3	2	درک چگونگی تعامل (تقاضا) و (عرضه) در ساختارهای مختلف بازار	۲
2	1	2	3	2	تحلیل موثریت و عواقب مداخله دولت در بازارها	۳
1.6	1	2	3	2	مجموع	
1.9/3					اوسط عمومی	
					۳= اعظمی ترین اشتراک	
					۲= اشتراک متوسط	
					۱= کمترین اشتراک	

منابع یا مآخذ:	
1. Cengage Learning, Mason, Ohio. ISBN-13: 978-1-4390-3901-4 and ISBN-10: 1-4390-3901-1 2. باومول، و. ج. و بلیندر، اس. اقتصاد کلان: اصول و پالیسی، چاپ یازدهم، 2010، جنوب غرب، 3. Kunst. M. Robert. Introduction to Macroeconomics. 2006	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مدیریت منابع بشری

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	مدیریت منابع بشری
کود مضمون:	AgABM 0639
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

معرفی مختصر مضمون:

مدیریت منابع بشری یکی از ساحات تخصصی است که در برگیرنده چندین وظایف که شامل استخدام، انتخاب پرسونل، نگهداری افراد شایسته، تشویق و موثریت قوای کار میباشد. موثریت اجرای وظایف فوق الذکر نیازمند فهم و مهارت در قوانین استخدام یا کار، پلان گذاری، تحلیل وظایف، انتخاب، آشنایی به وظیفه، آموزش، ارتقا ظرفیت کارمندان، ارزیابی کار کارمندان، امتیازات، مصؤنیت و روابط کارمندان میباشد. مدیران باید فهم کلی و عناوین عمده که مرتبط به مدیریت منابع بشری در بازار کار جهانی میشود باید بلدیت داشته باشد.

اهداف آموزشی:

- بلند بردن سطح ظرفیت و دانش محصلان در مورد مدیریت منابع بشری، استخدام کارمند و غیره
- یکی دیگر از اهداف آموزشی ارزیابی موثریت کارهای کارمندان ادارات میباشد
- کسب دانش در مورد قانون کار افغانستان و حقوق کارمندان

مفردات مضمون

فصل اول: مروری اجمالی بالای مدیریت منابع بشری

فصل دوم: تیوری های سازمانی و منابع بشری

فصل سوم: طرح و تحلیل وظیفه

فصل چهارم: استخدام در ادارت دولتی یا در سازمان های افغانی

فصل پنجم: آموزش و انکشاف در ادارت افغانستان

فصل ششم: ارزیابی موثریت کارهای کارمندان

فصل هفتم : مشکلات حقوقی یا امتیازات کارمند در کشور

فصل هشتم: قانون کار افغانستان و حقوق کارمندان

فصل نهم: روابط کارگران افغانستان

فصل دهم: مدیریت منابع بشری بین المللی

فصل یازدهم: موضوعات کنونی و وضعیت مدیریت منابع بشری در افغانستان

کار های عملی

کار های عملی محصلان در مضمون مدیریت منابع بشری در مورد بازدید محصلان از بخش منابع بشری یکی از ادارات و آموزش چگونگی استخدام کارمندان، قانون کار افغانستان و حقوق کارمندان و دیگر موضوعات مرتبط به موضوع خواهد بود.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت	نتایج متوقعه مضمون	رشته
------------------------	--------------------	------

مدیریت منابع بشری					
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	
1	1	2	2	3	۱ بلند بردن سطح ظرفیت و دانش محصلان در مورد مدیریت منابع بشری
1	1	2	2	3	۲ ارزیابی موثریت کارهای کارمندان ادارات میباشد
1	2	2	2	3	۳ کسب دانش در مورد قانون کار افغانستان و حقوق کارمندان
1	1.3	2	2	3	مجموع
1.86/3					اوسط عمومی
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط
					۳= اعظمی ترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
- DeCenzo, D.A., Robbins, S.P. and Verhulst, S.L. Fundamentals of Human Resource Management. 11th Edition. Wiley. ISBN:978-0-470-91012-2. - Joshi, Manmohan, Human Resource Management. ISBN 978-87-403-0393-3, 2013. - Stephen Itika. Josephat, Fundamentals of Human Resource Management. 2011, African Public Administration and Management Series, Vol. 2	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مدیریت مزرعه

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	مدیریت مزرعه
کود مضمون:	AgABM 0740
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (0+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

معرفی مختصر مضمون:

اصول اقتصادی و تکنیک های جدید تصمیم گیری که درتصدی های مدیریت مزرعه و عملیات مزرعه و مالداري تطبيق میگردد، تجزیه و تحلیل خطرات تولید و ارزیابی تجارت برای ازدیاد مؤثریت و مفاد مطالعه میکند.

اهداف آموزشی:

- تعیین ارزش تخمین شده ملکیت مزرعه و دارایی های تجارت براساس روش های قبول شده برای تخمین
- شرح خصوصیات چهار نوع ساختار تجارتي؛ تجارت با مالکیت تام، مشارکت؛ کوپراتیف و شرکت های بزرگ
- توسعه استراتژی برای حل مشکلات کارگران یا پرسنل مزرعه

مفردات مضمون

فصل اول: مدیریت مزرعه در قرن 21

فصل دوم: مدیریت و تصمیم گیری

فصل سوم: اصول اقتصادی، انتخاب سطوح تولید

فصل چهارم: اصول اقتصادی، انتخاب ترکیب داده ها و محصول

فصل پنجم: مفاهیم هزینه در اقتصاد

فصل ششم: بودجه بندی جریانهای نقدی

فصل هفتم: بودجه سازی تشبثات

فصل هشتم: بودجه قسمتی (نسبی)

فصل نهم: بودجه های مکمل مزرعه

فصل دهم: بیالانس شیت

فصل یازدهم: صورت حساب مالی (نفع و ضرر)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					نتایج متوقعه مضمون مدیریت مزرعه	سایر
1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سگتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	3	1	2	1	تعیین ارزش تخمین شده ملکیت مزرعه و دارایی های تجارت	۱
3	3	1	1	2	شرح خصوصیات چهار نوع ساختار تجاری	۲
3	2	2	2	1	توسعه استراتژی برای حل مشکلات کارگران یا پرسنل مزرعه	۳
3	2.6	1.3	1.6	1.3	مجموع	
1.96/3					اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	۳= اعظمی ترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1. McGraw-Hill Companies, Inc. New York, NY. ISBN 978-0-07-354587-5	ماخذ اساسی و کمکی
2. کی، ر.د.، و.م. ادواردز، و پ.ا. دفی. مدیریت مزرعه، چاپ هفتم	
3. Singh. R.K., Farm Management and Natural Resource Economics, 2006. C.S. Azad University of Agriculture and Technology, Kanpur.	

مفردات مضمون برنامه کامپیوتر برای تصمیم گیری

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	برنامه کامپیوتر برای تصمیم گیری
کود مضمون:	AgABM 0741
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

معرفی مختصر مضمون:

این مضمون اساسات مدیریت را مورد بحث قرار میدهد. موضوعات عمده تکنیک های مقداری که برای مدیران ضروری میباشد در این مضمون تدریس میشود. مفاهیم تجارتي و اقتصادی با میتود های مقداری یکجا در تحلیل و حل پرابلم ها تصدی برای تصمیم گیری کمک میکند. استفاده از نرم افزار اکسل محصلین را قادر میسازد تا به حیث وسیله تحلیلی برای حل مشکلات مدیریتی ضروری میباشد استفاده خواهد نمود. در ضمن انواع از پروگرام های احصایوی از قبیل ریکریشن و پروگرام خطی نیز تدریس میگردد.

اهداف آموزشی:

- استفاده از کامپیوتر برای تحلیل و تجزیه مشکلات اداری و حسابی و مالی
- تهیه و ترتیب اسناد مختلف اداری و گزارشات توسط کامپیوتر
- کسب دانش در مورد چک لست پلان گذاری تجارتي، راپور عاید و مصارف، بودیجه ماهوار و دیگر موضوعات مرتبط به مضمون از طریق کامپیوتر

مفردات مضمون

فصل اول: حاضری کارمندان

فصل دوم: لست ارتباطات

فصل سوم: رسید های فروشات

فصل چهارم: مناقصه/دوطلبی ساختمانی

فصل پنجم: تحلیل و پیشبینی جریان پولی

فصل ششم: چک لست پلان گذاری تجارتي

فصل هفتم: راپور عاید و مصارف

فصل هشتم: کنترل اجناس

فصل نهم: بودیجه ماهوار

فصل دهم: بودیجه تصدی

فصل یازدهم: ورق بیلانس

فصل دوازدهم: ثبت و یادداشت خدمات وسایط نقلیه

فصل سیزدهم: رگریسون

فصل چهاردهم: پروگرام خطی

فصل پانزدهم: وسیله های احصایوی اکسل

کار عملی

محصلان کار عملی مضمون برنامه کمپیوتر برای تصمیم گیری را از طریق پروگرام های کمپیوتری مانند "اکسل" و دیگر پروگرام های ممد میتوانند در لابراتوار کمپیوتر پوهنتون های شان فرا بگیرند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه دیپارتمنت				
	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.
۱	3	2	2	1	2
۲	3	2	1	2	3
۳	3	2	2	1	2
مجموع					2.3
اوسط عمومی					2.04/3
۳= اعظمی ترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط
۱= کمترین اشتراک					

منابع یا مأخذ:	
1. Johannis, P. Management Science and Spreadsheet Modeling , 20012. 3 rd Edition, Kendall Hunt, Dubuque, IA 52004. 2. Brands. Gilbert, Introduction to Computer Science , 2013.	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مدیریت فروشات و خدمات

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	مدیریت فروشات و خدمات
کود مضمون:	AgABM 074
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس اساسات عمومی راجع به مدیریت خدمات و فروشات را بشکل سیستماتیک بحث میکند. جلب و توجه مردم به امتعه و خدمات هر دو خریدار و فروشنده را مطالعه میکند. محصلین معلومات عمومی راجع به فعالیت های مدیریتی خدمات و فروشات، ارزیابی، پاداش، پیشبینی و مدیریت ساحات تحت پوشش را مطالعه میکنند.

اهداف آموزشی:

- کسب دانش و معلومات کافی در مدیریت فروشات و خدمات
- مطالعه ابعاد مختلف خرید و فروش اشیا و خدمات مانند پروسه فروش، خدمات فروش و دیگر موضوعات مرتبط به موضوع
- بلند بردن ارتقای ظرفیت محصلان از طریق کسب معلومات کافی در مورد مدیریت وقت و ساحه فروش، مارکیت، استخدام و آموزش فروشنده و غیره

مفردات مضمون

فصل اول: اساسات فروشات – تغییر در فروشات، فروشات و مارکیتنگ

فصل دوم: مستهلک علیه سازمان های مارکیتنگ

فصل سوم: شخصیت فروشنده و متحرک بودن

فصل چهارم: میتود های امتیازات و ارزیابی

فصل پنجم: ارتباطات، توجه، انگیزه خریدار، ارتباطات غیر شفاهی

فصل ششم: پروسه فروشات: شیوه ها

فصل هفتم: پروسه فروشات: تحلیل نیازها و ارائه خدمات

فصل هشتم: پروسه فروشات: خدمات بعد از فروش، تصامیم بعد از فروشات

فصل نهم: فروشات غیر ضروری: موضوعات حقوقی و اخلاقی، تخنیک های انطباق

فصل دهم: استخدام و آموزش فروشنده

فصل یازدهم: مدیریت وقت و ساحات فروشات – طرح ساحات و مسیریابی

فصل دوازدهم: پیشبینی فروشات

فصل سیزدهم: بودیجه سازی

کار عملی

محصلان از طریق بازدید از بازار های فروش محصولات زراعتی، و ارائه خدمات زراعتی و یا از طریق پروگرام های کار آموزی در مراکز فروش و یا ارائه خدمات که از جانب استاد مضمون برایش وظیفه سپرده میشود، کار های عملی این مضمون را انجام دهند.

منابع یا مأخذ:	
1. Guenzi, P. and Geiger, S. Sales Management: A Multinational Perspective , 2011. Palgrave McMillan, New York, NY 10004. ISBN 9781137285744.	مأخذ اساسی و کمکی
2. Fam <i>etal</i> (2008) Sales management, ISBN:978-817446-652-5.	
3. JASON JORDAN AND Michelle Vazzana (2011) sales management code.	

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					نتایج متوقعه مضمون (مدیریت فروشات)	سهم
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکپور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
۲	۱	۱	۲	۳	کسب دانش و معلومات کافی در مدیریت فروشات و خدمات	۱
۴	۱	۱	۲	۳	مطالعه ابعاد مختلف خرید و فروش اشیا و خدمات مانند پروسه فروش، خدمات فروش و دیگر موضوعات مرتبط به موضوع	۲
۲	۱	۲	۲	۳	بلند بردن ارتقای ظرفیت محصلان از طریق کسب معلومات کافی در مورد مدیریت وقت و ساحه فروش، مارکیت، استخدام و آموزش فروشنده و غیره	۳
2.3	۱	1.3	۲	۳	مجموع	
1.92/3					اوسط عمومی	
					۳= اعظمی ترین اشتراک	
					۲= اشتراک متوسط	
					۱= کمترین اشتراک	

مفردات مضمون حسابداری

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	حسابداری
کود مضمون:	AgABM 0743
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (1+1)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ریاضی برای زراعت
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس قواعد اساسی سیستم دوجانبه دفتر داری و نحوه استفاده شرکت های تجارت زراعتی از این تکنیک ها برای تهیه تراز نامه و حساب نفع و ضرر را به معرفی میگیرد. محصلین اصول محاسبه را درک و قادر به تطبیق مهارت های محاسبوی که در دفترداری و محاسبه برای تجارت زراعتی لازم است، خواهند بود. محصلین در مورد ثبت معاملات بصورت درست و با استفاده از سیستم معاملات دوجانبه در دفتر کل آموخته و در اخیر هر دوره محاسبوی قادر به تهیه بیلانس آزمایشی، بیلانس شیت و حساب نفع و ضرر خواهند بود.

اهداف آموزشی:

- درک و تطبیق مهارت های لازم محاسبوی در دفتر داری و محاسبه
- ثبت معاملات بصورت درست در دفتر کل (لیجر) با استفاده از سیستم معاملات دوجانبه (مضاعف)
- تهیه بیلانس آزمایشی، بیلانس شیت، حساب نفع و ضرر، تهیه ژورنال و لیجر

مفردات مضمون

فصل اول: معرفی محاسبه مالی

فصل دوم: پروسه محاسبه

فصل سوم: محاسبه مالی و تعدیل ثبت معاملات

فصل چهارم: بیلانس شیت و موارد مرتبط به آن

فصل پنجم: محاسبه فروش کالا

فصل ششم: واگذاری هزینه به تجار

فصل هفتم: پول نقد و طلبات

فصل هشتم: دارایی های طویل المدت

فصل نهم: تمویل قروض: بدهی های جاری و طویل المدت

فصل دهم: تمویل سرمایه

فصل یازدهم: صورت حساب جریان پول نقد

فصل دوازدهم: تحلیل صورت حساب مالی

فصل سیزدهم: شرکت های تام الملكیت و مشارکت

کار های عملی

کار های عملی مضمون حسابداری در مورد تهیه و ترتیب ژورنال، لیجر، بیلانس شیت، صورت حساب جریان پول نقد، تحلیل صورت حساب مالی و غیره موضوعات مرتبط به موضوع خواهد بود.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					پایه
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکتور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	
۲	۱	۱	۲	۳	
۳	۲	۱	۳	۳	
۱	۱	۲	۲	۳	
۲	1.3	1.3	2.3	۳	
مجموع					
1.98 /3					
اوسط عمومی					
۳=اعظمی ترین اشتراک					
۲=اشتراک متوسط					
۱=کمترین اشتراک					

منابع یا مأخذ:	
۱. داوودریس، هنری و آند، دیوید. محاسبه: معرفی محاسبه مالی، نسخه 2014، A. Lyryx Learning Open Solutions. چاپ جدید 2. Financial Accounting by John J.wild, 2011. 3. Principle and cost accounting by Horacer Brock,2009. .	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون پلان مارکیت و یا بازاریابی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	پلان مارکیت و یا بازاریابی
کود مضمون:	AgABM 0744
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	مدیریت تجارت زراعتی II
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس در باره مفاهیم اصطلاحات و کلماتی بحث میکند که مدیران تجارت زراعتی در بازار یابی از آن استفاده میکنند. مدیران تجارت زراعتی از پلان ساخته شده برای بازاریابی محصولات خویش استفاده میکنند. محصلین در باره بازار یابی محصولات زراعتی و تصمیم گیری در باره بازار یابی معلومات مفید بدست خواهند آورد. در صنف درسی به محصلین فرصت داده خواهد شد که تجارت های غیر منظم را شناسایی کنند، این حالت غیر منظم را تحلیل کنند و سفارشات را در مورد ارایه بدارد.

اهداف آموزشی:

- ترتیب پلان های بازاریابی و عملی کردن آن
- انجام دادن تحقیق در مورد عرضه و تقاضا و تعیین ارزش توسط استراتیژی های قیمت گذاری
- کسب دانش در مورد ارائه کردن محصولات جدید در بازار و شناسائی بازار های بین المللی

مفردات مضمون

فصل اول - تعریف بازار ها : ترتیب استراتیژی و پلان و عملی کردن آن برای بازاریابی

فصل دوم - انجام دادن تحقیق و پیشبینی در باره عرضه و تقاضا

فصل سوم - بازار تجارتي و بازار های مصرف کننده

فصل چهارم - مشخص کردن بخش های بازار و هدف قرار دادن آنها

فصل پنجم - تثبیت کردن موقعیت علایم تجارتي (Brand Positioning) و اداره کردن رقابت در بازار

فصل ششم - مشخص کردن استراتیژی برای تولید/محصول

فصل هفتم - طرح نمودن خدمات و اداره کردن آن

فصل هشتم - تعیین ارزش توسط استراتیژی های قیمت گذاری

فصل نهم - منسجم ساختن سیستم چینل های بازار یابی - عمده فرشی، پرچون فروشی و کارهای لوژستیک

فصل دهم - ارتباطات جمعی و انفرادی

فصل یازدهم - ارائه نمودن تولیدات جدید به بازار

فصل دوازدهم - بازار یابی بین المللی

کار های عملی

محصلان میتوانند تحت نظر استاد مضمون از طریق ترتیب پلان های بازاریابی نظر به اوضاع بازار های مختلف داخلی و یا بین المللی عملاً پرابلم های بازار یابی یک مارکیت را تحلیل و تجزیه نموده و راه های حل مناسب برای آنها پیشنهاد کنند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					موضوع
5. انکیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکئور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	
۲	۱	۱	۲	۳	۱ ترتیب پلان های بازاریابی و عملی کردن آن
۲	۲	۲	۳	۳	۲ انجام دادن تحقیق در مورد عرضه و تقاضا و تعیین ارزش توسط استراتیژی های قیمت گذاری
۲	۱	۲	۲	۲	۳ کسب دانش در مورد ارائه کردن محصولات جدید در بازار و شناسائی بازار های بین المللی
۲	1.3	1.6	2.3	۳	مجموع
2.04/3					اوسط عمومی
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط
					۳=اعظمی ترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1. Kotler, P, and Keller, K. Marketing Management, 14 Edition, 2012. Prentice Hall. New York, NY ISBN: 10-0132102927 and ISBN: 13-9780132102926. 2. Peter, J. P., & Olson, J. C. (2005). Consumer Behaviour and Marketing Strategy (7th ed). New York McGraw-Hill/Irwin. 3. Krishna, A. (2011). An integrative review of sensory marketing: Engaging the senses to affect perception, judgment and behavior. [ebook] Elsevier	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون تمویل زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	تمویل زراعتی
کود مضمون:	AgABM 0846
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

معرفی مختصر مضمون:

این مضمون معرفی مفاهیم، روش های تحلیلی و معلومات مفصل در رابطه به مسایل تمویل زراعت را در بر میگیرد. مسولیت های مدیریتی محاسبه، سنجش عملکرد، تحلیل سرمایه گذاری، ساختار سرمایه، مدیریت خطرات، ارزیابی خطر قروض، روابط قرضه دهنده و مقروض و غیره، را در بر میگیرد. محصلین به اندازه کافی در مورد اساسات مالی برای کارایی در مؤسسات مالی و یا سکتورهای مشابه معلومات حاصل خواهند کرد.

اهداف آموزشی:

- شناسایی وظایف مالی تجارت زراعتی
- تحلیل چگونگی ارتباط فعالیت های مالی به تولید، بازاریابی و مصرف
- تشریح دوران زندگی یک شرکت زراعتی

مفردات مضمون

فصل اول: ماهیت و وسعت مدیریت مالی

فصل دوم: صورت حسابات مالی و جریان معلومات

فصل سوم: تحلیل و کنترل مالی

فصل چهارم: پلانگذاری مالی و تحلیل امکان

فصل پنجم: ارزیابی خطر قرضه و روابط قرضه دهنده و مقروض

فصل ششم: ساختار سرمایه، قدرت نفوذ و خطر مالی

فصل هفتم: ارزش زمانی پول

منابع یا مأخذ:

فصل نهم: تشکیل تجاری در زراعت

نتایج متوقعه دیپارتمنت					موضوع
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکاتور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل	
ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	ن.م.ن	
۲	۱	۲	۳	۲	۱ شناسایی وظایف مالی تجارت زراعتی
۳	۱	۱	۲	۳	۲ تحلیل چگونگی ارتباط فعالیت های مالی به تولید، بازاریابی و مصرف
۲	۱	۲	۲	۳	۳ تشریح دوران زندگی یک شرکت زراعتی
2.3	۱	1.6	2.3	2.6	مجموع
1.96/3					اوسط عمومی
					۳= اعظمی ترین اشتراک
					۲= اشتراک متوسط
					۱= کمترین اشتراک

کار های عملی

محصلان میتوانند تحت نظر استاد رهنمای شان از طریق ساختن صورت حساب مالی، تحلیل سرمایه گذاری و پلان گذاری مالی و ارزیابی آن کار های عملی شان را به خوبی انجام دهند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

1. باری، پ. ج. و ایلینگر، پ.ن. مدیریت مالی در زراعت، چاپ هفتم، شرکت پرینتیس هال 2. Upper Saddle River, New Jersey, 2002. ISBN 13-978-0-13-503759-1 and ISBN 10-0-13-503759-X 3. The New Microfinance Handbook, published: February 2013 ISBN: 978-0-8213-8927-0 e-ISBN: 978-0-8213-8928-7 4. TNAU(2017) Agricultural Finance & Cooperation 5. Helmeted(2015) Agricultural Finance, ISBN:9781118827383 Online ISBN:9781118827352	ماخذ اساسی و کمکی
---	--------------------------

مفردات مضمون پلان تجارتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	مدیریت تجارت زراعتی
اسم مضمون:	پلان تجارتی
کود مضمون:	AgABM 0847
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

معرفی مختصر مضمون:

این مضمون معرفی تطبیق و انکشاف پلان تجارتی را دربر میگیرد. این کورس تمام مراحل نوشتن و انکشاف پلان تجارتی را به مصحّلین خواهد آموخت. مصحّلین بشکل گروپی برای نوشتن، تحقیق و انکشاف کامل یک پلان تجارتی که بتواند کمک مالی را از منابع تمویل کننده گرفته بتواند کار خواهد نمود. پلان تجارتی شرح مفصل یک تصدی زراعتی را تشریح و ارائه خواهد نمود. پلان تجاری بخش مالی را هم خواهد داشت تا تمام مصارف و موضوعات تجارتی که برای تمویل فعالیت ها ضرور است گنجانیده شود.

اهداف آموزشی:

- انتخاب یک تجارت زراعتی
- ساختن پلان مالی بودیجوی برای سه سال
- منسجم سازی تمام بخش های پلان تجارتی – نوشتن پلان گروپی و وظایف تیم

مفردات مضمون

فصل اول: انتخاب تجارت

فصل دوم: تحقیق/ جمع آوری ارقام

فصل سوم : نمونه از پلان تجارتی از پوهنتون منیسوتا

فصل چهارم: مقدمه یا خلاصه عمومی

فصل پنجم: تشریح تجارت، نظر اجمالی، موقعیت، منابع

فصل ششم: فعالیت های عملیاتی-محصول / خدمات، سیستم تولیدی، خدمات مشتریان و لست موجودی منابع یا جنس

فصل هفتم: پلان مارکیتنگ - روند، مستهلکین، قراردادهای، قیمتها، تبلیغات و هدف قراردادن بازار مشخص

فصل هشتم: مدیریت و تشکیلات - تیم اداری و چارت تشکیلاتی

فصل نهم: پلان مالی - بودیجه سازی برای سه سال

فصل دهم: بودیجه تصدی - مصرف یک محصول و عاید نا خالص

فصل یازدهم: بودیجه جریان پولی: یادداشت و نگهداری پول عایداتی و مصارف

فصل دوازدهم: ترازنامه یا ورق بیلانس - دارایی ها، پرداخت ها و درآمد

فصل سیزدهم: ورق درآمد - فایده و نقص

فصل چهاردهم: منسجم سازی تمام بخش های پلان تجارتي - نوشتن پلان گروپی و وظایف تیم

کار عملی

هر یک از محصلان میتوانند از طریق تهیه و ترتیب یک پلان تجارتي مرتبط به رشته زراعت تحت نظر استاد رهنما کار عملی مضمون مذکور را انجام دهند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت					نتایج متوقعه مضمون (پلان تجاری)	سازمان
5. انگیزه دادن خودی به محصلان تا از این طریق تشویق شده تا با جهان در حال تغییر همساز باشند.	4. توسعه دادن برنامه های تبادلوی با سکپور خصوصی	3. آموزش در بخش ارتباطات و مهارت های تصمیم گیری	2. فراهم نمودن مفاهیم اساسی تجارت زراعتی	1. فراهم نمودن مهارت های رهبری و دریافت شغل		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
۲	۱	۱	۲	۳	انتخاب یک تجارت زراعتی	
۴	۱	۲	۲	۳	ساختن پلان مالی بودیجوی برای سه سال	
۲	۱	۲	۳	۲	منسجم سازی تمام بخش های پلان تجاری - نوشتن پلان گروپی و وظایف تیم	۳
2.3	۱	1.6	2.3	2.6	مجموع	
1.96					اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	۳= اعظمی ترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1- Center for Farm Financial Management. Ag Plan Templates , 20012. St. Paul, MN 55108. WebSite: www.cffm.umn.edu . 2- JIAN Business Power Tools LLC, ISBN: 1-56811-036-7 3- How to Write a Business Plan by Mike McKeever.	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضامین اساسی و پوهنتون شمول دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی

مفردات مضمون زولوژی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	علوم حیوانی
اسم مضمون:	زولوژی (حیوان شناسی)
کود مضمون:	AgAnSc 0112
تعداد کرایدیت:	3 کرایدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول
استاد مضمون	-----

معرفی مضمون:

زولوژی مضمون تخصصی در رشته علوم حیوانی بوده و مضمون اساسی در سایر رشته های پوهنځی زراعت بوده که در سمستر اول هفته سه ساعت بدون در نظر داشت رشته اختصاصی محصلان تدریس میشود. در این کورس سعی به عمل آمده تا موضوعات کلی فایلیم های مختلف حیوانات را به شکل فشرده برای محصلان تمام رشته های زراعت مورد بحث و مطالعه قرار گردند.

اهداف آموزشی: در ختم این کورس

- محصلان باید دانش شناخت حیوانات فقاریان و غیر فقاریان را به شکل کلی آن داشته باشند.
- محصلان باید رابطه حیوانات را با زراعت بدانند.
- آشنایی محصلان با مارفولوژی، آناتومی و ساختار کیمیای حجره.
- محصلان آشنایی کامل با سیستم طبقه بندی حیوانات خواهند داشت.

فصل ها و زیر فصلهای مضمون

فصل اول: معلومات مقدماتی

تعریف، تاریخچه، اهمیت، شقوق زولوژی، خواص اجسام حیه (ترکیب، ساختمان، شکل، حرکت، تحریک پذیری، میتابولیزم، نمو و تکثر)، تفاوت ها و مشابهت ها بین حیوانات و نباتات

فصل دوم: حجره

حجره منحنی واحد اساسی حیات، تیوری حجروی، شکل و اندازه حجرات، ساختمان حجره، ساختمان مالیکولی حجرات (آب، کاربوهایدريت ها، پروتئين ها، شحميات، ويتامين ها و منرال ها)، غشای حجروی (اکتوپلازم و اندوپلازم)، وظایف غشای حجروی، سایتوپلازم (مایتوکاندریا، گلجی بادی، اندوپلازمیک ریتیکولم، واکيول ها، سنتروزوم ها، لایزوزوم ها، پراکسیزوم ها، مایکرو تیوبول ها، مایکروفلaments ها، سلیا و فلاجیل)، هسته (هسته چه، کروموزوم ها، اسید های هستوی)، تفاوت بین حجرات ایوکاریوت و پروکاریوت، تفاوت بین حجرات حیوانی و نباتی، دوران حیات حجرات، میتوزیس و میوزیس (Interphase and M-phase)، جوانه زدن.

فصل سوم: انساج

تعریف نسج، انواع انساج، انساج بشروی، انساج عضلوی، انساج ارتباطی، انساج عصبی، عضو، سیستم، ارگانیزم

فصل چهارم: طبقه بندی حیوانات

تاریخچه و اهمیت طبقه بندی، سیستم های طبقه بندی، واحد های طبقه بندی (Taxa)، دومین، عالم، فایلم، کلاس، آردر، فامیل، جنس، سپیشیز، طبقه بندی زولوژیکی حیوانات فقاریه و غیر فقاریه (گاو، گوسفند، بز، مرغ، مرغابی ماهی، زنبور عسل، کرم پيله)

فصل پنجم: پروتوزوا (حیوانات ابتدایی)

اهمیت پروتوزوا در زراعت، طبقه بندی پروتوزوا، صنوف عمده پروتوزوا، سارکودینا (آمییب)، فلاجیلاتا (جاردیا)، سلیاتا (پارامیشیم)، سپوروزوا (پلازمودیم)، خواص پروتوزوا، حرکت و اجزاء حرکتی پروتوزوا، تکثر در پروتوزوا، امراض مهم پروتوزوایی (تیلاریا، بابیزیا)، خصوصیات پروتوزوا، فایلم شایئوزومایکوفایتا (Phylum Schizozophyta)، ریکتسیا (Rickettsiae) فایلم سیانوفایتا (Phylum Cyanophyta)، فایلم مایکوفایتا (Phylum Mycophyta)

فصل ششم: میتوزوا (حیوانات کثیرالحجروی)

فایلم اسفنجها (Phylum Porifera)، فایلم مرجانها (Phylum Coelenterata)، سب فایلم نیداریا (Sub Phylum Cnidaria)، کلاس هایدروزا (Class Hydrozoa)، کلاس سایفوزوا (Class Scyphozoa)، سب فایلم تینو فور (Sub Phylum Ctenophora = Cnidaria)، فایلم کرمهای پهن، (Phylum Platyhelminthes)، کلاس تریلاریا (Turbellaria)، کلاس ترماتودا (Termetodas)، کلاس سیستودا (Cestoda) فایلم کرمهای مدور (Phylum Nematoda)، اسکاریس (Ascaris)، فایلم کرمهای حلقوی (Phylum Annelida)، فایلم نرم تنان (Mollusca)، فایلم خارپوس (Phylum Echinodermata)، فایلم بند پایان (Phylum Arthropoda)، صنف Crustacea، صنف Myriapoda، صنف Insecta، صنف Arachnida

بخش دوم حیوانات فقاریه

فصل هفتم: فایلیم کرداتا Chordata

مشخصات عمومی کورداتا (notochord, nerve cord, Gill slits, post anal tail)، طبقه بندی کورداتا (هیمی کورداتا، سیفالو کورداتا، یوروکورداتا، مهره داران)

فصل هشتم: ماهیان

خصوصیات ماهیان استخوانی، ماهی Perch منیث نمونه، قسمت های خارجی ماهیان استخوانی، سیستم اسکلتی، سیستم عضلات، سیستم هاضمه، سیستم دوران، سیستم تنفسی، سیستم اطراح، سیستم عصبی، اعضای حسی و سیستم تناسلی مذکر و مونث

فصل نهم: خزندگان (Reptilia)

صنف خزندگان Reptilia، خصوصیات صنف خزندگان، اقسام خزندگان Alligator-، سیستم اسکلتی، سیستم هاضمه، سیستم دوران، سیستم تنفسی، سیستم اطراحی، سیستم اعصاب، اعضای حسی، سیستم تناسلی، سنکپشتان، مارها، چلیپاسه ها.

فصل دهم: پرندگان (Aves)

خصوصیات صنف پرندگان، کبوتر منیث نمونه، ساختمان خارجی، ساختمان داخلی، سیستم اسکلتی، سیستم عضلو، سیستم هاضمه، سیستم دورانی، سیستم تنفسی، سیستم اطراحی، سیستم عصبی، اعضای حسی، سیستم اندوکراین و سیستم تناسلی (سیستم تناسلی مذکر و مونث)

فصل یازدهم: پستانداران

خصوصیات صنف پستانداران، علل اهلی ساختن پستانداران، پستانداران تخمگذار، مارسوپیل ها پستانداران پلاسته دار، انسان منیث نمونه، طبقه بندی، جلد، سیستم اسکلتی، سیستم عضلو، سیستم هاضمه، سیستم دوران، خون، سیستم دوران لمف، سیستم تنفسی، سیستم اطراحی، سیستم عصبی، اعضای حسی، سیستم اندوکراین، سیستم تناسلی (مذکر و مونث)

کارهای عملی:

اصول کار کردن در لابراتوار، وسایل لابراتوار و طرز استفاده آن، انواع میکروسکوپ، قسمت های مختلف میکروسکوپ و استعمال میکروسکوپ، پرتوکول اول استعمال مواد بالای سلاید، پرتوکول دوم تنظیم سلاید و میکروسکوپ، پرتوکول سوم پیدا کردن حجره، انواع حجرات، تقسمات حجروی، مشاهده حیوانات وحید الحجروی (آمیپ، پارامیشیم)، تسلیخ بقه، ماهی و مرغ.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. تربیت کارشناسان ماهر و کادرهای ورزشیه در سطح فارمها.	2. تنویه فکری علمی و اخلاقی علمی در بین محصلان و فارم داران.	3. انکشاف علوم حیوانی.	4. پیش رفت تحقیقات علمی در ساحات مربوطه بشکل انفرادی و گروهی.	5. ترویج و تعمیم علوم در بین جامعه.	6. رفع مشکلات مالداران در بخش غذا و تغذیه حیوانی، چراگاه ها، چنیتک و اصلاح حیوانات و منجمنت و اداره فارم های حیوانی.
ردیف	نتایج متوقعه مضمون	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	محصلان باید دانش شناخت حیوانات فقاریان و غیر فقاریان را به شکل کلی آن داشته باشند.	1	2	3	2	2	0
2	محصلان باید رابطه حیوانات را با زراعت بدانند.	2	3	2	1	1	0
3	آشنایی محصلان با مارفولوژی، آناتومی و ساختار کیمیای حیره.	2	1	1	1	1	0
4	محصلان آشنایی کامل با سیستم طبقه بندی حیوانات خواهند داشت.	2	1	1	1	1	0
مجموع		1.25 5	1.75	1.75	1.25	1.25	0
اوسط عمومی		1.291					
3= اعظمی ترین اشتراک		2= اشتراک متوسط					
		1= کمترین اشتراک					

ماخذ اساسی

1. Cleveland P. Hickman. Jr, Larry S. Roberts, Allan Larson and David J. Eisenhour, 2006. **Integrated Principles of Zoology**, third edition.
2. E.J. Underwood and N.F. Suttle, 1999. **The mineral nutrition of livestock**, third edition. CABI Publishing, 10 E. 40th Street, Suite 3203, New York, NY 10016 USA.
3. Eric Straus and Marilyn Lisowsky, **Biology the web of life**, second edition, 2000. Scott Foresman – Addison Wesley, Glenview, Illinois, New York, New York.
4. Ernst Mayr, **Principle of Systematic Zoology**, Mc Graw Hill.
5. Jon G. Houseman, **Digital Zoology Version**, 2002. Mc Graw Hill, 1221 avenue of the Americas, New York, NY.

ماخذ کمکی

- 1- Richard Moyer, Lucy Daniel, Jay Hackett, Prentice Baptiste, Pamela Stryker and Joanne Vasquez, 2000. **Where living things live**. McGraw-Hill, school division, Two Penn Plaza, New York, New York, 10121.
- 2- Sargunam, TS. T. SARGUNAM STEPHEN Mony. D., D. Sudarsanam, **Zoology**, 2007. Tamil Nadu Text book cooperation, College Road, Chennai - 600 006

مفردات مضمون میکروبیولوژی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	تمام دپارتمنت های زراعت
اسم مضمون:	مایکروبیولوژی
کود مضمون:	AgAnSc 0320
تعداد کردیت:	3 کردیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم
استاد مضمون	-----

معرفی مضمون:

مایکروبیولوژی مضمون تخصصی در رشته علوم حیوانی بوده و مضمون اساسی در سایر رشته های پوهنځی زراعت بوده که در سمستر سوم هفته سه ساعت بدون در نظر داشت رشته اختصاصی محصلان تدریس میشود. در این کورس سعی به عمل آماده تا موضوعات کلی در مورد انواع، طرز زندگی و اهمیت میکروارگانیسم ها را به شکل فشرده برای محصلان تمام رشته های زراعت مورد بحث و مطالعه قرار بگیرد.

اهداف آموزشی: در ختم این کورس

- محصلان باید دانش شناخت میکروارگانیسم ها را به شکل کلی آن داشته باشند.
- محصلان باید میکروارگانیسم ها را با زراعت و محصولات زراعتی بدانند.
- آشنایی محصلان با مارفولوژی، آناتومی و ساختار میکروارگانیسم ها.

فصل ها وزیر فصل های مضامین

فصل اول: معلومات مقدماتی

مقدمه، تعریف میکروبیولوژی، تاریخچه میکروبیولوژی، اهمیت علم میکروبیولوژی، شقوق عمده میکروبیولوژی، میکروبیولوژی خاک، میکروبیولوژی مواد غذایی، میکروبیولوژی صنایع، نام گذاری میکروارگانیسم ها.

فصل دوم: ویژگی های ساختاری باکتری

تفاوت ساختار دیواره حجروی باکتری ها، غشاء حجروی، خصوصیات عمومی باکتری های حقیقی، شکل باکتری، انواع باکتری های حقیقی، اجزای اختصاصی دیواره حجروی باکتری های گرام منفی، انواع باکتری ها بر اساس تولید سپور داخلی، انواع باکتری ها بر اساس توانایی فوتوسنتز، انواع تولید مثل میکروارگانیسم ها، پلازمید، شرایط تاثیرگذار بر رشد میکروب ها، نیاز به اکسیجن، گروپ بندی باکتری ها نظر به نیازشان به اکسیجن، نیاز های غذایی

باکتری، درجه حرارت، تاثیر pH بر رشد باکتری، روش های اندازه گیری و تعیین تعداد باکتریها در محیط های کشت، دوران حیات باکتری، امراض مهم باکتریایی (حیوانی و نباتی).

فصل سوم: علم جنتیک میکروبی

تاریخچه علم جنتیک، تعریف علم جنتیک، تعریف جن، DNA، کودون، میوتیشن یا جهش، انتقال اطلاعات جنتیکی در باکتری ها، نوترکیبی هومولوگ، ترانسفورمیشن، ترانسدکشن، باکتریوفاژ، کنجوگیشن

فصل چهارم: آنتی بیوتیک ها

اثر عوامل فیزیکی و کیمیایی بالای باکتری، آنتی بیوتیک ها، خصوصیات یک آنتی بیوتیک خوب، آزمایش تعیین حساسیت به آنتی بیوتیک ها، درمان ترکیبی، گروه های اصلی آنتی بیوتیک ها

فصل پنجم: قارچ ها

تاریخچه، خصوصیات عمومی قارچ ها، درماتوفیت و درماتوفیتوز، شاخه های مهم خاندان قارچ ها، فواید و اضرار قارچ ها در طبیعت، حجره قارچ، ساختمان حجروی قارچ ها، هسته، سایتوپلازم، غشاء سایتوپلازم، دیواره حجروی، استقلاب در قارچ ها، مورفولوژی در قارچ ها، قارچ های رشته ای، ساختارهای رویشی در قارچ ها، قارچ های مخمری و شبه مخمری، اختلافات عمده بین مخمرها و شبه مخمرها، شباهت های بین مخمر ها و شبه مخمرها، قارچ های دوشکلی، تولید مثل در قارچ ها، گل‌سنگ ها، امراض مهم قارچی

فصل ششم: ویروس ها

منشاء ویروس ها، ساختمان ویروس ها، انواع تقارن ویروسی، پوشش ویروس ها، طبقه بندی ویروس ها، امراض مهم ویروسی.

فصل هفتم: پروتوزوا

طبقه بندی پروتوزوا، کلاس های مهم پروتوزوا، حرکت و اجزاء حرکی پروتوزوا، تکثر در پروتوزوا، خاصیت بیماری زایی پروتوزوا، امراض مهم پروتوزوایی.

فصل هشتم: ریکتسیا

مورفولوژی، طبقه بندی ریکتسیا از لحاظ تولید مرض (ریکتسیا بیماری زا و غیر بیماری زا).

فصل نهم: عفونت

سپروفایت ها، پرازیت ها، تصنیف عفونت، طبقه های انتقال عفونت، خواص اساسی میکروب های بیماری زا، طبقه دخول میکروب، مکانیزم های بیماری زایی باکتری ها.

فصل دهم: معافیت شناسی

ایمونیزیشن، سرولوژی، سیستم ایمنی، ماکروفاژها، موانع ایجاد شده به اساس پاسخ التهابی، میکانیزم دفاع اختصاصی میزبان، پاسخ معافیت اکتسابی، آنتی بادی، آنتی جن.

فصل یازدهم: واکسین شناسی

انواع ایمونایزیشن، ایمونایزیشن غیر فعال ، ایمونایزیشن فعال، مشخصات واکسن خوب، واکسین های غیر فعال شده، واکسین های زنده، راه کارهای آینده برای واکسیناسیون.

بخش لابراتوار میکروبیولوژی:

اصول اولیه کار در لابراتوار میکروبیولوژی، آشنایی با وسایل و تجهیزات لابراتوار میکروبیولوژی، استرلیزیشن در لابراتوار، استرلیزیشن توسط دستگاه اتوکلو، محیط های کشت، آماده سازی و استریل کردن محیط های کشت میکروبی، کشت باکتری، تهیه و رقیق کردن سمپل، لابراتوار مستقیم سمپل، رنگ آمیزی گرام، رنگ آمیزی کپسول، رنگ آمیزی اسید فست، رنگ آمیزی سپور، رنگ آمیزی پوپنک ها، تست پتاشیم هایدرواکساید.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. تربیت کارشناسان ماهر و کادرهای ورزشیه در سطح فارمها.	2. تقویه فکر علمی و اخلاق علمی در بین محصلان و فارم داران.	3. انکشاف علوم حیوانی.	4. پیش رفت تحقیقات علمی در ساحات مربوطه بشکل انفرادی و گروهی.	5. ترویج و تعمیم علوم در بین جامعه.	6. رفع مشکلات مالداران در بخش غذا و تغذیه حیوانی، چراگاه ها، جنبشیک و اصلاح حیوانات ومنجمنت و اداره فارم های حیوانی.
		ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
۱	محصلان باید دانش شناخت مایکروارگانیزم ها را به شکل کلی آن داشته باشند.	2	2	3	3	3	3
۲	محصلان باید مایکروارگانیزم ها را با زراعت و محصولات زراعتی بدانند	2	2	2	3	2	3
۳	آشنایی محصلان با مارفولوژی، آناتومی و ساختار مایکروارگانیزم ها.	2	2	2	2	2	3
مجموع		2	2	2.33	2.66	2.33	3
اوسط عمومی		2.386					
۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک							

ماخذ اساسی

1. Alton,G G-1990. Veterinary diagnostic bacteriology FAO
2. Nester,E W ,A D Anderson and etal 2001. Microbiology third edition McGram-Hill Company U S A
3. Pyatkin,K O and Yu s Krivoshein,1987. Microbiology ,Mir Publisher,Moscow
4. Talero,K P, A Talaro,1999. Foundation in Microbiology,3 rd ed WCB McGraw,Hill Company,U S A

ماخذ کمکی

- 1- امین امین الدین و محمداکبر کرنمل ، میکروبیولوژی، نشرات وزارت تحصیلات عالی و مسلکی ج د آ
- 2- انیکیک ، گرسین عملیه ی میکروبیولوژی ترجمه ، غضنفر سید الفشاه ، ۱۳۸۸ ، انتشارات نعمانی ، کابل ، افغانستان،
- 3- عبید، عبیدالله (۱۳۹۱) میکروبیولوژی طبی، جلد اول انتشارات عازم کابل افغانستان

مفردات مضمون مبادی مالداري

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	علوم حیواني
اسم مضمون:	مبادی مالداري
کود مضمون:	AgAnSc 0330
تعداد کريدت:	3 کريدت
نوعيت مضمون:	اساسی
پيشنيز مضمون:	زولوژی
صنف:	دوم
سمستر:	سوم
استاد مضمون	-----

معرفی مضمون

این مضمون از جمله مضامین تخصصی برای دپارتمنت علوم حیوانی بوده و یک مضمون پوهنځی شمول میباشد و تمام دپارتمنت ها مطلب به گرفتن آن میباشد. درین مضمون اهمیت اقتصادی مالداري در افغانستان و جهان ، اساسات وراثت و نسلگیری حیوانات ، اناتومی و فزیالوژی حیوانات فارم، اناتومی و فزیالوژی سیستم تناسلی پستانداران فارم مرغ های خانگی ، القاح مصنوعی ، اناتومی پستان و ترشح شیر ، اناتومی و فزیالوژی جهاز هاضمه و هضم غذا در حیوانات فارم ، گاوداري ، گوسفند و بز پروری ، مرغداري ، تربیه و نگهداري حیوانات باربر و بارکش ، ماهی پروری ، زنبورداري در طول یک سمستر تدریس میگردند.

اهداف مضمون

1. آشنایی محصلان درباره اهمیت محصولات حیوانی من حیث باکیفیت ترین خوراکه های انسانی و مواد خام برای صنایع.
2. آشنایی محصلان درباره ارتقای پوتنسیال تولیدی حیوانات فارم با استفاده از علوفه جات ، محصولات فرعی حیوانی و نباتی برای بدست آوردن محصولات حیوانی از قبیل شیر، گوشت، تخم مرغ، عسل ، پوست، پشم و امثال آن که همی ناشی از مطالعه اساسات نسلگیری و اصلاح نسل ، تغذیه مناسب و متوازن ، حفظ الصحة و کنترل امراض و آفات ، تعیین محل مناسب برای بودوباش حیوانات و بازاریابی محصولات حیوانی بمنظور ارتقای و منع معیشتی دهاقین و رشد اقتصاد ملی کشور.
3. انکشاف مهارت های محصلان به ارتباط موضوعاتیکه در مضمون گنجانیده شده است .
4. تاکید بر ارتقای تولیدات حیوانی در شرایط کشور.

فصل ها وزیر فصل های مضامین

فصل اول: معلومات مقدماتی

تعریف مبادی مالدارى، طبقه بندى حیوانات، تاریخچه مبادی مالدارى، شقوق مبادی مالدارى، عوامل ذیدخل شغل مالدارى، تاریخچه اهلى ساختن حیوانات، اهمیت مالدارى در جهان، اهمیت مالدارى در افغانستان، علل پائین بودن سطح تولیدات حیوانى، وظایف شغل مالدارى، سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد.

فصل دوم: اساسات وراثت و نسلگیری حیوانات

تیوری ارثی بودن حجره، جین و طرز فعالیت آن، فکتور های غالب و مغلوب، رابطه وراثت با محیط، انتخاب (Selection)، سیستم های نسلگیری.

فصل سوم: اناتومی و فزیالوژی سیستم تناسلی پستانداران فارم و مرغ خانگی

اناتومی سیستم تناسلی پستانداران مذکر فارم، فزیالوژی تکثیری حیوانات مذکر فارم، اناتومی سیستم تناسلی پستانداران مؤنث فارم، فزیالوژی تکثیری پستانداران مؤنث فارم، اناتومی و فزیالوژی سیستم تناسلی مرغ خانگی.

فصل چهارم: القاح مصنوعی

تاریخچه القاح مصنوعی، فواید القاح مصنوعی، طرق جمع آوری سمین، تمديد حجم سمین مایع، تمديد و بسته بندی سمین منجمد بقه گاو، تطبیق القاح مصنوعی بالای ماده گاو، طرز مراقبت مناسب از امور القاح مصنوعی گاو، تطبیق القاح مصنوعی بالای گوسفند، القاح مصنوعی طیور.

فصل پنجم: اناتومی پستان و ترشح شیر

اناتومی پستان، نمو و انکشاف غدوات پستان، ترکیب کیمیای شیر، ترشح شیر، تنظیم و کنترول ترشح شیر توسط هارمون ها، خارج شدن شیر از پستان، عواملیکه بالای تولید و ترشح شیر تاثیر وارد مینماید.

فصل ششم: اناتومی و فزیالوژی جهاز هاضمه و هضم غذا در حیوانات فارم

اناتومی جهاز هاضمه، عملیه هضم خوراکه در حیوانات، هضم غذا در حیوانات معده ساده، هضم خوراکه در نشخوارکنندگان، جذب مواد غذائی، تاثیر بعضی فکتورها بالای قابلیت هضم خوراکه ها، مؤثریت تبادل خوراکه به محصولات مالدارى، تاثیر بعضی فکتور ها بالای تبدیل خوراکه به محصولات حیوانی.

فصل هفتم: اساسات غذا و تغذیه

ترکیب کیمیای انساج نباتات و حیوانات، تجزیه کیمیای خوراکه ها، معلوم کردن قابلیت هضم خوراکه، انرژی خوراکه ها.

فصل هشتم : تشخیص خوراکه ها و فورمول بندی جیره

تشخیص خوراکه ها از نظر ترکیب شان، بیلانس جیره حیوانات، فورمول بندی مخلوط غذا بطریق مربع، فورمول بندی مخلوط خوراکه بطریق الجبری.

فصل نهم : منجمت حیوانات فارم

منجمت و اداره گاوهای شیری، منجمت و اداره گاوهای گوشتی، منجمت و اداره گوسفندان، منجمت و اداره مرغها، مارکیتنگ حیوانات و محصولات آنها، خشکی زیر پای حیوانات، کود حیوانی.

فصل دهم: امراض حیوانی و صحت انسان

انواع مرض، دفاع بدن در مقابل مرض، مقاومت حیوانات و انسانها در مقابل عاملین مرض، امراض عمده حیوانی قابل سرایت به انسان، امراض پرازیتی، نباتات زهری.

فصل یازدهم : گاو داری

منشا و اهلی ساختن گاو ها، طبقه بندی نسل گاو ها، نسل گاوهای گوشتی، نسل گاو های شیری، مشکلات صنعت گاو های شیری در افغانستان.

فصل دوازدهم: گوسفند داری و بز داری

مبدأ و منشأ اهلی شدن گوسفند، صنف بندی گوسفندان، نسلگیری گوسفندان، تغذیه گوسفندان، پشم و اهمیت آن، بز داری.

فصل سیزدهم : مرغداری

پرورش چوپه مرغها، نژاد مرغهای خانگی، تغذیه و نگهداری مرغهای تخمی، پرورش مرغهای تخمی، ضرورت مواد غذائی مرغها، سایر مرغهای خانگی.

فصل چهاردهم : تربیه و نگهداری حیوانات بار بر و بارکش

شتر، اسب، قاطر، مرکب.

فصل پانزدهم: ماهی پروری

اهمیت غذائی و اقتصادی پرورش ماهی، تاریخچه پرورش ماهی، علم ماهی شناسی و طبقه بندی آن، ماهی پروری در افغانستان.

فصل شانزدهم: زنبور داری

اهمیت غذائی و اقتصادی محصولات زنبور داری، انواع زنبور عسل، تولیدات عمده زنبور داری، زنبور داری در افغانستان.

فصل هفدهم: پيله وری

تاریخچه پرورش کرم پيله، اهمیت اقتصادی ابریشم، دوران حیات کرم ابریشم (تخم، لاروا، پیوپا و حشره مکمل)، غده ابریشم.

بخش کار عملی:

معرفی نمودن جایگاه رهایشی حیوانات اهلی، معرفی نسلهای مختلف حیوانات فارم، معرفی نژاد های طیور، معرفی نمودن اسکلیت مرغ، معرفی نمودن محصولات حیوانات، معرفی نمود انواع غذای حیوانی، مطالعه عملی تخم مرغ، تشریح پستان.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع فعالیت	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	آشنایی محصلان درباره اهمیت محصولات حیوانی من حیث باکیفیت ترین خوراکه های انسانی و مواد خام برای صنایع.	3	3	1	2	3	1
2	آشنایی محصلان درباره ارتقای پوتنسیال تولیدی حیوانات فارم با استفاده از علوفه جات ، محصولات فرعی حیوانی و نباتی برای بدست آوردن محصولات حیوانی از قبیل شیر، گوشت، تخم مرغ، عسل ، پوست، پشم و امثال آن که همی ناشی از مطالعه اساسات نسلگیری و اصلاح نسل ، تغذیه مناسب و متوازن ، حفظ الصحة و کنترل امراض و آفات ، تعیین محل مناسب برای بودوباش حیوانات و بازاریابی محصولات حیوانی بمنظور ارتقای و منع معیشتی دهاقین و رشد اقتصاد ملی کشور.	3	3	3	3	3	3
3	انکشاف مهارت های محصلان به ارتباط موضوعاتیکه در مضمون گنجانیده شده است	3	3	2	3	3	3
5	تاکید برارتقای تولیدات حیوانی در شرایط کشور.	2	2	2	3	2	2
مجموع		2.2	2	2	2	2	1.8
اوسط عمومی		2.033					

ماخذ اساسی

1. Campbell, J. R and Lesley 1975. The science of animal that serve mankind . McGraw hill book corpor USA
2. Church .D .C .1986. livestock feeds and feeding second edition prentice hill. Englewood cliff N.J.USA
3. Gillespie, J.R.1983. Livestock and poultry production Delmar. USA
4. Pond. G. W and etal, 2005. Basic animal nutrition and feeding. John Wiley and son INC. USA
5. Thear, K and A. Fraster, 1988. Complete book of raising livestock and poultry Pan Book Tuppan singapor.

ماخذ کمکی

- 1- ایر، استیون . 1382. اصول نوین زنبور داری ، ترجمه حبیب اقدم ، انتشارات پریور . ایران
- 2- شفر، کرسٹوفر جاناتان 1378، پرورش تراکم ماهی ، ترجمه مسعود ستاری ، انتشارات دانشگاه کلان ایران

مفردات مضمون تنظیم و اداره فارمهای حیوانی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	علوم حیوانی
اسم مضمون:	تنظیم و اداره فارمهای حیوانی
کود مضمون:	AgAnSc 0759
تعداد کريدت:	2 کريدت
نوعيت مضمون:	اختیاری
پيشنيز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم
استاد مضمون	-----

فصلها وزیر فصلهای مضمون

فصل اول:

مقدمه، مدیریت فارمداری، اساسات مدیریت، اهمیت تنظیم و مدیریت فارم های مالداري، اهمیت اقتصادی فارم ها در تقویه اقتصاد ملی کشور.

فصل دوم: احداث فارم

پلان سازی برای احداث فارم ها و اهمیت ان در مناطق مختلف، تعیین و تثبیت مالکیت فارم (دایمی یا اجاره ای)، تعیین و تثبیت محل فارم، تعیین سرمایه و اعتبارات (برآورد هزینه ها)، نقش فارم (تعیین و تثبیت ارتباط جایگاه اصلی حیوانات با ضمایم ان)، حصار کشی و تعیین سرحدات فارم، جایگاه اصلی حیوانات (بسته، باز و نیمه باز)، تشخیص ضمایم (اتاق مدیریت فارم، اتاق کارگران، اتاق نوزادان، اتاق کمک های اولیه، قرائطین و اطلاق تجرید حیوانات مریض، مرکز القاح مصنوعی)، انبار علوفه، انبار غله، سالون شیر دوشی، محل پشم و موچینی، محل داغ کردن، شاخ بری، سم چینی، و محل تطبیق واکسین و ادویه)، تشخیص وسایل و لوازم ضروری فارم (آبخورها، خورها، وسایل تهویه، وسایل تعیین هویت و نمره زنی، وسایل مورد استفاده درپشم و موچینی، ماشین شیر دوشی و حوض کنه)، معرفی و طرز استفاده از وسایل و امکانات (طرز کار و شرح ساختمان)، مواد لازم جهت ساخت فارم و ضمایم ان (محلی و عصری)، تهیه بستر مناسب، تنظیم برنامه حمل و نقل فضولات.

فصل سوم: تنظیم برنامه تغذیه حیوانات فارم

تنظیم برنامه غذایی گله با استفاده از جداول تغذیه (نگهداری، تولید و باروری)، تهیه غذای حیوانات (تولید در داخل فارم، تهیه از فارم های همجوار، تهیه از مارکیت)، تشخیص و ترتیب برنامه غذایی که با در نظر داشت غذای موجود در محل و قیمت غذا در مارکیت.

فصل چهارم: تنظیم برنامه ای نسلگیری به مقاصد مختلف

تنظیم برنامه نسلگیری (القاح طبعی و مصنوعی)، انتخاب حیوانات جهت جفت گیری، تهیه اسپرم (منابع داخلی و منابع خارجی)، تعیین تعداد حیوان مونث و معرفی حیوان مذکر، تشخیص زمان جفت گیری، اجرای برنامه فلاشنگ، اجرای برنامه همزمان کردن نر طلبی (ساینکرونایزیشن)، تنظیم برنامه اصلاح گله، ثبت کردن (رکارد کردن) گیری از تولیدات فارم، ثبت کردن تولدات و وفیات (روز، ماه و سال)، ثبت کردن شیر هر حیوان (هر مرتبه، هر روز و هر دوره شیر دهی)، ثبت کردن شیر تولیدی فارم، ثبت کردن تولید پشم و کرک، ثبت کردن تولید، گوشت، تخم، ابریشم و عسل، ثبت کردن تولید محصولات فرعی فارم های حیوانی.

فصل پنجم: تنظیم مراقبت از حیوانات حامله

تنظیم مرحله زایمان، ثبت کردن نوزادان، تنظیم مدیریت پرورش گوساله ها و نوزادان، تنظیم و تغذیه فله به نوزادان تهیه و آماده کردن جای مناسب به نوزادان.

فصل ششم: صحت حیوانی

تهیه کت کمک های اولیه، تنظیم و اعمال برنامه های صحتی و مدیریتی در فارم، برنامه خالکوبی، پشم و مو چینی، سم چینی، شاخ بری، خصی کردن، حذف سر پستانک های اضافی، حفظ الصحة ماشین دوشی، حفظ الصحة اطلاق شیردوشی، تنظیم و ترتیب برنامه حفظ الصحة فارم، وسایل و امکانات موجود، تنظیم و ترتیب برنامه واکسیناسیون نظر به شیوع امراض، تنظیم و ترتیب برنامه مبارزه با پرازیتهای داخلی و خارجی، تنظیم و ترتیب برنامه حفظ الصحة انبار های غذا، راپور و اطلاع رسانی به موقع از امراض ساری.

فصل هفتم: منابع انسانی

عقد قرارداد (مامور فنی، داکتروترنر، کارگران دایمی و موقتی)، عقد قرارداد (فروشندهگان مواد غذایی، فروشندگان لوازم مالدار و خریداری محصولات تولیدی فارم. تنظیم و ترتیب قراردادها، ترتیب لایح وظایف (مامور فنی و کارگران)، ایجاد رابطه نزدیک و منظم با اتحادیه مربوطه، مدیریت ترویج محل، فارم های مجاور و مارکیت.

فصل هشتم: تنظیم مدیریت برنامه بازاریابی برای محصولات حیوانی

تنظیم ایجاد رابطه نزدیک بین فارمدار و پروشنده محصولات حیوانی، تنظیم پلان گزاری اشتراک در مجالس سالانه نمایش گاه زراعتی و محصولات حیوانی، اشتراک در روز دهقان، اشتراک در مجالس کوپراتیف های حیوانی و زراعتی، اشتراک در مجالس اتحادیه تجارهای مربوطه.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1. تربیت کارشناسان ملهر و کادرهای ورزشیه در سطح فارمها.	2. تقویه فکر علمی و اخلاق علمی در بین محصلان فارم دارن.	3. انکشاف علوم حیوانی.	4. پیش رفت تحقیقات علمی در ساحات مربوطه بشکل انفرادی و گروهی.	5. ترویج و تعمیم علوم در بین جامعه.	6. رفع مشکلات مالداران در بخش غذا و تغذیه حیوانی، چراگاه ها، جنتیک و اصلاح حیوانات و مچمنت و اداره فارم های حیوانی.
		ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	آشنای محصلان با احداث فارم و اهمیت آن	2	1	2	1	1	2
2	آشنای محصلان با تنظیم برنامه غذای حیوانات نظر به فعالیت فیزیولوژیکی	2	2	2	2	2	2
3	آشنای محصلان با تنظیم تولید مثل و اصلاح نسل حیوانات فارم	2	2	2	2	2	2
مجموع		2	1.66	2	1.66	1.66	2
اوسط عمومی		1.83					

ماخذ اساسی

1. Aland, A., & Banhazi, T. (Eds.). 2013. Livestock housing: modern management to ensure optimal health and welfare of farm animals. Wageningen Academic Pub.
2. Webster, J. (Ed). 2011. Management and welfare of farm animals: the UFAW Farm Hand (Vol.5). John Wiley & sons.
3. سعادت نوری، داکتر منوچهر و سیا منصور، داکتر صدرالله. ۱۳۸۰. اصول تغذیه و پرورش گوسفند. اشراق تهران.
4. مزیتی، داکتر پرویز ۱۳۸۲. مدیریت گاوداری. هاتف، تهران.

ماخذ کمکی

- 1- ممویی داکتر مرتضی و محمد زاده رحمانی. ۱۳۸۶. پرورش و نگهداری بزهای شیری. نشر جهاد، ایران.
- 2- هاشمی، داکتر مسعود ۱۳۸۰. پرورش گوساله های شیری. فرهنگ جامع، ایران.
- 3- هاشمی، داکتر مسعود. ۱۳۸۰. پرورش عملی گاوهای شیری و گوشتی. فرهنگ جامع، تهران.
- 4- هسوارانی، حسین. ۱۳۸۲. پرورش گاوهای گوشتی. دانش نگار، ایران.

مفردات مضمون نباتات عمومی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنچی:	زراعت
دیپارتمنت:	اگرانومی
اسم مضمون:	نباتات عمومی
کود مضمون:	AgAnSc111
تعداد کریدیت:	3 کریدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول
استاد مضمون	-

معرفی مختصر مضمون

نباتات عمومی از جمله مضامین اساسی برای تمام دیپارتمنت های پوهن خُی زراعت محسوب شده که در سمستر اول سال تحصیلی به تمام رشته های زراعت تدریس می گردد. نباتات عمومی موضوعاتی را مورد بحث قرار میدهد که در جریان چهار سال تحصیلی پوهن خُی زراعت به آنها روبرو میشوند. مثلاً آشنائی با اصطلاحات مروجہ زراعتی، کسب معلومات لازمه در مورد نباتات، دانستن اهمیت نباتات و استفاده از آنها در موارد مختلف مثل مواد غذایی، پوشش تعمیرات، ادویه جات، احداث باغ های زینتی و پارک های تفریحی و سایر موارد دیگر را احتوا می کند. برعلاوه مضمون نباتات عمومی راجع به انواع مختلف نباتات و اعضای مختلف آنها (انواع مختلف برگ ها، ساقه ها ، ریشه ها، گل ها و میوه ها) مفصلاً معلومات ضروری را توضیح میدارد.

اهداف آموزشی

- ❖ معرفی مفاهیم کلی و علمی نباتات، منشأ و پیدایش نباتات، وظایف حجرات و انساج نباتی.
- ❖ نحوه رشد و تکثیر نباتات معرفی گردیده که نباتات چگونه بزرگ میشوند و چگونه به تعداد شان می افزایند.
- ❖ راجع به اعضای مختلف نباتات یعنی (تخم ، ریشه ، ساقه ، برگ ، پندک ، گل و میوه معلومات لازمه ارایه میگردد.

شیو های تدریس و آموزش:

در تدریس این کورس از روش ارایه لکچر آزاد و به شکل پاورپاینت استفاده میشود و برای حمایت فعال از پروسه آموزش محصلین در جریان سمستر به بعضی مزارع های دهاقین برده میشوند تا بامسایل تشکیل و فعالیت این نهاد ها آشنا شوند. همچنان مواد درسی مضمون که مطابق به مفردات درسی تهیه میشود برای آنها توزیع میگردد. پالیسی کورس در روز اول با محصلین درمیان گذاشته خواهدشد.

شیوه های ارزیابی محصلان:

برای این که محصلین بتوانند مضمون مبادی ترویج زراعتی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- ❖ سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- ❖ پروژه های صنفی (کار خانگی)
- ❖ فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی)
- ❖ امتحان وسط سمستر یا امتحانات صنفی
- ❖ امتحان نهایی

مفردات مضمون

فصل اول: مقدمه، مفاهیم کلی راجع به نباتات، تفاوت میان اجسام حیه و غیر حیه، رشته های مربوط به نباتات بکار برد مفاهیم علمی راجع به نباتات، منشأ پیدایش نباتات، اهمیت نباتات

فصل دوم: نمو و تقسیمات حجروی، مایتوسیز و مراحل آن، مایوسیز و مراحل آن، فرق بین مایوسیز و مایتوسیز

فصل سوم: اناتومی نباتات (ساختمان داخلی نباتات)، ساختمان حجره، انواع حجرات، غشای حجروی، اجزای حجرات نباتی، پروتوپلازم، غشای پلازمایی، هسته، خلای حجروی، سائتوپلازم، مایتوکاندریا، پلاستیدها، رایبوزوم ها، اندوپلازمیک ریتوکلوم، سائتوسول و مایکروفاایلامنت ها، انساج نباتی، انواع اساسی حجرات و انساج، انساج پرنکیما، انساج کولینکیما، انساج سکترینکیما.

فصل چهارم: تخم نباتات، نمایش عمومی ساختمان تخم، ساختمان تخم لوبیا، ساختمان تخم نخود، ساختمان تخم لوبیای کاستر، ساختمان تخم جواری

فصل پنجم: ریشه نباتات، سیستم های ریشه، تشکیل و تنظیم سیستم های ریشه، ساختمان داخلی ریشه، ساختمان ریشه های اختصاصی، وظایف ریشه، موارد استعمال ریشه

فصل ششم: ساقه نباتات، ساقه و وظایف آن، ساقه های اختصاصی، انواع ساقه ها، اناتومی ساقه ها، اناتومی ساقه، های یک مشیمه، اناتومی ساقه های دو مشیمه علفی، اناتومی ساقه های دو مشیمه خشبی، فرق بین ساقه و ریشه، ساختمان نباتات خشبی، کمبیم انتقالی، ترتیب حجرات کمبیم، زایلیم اولی و دومی، انواع حجرات چوبی، حلقات سالانه، فلویم اولی و دومی، پوست خارجی، کارک کمبیم.

فصل هفتم: برگ و پندک های نباتات، خواص و ساختمان خارجی برگ ها، حاشیه برگ ها، وسعت برگ ها، شکل برگ ها، ساختمان داخلی برگ ها، حجرات اپیدرمس برگ ها، حجرات میزوفیل برگ ها، انساج انتقالی برگ ها، دمچه برگ ها، رگبرگها و انواع آن، منشا و پیدایش برگ ها، برگهای یک مشیمه، برگهای دو مشیمه، انواع برگ ها، برگ های ساده و انواع آنها، تنظیم برگ ها بروی ساقه (Phyllotaxy)، انواع پندک ها، پندک های انجामी، پندکهای جانبی، پندک های Axillary، پندک های Accessory، پندک های Subpetiolar، پندک های متحول، پندک های Bulbils، Caulin، پندکهای Radicals، پندکهای Epiphyllous، پندکهای اختصاصی، پندک های Bulbils.

فصل هشتم: گل و تولید مثل در نباتات، اجزای گل ها، اجزای گل های نباتات یک مشیمه، اجزای گل های نباتات، دو مشیمه، انواع مختلف گل ها و فورمول گلی در نباتات، تولید مثل در نباتات، تکثر غیر زوجی در نباتات، تکثر زوجی در نباتات، دوران حیات در نباتات، گامیتوفایت در نباتات

فصل نهم: ساختمان گلی و گرده افشانی در نباتات، گرده افشانی غیر خودی، مرحله پختگی آله تذکیر و آله تانیث جنین و انکشاف تخم.

فصل دهم: میوه در نباتات، انکشاف و تولید میوه، انواع میوه، تنوع و پراکنده گی تخم ها، طبقه بندی انواع میوه ها، میوه های ساده، میوه های مجتمه، میوه های مرکب.

کارهای علمی مضمون

- ❖ معرفی میکروسکوپ و انواع آن جهت بکار گیری درست و مناسب توسط محصلین تازه وارد در رشته زراعت، نشان دادن حجران نباتی (حجرات در ورقه نبات پیاز) به محصلین، نشان دادن انساج در برگ نباتات ذریعه میکروسکوپ در سلایط های تهیه شده، نمایش ویدیوئی تقیسمات حجروی به محصلین.
- ❖ مشاهده عملی تفاوت تخم غله جات و حبوبات، نمایش اناتومی ریشه های نباتی در سلاید ها، مشاهده تفاوت های ساقه نباتات یک مشیمه و دو مشیمه ای برای محصلین.
- ❖ مقایسه ساقه و ریشه از نگاه ساختمان و وظایف، مقایسه انواع مختلف برگهای نباتی
- ❖ مشاهده انواع مختلف برگهای نباتی، مشاهده گرده افشانی ذریعه سلاید، مشاهده گل و اعضای بدنی گراس ها، مطالعه و مشاهده انواع مختلف گلهای نباتی.
- ❖ نمایش ویدیوئی قلمه و پیوند کردن نباتات (به طریقه تکثر غیر زوجی)،

جدول نقشه مفهومی مضمون نباتات عمومی

شماره	نتایج متوقعه مضمون				
	نتایج متوقعه رشته				
	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	۴	۴	۴	۴	۴
۲	۴	۴	۳	۲	۳
۳	۴	۲	۲	۲	۲
۴	۳	۲	۲	۳	۲
۵	۲	۳	۲	۳	۳
مجموع					2.80
اوسط عمومی					2.60
۳ = مطابقت کامل					۲ = مطابقت نسبی
					۱ = مطابقت کم

منابع یا مأخذ:	
1. Martin, J. H. R.P. Waldern, D.L. Stamp. (2006). Principles of Field Crop Production. Fourth Edition. Pearson Education, Inc., New Jersey, Columbus, Ohio.	مأخذ اساسی
2. Reddy. S. R. (2016). Agronomy of field crops. Kalyani publishing. New delhi. 3. Criag. C. and Kristine. M. (2016). Introduction to Agronomy of Food, crops and Environment. 4. Qarqin, A. B. Naem. (2016). General Botany. Qartaba Publisher. 5. Schooly, J. (1997). Introduction to Botany .Tim O'Leary. 6. Yellamanda, R. T., Sankara Reddi, G. H. (2016).Principles of Agronomy. KalyaniPublishes, Ludhiana New Delhi India.	مأخذ کمکی

مفردات مضمون مبادی ماشین آلات

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهن‌خُی:	زراعت
دیپارتمنت:	اگرانومی
اسم مضمون:	مبادی ماشین آلات زراعتی
کود مضمون:	AgAgron537
تعداد کريدیت:	2+1 (3)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	دوم

معرفی مختصر مضمون

تکنالوژی ماشین آلات زراعتی که شامل انواع و اقسام مختلف ماشین آلات ثابت و متحرک می باشند یکی از اجزای عمده و مهم عوامل تولیدی و تنظیمی محصولات زراعتی را به سطح جهانی تشکیل می دهد. زیربنای های ماشین آلات به اساس سه دهه جنگ های تحمیلی به حالت رکود باقی مانده است که تاثیرات منفی آن در کشور زراعتی ما بطور بارز محسوس است. باید یاد آور شد که ماشین آلات گوناگون زراعتی به کشور عزیز ما توريد گردیده اند ولی کارائی وعدم کارائی آن در شرایط موجود کشور سوال برانگیز است. دراینجاست که نیاز مبرم به شناخت تکنالوژی ماشین آلات اعم از نوعیت، کیفیت، شرایط دست رسی به آن، مقایسه می باشد. نظر به ضرورت مبرم و شرایط میکانیزه شدن زراعت مضمون تکنالوژی ماشین آلات زراعتی جدیداً به نصاب دیپارتمنت اگرانومی علاوه گردیده که صرف برای محصلین دیپارتمنت اگرانومی درصنف چهارم تدریس می گردد. این مضمون شامل 7 فصل بوده که موضوعات علمی تخیکی مربوط به تکنالوژی در آن بحث می شود.

اهداف آموزشی

- ❖ معرفی انواع ماشین الات ثابت و قلبه هایکه درشرایط کشور قابل تطبیق ویا درخور تطبیق شدن میباشند.
- ❖ بلند بردن دانش و آگاهی محصلین در مورد اهمیت و شناسائی تکنالوژی ماشین آلات با درنظر داشت شرایط موجوده افغانستان.
- ❖ تأکید بر چالش هایکه در راستای ازدیاد سطح تولید و تنظیم محصولات زراعتی درشرایط افغانستان وجود دارند.

مفردات مضمون

فصل اول: منابع توان، توان حیوان، توان اسپ و قاطر، توان باد، توان اب، توان برق، موترهای حرارتی، مقایسه موتر احتراق داخلی و موتر بخار.

فصل دوم: سیستم سوخت و موتور های بنزی، سیستم های تامین انرژی، مخزن سوخت، پمپ سوخت، صافی سوخت، سیستم سوخت رسانی دیزل، مخزن سوخت، انتقال سوخت

فصل سوم: سیستم های چرب کاری، انواع تیل، خواص تیل ها، طبقه بندی تیل یا روغن، سیستم های روغن کاری موتور، پمپ روغن، فیلتر های تیل و سیستم های تصفیه

فصل چهارم: سیستم های برق، جرقه زدن به وسیله بطری، شمع های جرقه، زمان جرقه زدن، بطری، سیستم های چارچ کننده بطری، سیستم های شروع،

فصل پنجم: کمباینها، کمباین های خود کار، انواع کمباین خود کار، کمباینهای کششی، وظایف و ساختار کمباین، طرز کار کوبنده و ضد کوبنده، تنظیم های کوبنده و ضد کوبنده

فصل ششم: تراکتور، قوه تراکتور به مقایسه قوه حیوانی، عواملی که مطلوب بودن تراکتور را نفی میکند، انواع تراکتور.

فصل هفتم: سیستم های انتقال توان، کلچ، ساختمان کلچ، طرز کار کلچ، دیفرانسیل، ساختمان دیفرانسیل، طرز کار دیفرانسیل، قفل دیفرانسیل، موتور قدرت دهی، انواع محور های توان دهی.

کار های عملی مضمون

- ❖ آشنا ساختن محصلین به لابراتوار: تمام لوازم و ماشین آلات که در فارم تحقیقاتی موجود است باید برای محصلین بخش مربوطه معرفی شود.
- ❖ معرفی سامان آلات به محصلین: بعد از معرفی سامان آلات زراعتی دوباره به جایش قرار دادن، پاک نگهداشتن وسایل زراعتی، مثلن بیل، قله، تراکتور، تریشر و غیره.
- ❖ بردن محصلین به فارم تحقیقاتی: معرفی انواع قله ها و تراکتور های که موجود است باید از چگونگی کار کرد شان برای محصلین توزیع داده شود.
- ❖ آشنای محصلین با کمباین ها: معرفی درو گر ها و انواع کمباین ها برای محصلین زراعت
- ❖ آشنای محصلین با تراکتور: معرفی تراکتور و چگونگی استعمال آن عملاً در ساحه تحقیقی باید صورت بگیرد.
- ❖ آموزش پاشیدن تخم توسط تخم پاش ها: بعد از آماده نمودن بستر مناسب تخم باید توسط تخم پاش های موجود در ساحه تحقیقی تخم توسط تخم پاش ها کشت شود.
- ❖ آموزش کنترل گیاهان هرزه و طرز خیشاوه نمودن توسط ماشین آلات مخصوص
- ❖ آموزش سیستم های ادویه پاشی توسط محلول پاش ها
- ❖ مدیریت سامان آلات زراعتی: بعد از ختم کار تمام ماشین آلات زراعتی باید پاک کاری، گریس کاری شده و این روش برای محصلین باید عملن نشان داده شود.

جدول نقشه مفهومی مضمون تکنالوژی ماشین آلات زراعتی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته						
		1- تربیه کادرهای مسلکی و چیز فهم در بخش های مختلف رشته اگر انومی.	2- تقویه موسسات زراعتی بر اساس دانش علمی و مسلکی.	3- کسب دانش مسلکی و مهارت های لازم جهت بلند بردن ظرفیت های تولیدی نباتات مزروعی و ارزش اقتصادی آنها.	4- انجام پروژه های تحقیقاتی جهت بهبود، اصلاح و تولید بهتر محصولات نباتات مزروعی.	5- رفع کمبود مواد غذایی که از معضلات فعلی اکثریت کشور های جهان و افغانستان می باشد.	6- استفاده از تکنالوژی های عصری جهت تبدیل نمودن زراعت عنعنوی به زراعت عصری.	7- تقویه سیستم های زراعت پایدار جهت مبارزه با گرسنگی از طریق توزیع عادلانه غذا و بهبود بخشیدن مصوونیت غذایی.
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنای محصلین با ماشین آلات مختلف زراعتی	۲	۲	۲	۲	۳	۲	
۲	معرفی تکنالوژی مدرن در زراعت بخاطر انجام عملیات زراعتی به موقع	۳	۳	۳	۳	۳	۲	
۳	روش استفاده از تکنالوژی ماشین آلات زراعتی در ساحه کار های عملی مثل دانستن روش کار با ماشین لیزری	۳	۳	۳	۳	۲	۳	
۴	روش هموار کاری زمین، آبیاری قطره ای و جمع آوری محصول توسط تکنالوژی های مختلف	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
۵	روش های نگهدار ماشین آلات زراعتی در ایام زمستان و مدیریت نگهداری ماشین آلات	۳	۳	۳	۳	۲	۳	
مجموع		2.6	2.6	2.6	2.6	2.4	2.4	
اوسط عمومی		2.5						
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱=مطابقت کم				

منابع یا مأخذ:	
1. Kaul, R. N., Egbo, C. O. (1985).Introduction to Agricultural Mechanization (General Edition). Macmillan Intermediate Agriculture Series. Macmillan Publishers Ltd, London and Basingstoke.	مأخذ اساسی
1. Ahmadi, M.S. and Mohammad Zarif, S. (2019). Weed Science. Said Hasebullah Publication, Kabul Afghanistan. 2. Ahmadi. M.S, Wakil Ahmad, S.Mohammad hakim O, Ahmad Fahim, S., and Shamsurahman, S. (2018). Principle of Field Crop Production, Faculty of Agriculture Kabul University. 3. Mansouri, D. R. (2004). Farm Machinery and Tractors (Volume I, 11th Edition). Bu Ali Sina University Publications, Hamdan, Iran. 4. Reddy, T. Y. and Reddy, G. H. S. (2016). Principle of Agronomy,. Kalyani Publisher. 5. Reddy. SR. (2016). Agronomy of field crops.. Kalyani publishing. New delhi. 6. Rehman, T., Sabir, M. S., Khan, F. H.(1995).Fundamentals of Tractor Agricultural Machinery. Faculty of Agricultural Engineering and Technology, University of Agriculture Faisal Abad. Pakistan. 7. Robert, H. W. and Oscar, A. B. (1977). Elements of Agricultural Machinery (Volume I). Agriculture Engineering Services, Agriculture Services Division, Michigan State University, U.S.A. FAO Agricultural Services Bulletin, 12 sup. (1). 8. Robert, H. W. and Oscar, A. B. (1977). Elements of Agricultural Machinery (Volume I). Agriculture Engineering Services, Agriculture Services Division, Michigan State University, U.S.A. FAO Agricultural Services Bulletin. 9. Sharifi, M.Z. (2016). Industrial Crops. Aazem Publication, Kabul Afghanistan.	مأخذ کمکی

مفردات مضمون مبادی نباتات مزروعی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	اگرانومی
اسم مضمون:	مبادی نباتات مزروعی
کود مضمون:	AgAgron 0319
تعداد کريدیت:	2+1 (3)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	نباتات عمومی
صنف:	دوم
سمستر:	سوم
معرفی مختصر مضمون	

نباتات مزروعی که شامل غله جات، حبوبات (پلی دارها)، نباتات صنعتی و نباتات علوفه ئی بوده، زیربنای زراعت و اقتصاد را تشکیل میدهد. چنانچه بیشتر از 60 فیصد ساحه کشت نباتات مؤقتی را همین نباتات تشکیل داده و زنده گی ما از نظر خوراک و پوشاک مستقیم و یا غیر مستقیم بالای محصولات همین نباتات متکی میباشد. بنا بر همین دلیل ار بدو تاسیس پوهنځی زراعت مضمون مبادی نباتات مزروعی شامل نصاب درسی پوهنځی گردیده که از جمله مضامین اساسی میباشد. چون نباتات مزروعی یک مضمون مبادی بوده ازینرو محتویات آن 10 فصل مختلف را در برگرفته که هر فصل آن در سمیستر های بعدی من حیث یک مضمون مستقل در کریکولم دیپارتمنت اگرانومی تدریس میشود. در حقیقت محتویات مضمون تقریباً معرفی کلی دیپارتمنت اگرانومی را پوشش میکند. در نهایت موضوعات بشکل بسیار ساده و مطابق به شرایط افغانستان و استندرد های جهانی پیشکش گردیده و حتی المقدور سعی بعمل آمده تا موضوعات به عبارات عام فهم به لسان دری تحریر گردد.

اهداف آموزشی

- ❖ معرفی همه عوامل تأثیر گزار بالای کشت و تولید نباتات مزروعی که از شرایط اقلیمی کشت یک نبات شروع الی مراحل جمع آوری، ذخیره وپروسس آنرا دربر میگیرد.
- ❖ بلند بردن سطح دانش و آگاهی محصلین در مورد اهمیت و شناسائی نباتات مزروعی با درنظر داشت شرایط موجوده افغانستان.
- ❖ تأکید بر چالش های بلند بردن سطح تولید محصولات زراعتی در شرایط افغانستان.

مفردات مضمون

فصل اول: علم و فن تولید نباتات مزروعی، مقدمه، تعریف زراعت، نظری به تاریخچه زراعت، پیشرفت های علمی در ساحه زراعت، تحقیقات علمی در ساحه زراعت، تحقیقات علمی در اگرانومی، اهمیت نباتات مزروعی، نفوس، جهان و تهیه غذا، منشا و اختلاف در نباتات مزروعی، طبقه بندی نباتات زراعتی، نباتات عمده مزروعی دنیا، زراعت در افغانستان.

فصل دوم: رابطه نباتات با محیط، اقلیم، انواع اقلیم، اقلیم افغانستان، عوامل محیطی عمده در نمو نباتات مزروعی، بارنده گی، حرارت، طول فصل نمو، رطوبت، روشنائی یا نور، هوا، خاک، گروپ های عمده خاک و رابطه آنها در تولید نباتات مزروعی، تعامل خاک و رابطه آن با نمو نباتات، امراض، حشرات و گیاهان هرزه، حالات اقتصادی

فصل سوم: عملیات نرم کردن و آماده نمودن زمین، تاریخچه انجام عملیات بذری، عملیات بذری یا تیلیج، وسایل و لوازم عملیات بذری، وسایلیکه در آماده کرد نهایی مزرعه به منظور کشت مورد استعمال قرار می گیرد، شدیاری، تابستانی.

فصل چهارم: کود های کیمیاوی، تناوب زراعتی و کشت مخلوط نباتات مزروعی، هدف استعمال کود، استعمال کود، انواع کود ها، کود های کیمیاوی یا غیر عضوی (تجارتی)، کود های طبیعی یا عضوی، کود حیوانی، کود سبز و نباتات پوششی، عناصر ضروری و تأثیر آن بالای نمو نباتات، تناوب زراعتی، اساسات تناوب زراعتی، عوامل تأثیر گذار بالای تناوب زراعتی، فواید تناوب زراعتی، ضرورت یک تناوب خوب، مثال های تناوب زراعتی، کشت مخلوط نباتات زراعتی.

فصل پنجم: آبیاری و نیاز آبی نباتات مزروعی، مقدمه، آبیاری و اهمیت آبیاری، تاریخچه آبیاری، انواع آبیاری، ضرورت آبیاری.

فصل ششم: اساسات تولید و تکنالوژی تخمهای بذری، اهمیت تخمهای بذری، ترکیب کیمیاوی تخمهای بذری، خصوصیات عمده تخمهای بذری اصلاح شده، صنف ها عمده تخمهای بذری، منابع تهیه تخم بذری، تصدی تخم های اصلاح شده بذری، مشخصات تخم های بذری ثبت شده و معیاری، معیار های بین المللی تخم های بذری

فصل هفتم: اساسات کنترل گیاهان هرزه، طریقه های کنترل گیاهان هرزه و رابطه شان با خصوصیات گیاهان هرزه، قدرت تولید تخم بوسیله گیاهان هرزه، حالت رکود تخم گیاهان هرزه، انواع گیاهان هرزه و رابطه شان با روشهای کنترل، خسارات ناشی از گیاهان هرزه، اختلاف در طول عمر گیاهان هرزه، طبقه بندی کنترل گیاهان هرزه، کنترل وقایوی، کنترل معالجوی، طریقه های میخانیکی، طریقه های بذری نباتی و رقابتی، کنترل بیولوژیکی، طریقه های کیمیاوی، استعمال گیاه کشها بگونه متفرقه، کنترل گیاهان هرزه ساحات مختلف زراعتی.

فصل هشتم: اساسات وراثت و اصلاح نباتات، قوانین وراثت، قانون جدا شدن، جینوتایپ و فینو تایپ، قانون جوهره شدن آزاد، اصلاح نباتات، اهداف نسلگیری در نباتات، طریقه های اصلاح نباتات،

فصل نهم: خصوصیات نباتی نباتات مزروعی، خصوصیات نباتی فامیل گندمیان (گندم، جواری، برنج، جو، باجره، نیشکر، گال وارزن)، خصوصیات نباتی فامیل لگیوم ها (رشقه، شبدر، لوبیا و ماش، نخود، باقلی)، خصوصیات نباتی سایر نباتات عمده مزروعی (لبلبو، کچالو، آفتابپرست، زغر، پنبه).

فصل دهم: جمع آوری، ذخیره و پروسس محصول نباتات مزروعی، جمع آوری، وقت جمع آوری، طریقه های جمع آوری، جمع آوری نباتات تیل دار، ذخیره محصولات نباتات مزروعی، انبار ها و ذخیره گاه ها، جوانه زدن دانه ها در گدامها، اشکال ذخیره انبار دانه ها، ذخیره جواری، ذخیره حبوبات، ذخیره دانه های تیلدار، ذخیره کچالو، اساسات تولید روغنهای نباتی، اساسات تولید شکر از لبلبوی قندی.

فصل یازدهم: مارکیتنگ محصولات نباتات مزروعی، وظایف مارکیتنگ، ستندرد و سورت، مارکیتنگ محصولات نباتات عمده زراعتی، مارکیتنگ بیده.

کارهای عملی مضمون

- ❖ معرفی انواع وسایل قلبه به محصلین (قلبه به وسیله حیوانات مثل گاو، اسب، مرکب، شتر) و قلبه توسط وسایل قلبه که توسط تراکتور اجرا میگردد. توضیح مفیدیت های قلبه و آماده سازی بستر مناسب برای کشت نباتات
- ❖ معرفی ماله و انوال آن مشمول بر ماله های وطنی که توسط انسان یا حیوانات اجرا میگردد و انواع ماله های ماشینی به محصلین جهت نرم کاری زمین و هموار کردن بستر کشت
- ❖ معرفی وسایل خیشاوه یا کلتیواتور ها، وسایل که جهت شکستادن کلوخ ها و نرم کردن زمین استفاده میشود
- ❖ مطالعه و تست جوانه زدن تخم های نباتات شامل شناسائی تخم های خوب قوه نامیه تخم، پاک بودن، محل نگهداری و غیره راجع به تخم های بذری
- ❖ مطالعه خالصیت و ضد عفونی کردن تخم ها جهت کنترل آفات و امراض و پیشگیری از تخریبات ناشی از بروز آفات و امراض نباتی
- ❖ رویانیدن تخم قبل از کشت و تست جوانه زنی تخم
- ❖ کمپوست و روش تهیه آن:
- ❖ معرفی و آشنائی با روش های تهیه کمپوست و انواع کود های عضوی، بیان مفیدیت ها و مشکلات آن
- ❖ معرفی کود سبز، انواع آن و طریقه های استفاده کود سبز برای افزایش حاصلخیزی خاک و پلان گذاری مناسب برای تهیه و استفاده از کود های سبز
- ❖ آشنائی با کود های عضوی مایع و طرز تهیه و استفاده از آن، آماده کردن، مقدار و روش استفاده از کود های مایع و حیوانی
- ❖ روش های کود دهی به نباتات شامل طریقه های مختلف کود دهی (تزریقی، پاش دادن، خطی، کناری، مایع، محلول پاشی و غیره).
- ❖ آشنائی با طریقه ها و استفاده از ملچ و اقسام ملچ شامل ملچ خاک، ملچ های مواد عضوی، ملچ های مواد مصنوعی و بقایای نباتی

جدول نقشه مفهومی مضمون مبادی نباتات مزروعی

بخش سوم: مفردات مضمون مبادی نباتات مزروعی رشته اگرا نومی
جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون مبادی نباتات مزروعی رشته اگرا نومی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته						
		رشته آگرا نومی.	1- تربیه کادرهای مسلکی و چیز فهم در بخش های مختلف	2- تقویه موسسات زراعتی بر اساس دانش علمی و مسلکی.	3- کسب دانش مسلکی و مهارت های لازم جهت بلند بردن ظرفیت های تولیدی نباتات مزروعی و ارزش اقتصادی آنها.	4- انجام پروژه های تحقیقاتی جهت بهبود، اصلاح و تولید بهتر محصولات نباتات مزروعی.	5- رفع کمبود مواد غذایی که از معضلات فعلی اکثریت کشور های جهان و افغانستان می باشد.	6- استفاده از تکنالوژی های عصری زراعتی جهت تبدیل نمودن زراعت عنعنوی به زراعت عصری.
نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنای محصلین با نباتات مختلف مزروعی	۴	۴	۲	۲	۴	۴	۲
۲	معرفی تکنالوژی مناسب بخاطر کشت و برداشت نباتات مزروعی	۴	۲	۴	۲	۴	۴	۲
۳	انکشاف تکنالوژی ها مختلف مانند استفاده کود، آبیاری، کنترول گیاهان هرزه، تخمهای بذری و غیره	۳	۳	۴	۲	۴	۴	۲
۴	معرفی مقدماتی موارد ذیدخل در کشت نباتات مزروعی و راه گشا برای سمستر های بعدی	۳	۴	۴	۳	۴	۴	۲
۵	آشنای محصلین تمام رشته های زراعت با نباتات مزروعی و شیوه ها کشت و عوامل بلند بردن کیفیت محصولات آنها	۳	۳	۳	۲	۲	۳	۲
مجموع		3	2.8	2.8	2.4	2.8	2.6	2.4
اوسط عمومی		2.69						
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱=مطابقت کم				

1. Ahmadi ,M.S., Wakil Ahamd, S. (2016). Principles of Field Crop Production. Azeem publisher.
2. Ashraf. M. (2016). Advanced in Agronomy. Volume 97.
3. Chandrasekaran. B., Annaduria. K. and Samasundaram. E. (2010). A text book of Agronomy. New Age International (P) Ltd., Publishers. New Delhi.
4. Criag. C. and Kristine. M. (2015). Introduction to Agronomy of Food, crops and Environment. Second Edition.
5. Martin, J.H. R.P. Waldern, D.L. Stamp. (1971). Principles of field crop production. Third Edition. Pearson Education, Inc., New Jersey, Columbus, Ohio.
6. Martin, J.H. R.P. Waldern, D.L. Stamp. (2006). Principles of field crop production. Fourth Edition. Pearson Education, Inc., New Jersey, Columbus, Ohio.
7. Reddy. SR. Agronomy of field crops. (2016). Kalyani publishing. New delhi.
8. Stewar. B.A. Advanced in soil science. Ohio state university, USA.
9. Yellamanda, R.Y., Sankara Reddi, G.H. (2016). Principles of Agronomy. KalyaniPublishes, Ludhiana New Delhi India.

مفردات مضمون نباتات صنعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهن‌خیز:	زراعت
دیپارتمنت:	اگرانومی
اسم مضمون:	نباتات صنعتی
کود مضمون:	AgAgron 0848
تعداد کريدیت:	2+1 (3)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	مبادی نباتات مزروعی
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

معرفی مختصر مضمون

نباتات صنعتی در پهلوی سایر نباتات زراعتی در رفع کمبود مواد غذائی جایگاه خاص را داشته ازینرو در بلند بردن سطح اقتصاد از طریق تهیه مواد خام برای فابریکات مختلف رول مهم و حیاتی را بازی میکند. نباتات صنعتی یکی از مضامین اختصاصی دیپارتمنت اگرانومی بوده که طی سالیان متمادی در کریکولم دیپارتمنت متذکره توسط استادان مختلف تدریس گردیده است. مفرات درسی این مضمون به اساس ضرورت و نیازمندی های جامع افغانی تهیه وترتیب گردیده است که مهمترین و با ارزشترین نباتات صنعتی که در جهان و افغانستان جایگاه خاص را دارند ، در برمیگیرد. محتویات این مضمون که معرفی ، توضیح و تشریح 6 نبات اقتصادی مهم را در بر گرفته به لسان بسیار ساده و عام فهم تحریر گردیده است. مضمون نباتات صنعتی در سمستر هشتم برای دیپارتمنت های اگرانومی، اقتصاد و توسعه زراعتی و بایوتکنالوژی و تولید تخمهای بذری تدریس می گردد. در این مفردات بالای هر نبات بطور جداگانه و مشخص صحبت صورت گرفته یعنی از آغاز کشت نبات الی جمع آوری و پروسس محصولات آنها بحث شده است.

اهداف آموزشی

- ❖ معرفی طریقه های کشت الی جمع آوری و پروسس محصولات نباتات صنعتی به شیوه بسیار ساده و عام فهم.
- ❖ بلند بردن سطح دانش و آگاهی محصلین در باره نباتات صنعتی و رول آن در زنجیر غذائی.
- ❖ افزایش دانش مسلکی محصلین و بکار برد آن عندالموقع برای زارعین.

مفردات مضمون

فصل اول: مقدمه ، تاریخچه نباتات صنعتی در افغانستان ، اهمیت نباتات صنعتی در زراعت

فصل دوم: پنبه، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق پنبه، خصوصیات نباتی پنبه، انکشاف تولیدی، الیاف پنبه، تخم یا پنبه دانه، انواع پنبه، حوزه های تولیدی پنبه در افغانستان، استعمال کود ها، تناوب زراعتی، پرورش نبات پنبه، آماده کردن بستر تخم ، طریقه های کشت، کنترل گیاهان هرزه ، آبیاری ، جمع آوری، دورکرد برگها ، خشک کردن و شاخه زنی پنبه، پاکاری پنبه، استعمال پنبه، کیفیت الیاف پنبه در مارکیت

فصل سوم: لبلبوی قندی، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق لبلبو، خصوصیات نباتی لبلبو، انکشاف نمویی لبلبو، انکشاف گل و تخم، استعمال کود ها ، تناوب زراعتی ، پرورش لبلبوی قندی، آماده کردن بستر تخم ، طریقه های کشت ، یکه کردن یا طاقه کردن، کنترل گیاهان هرزه، آبیاری ، جمع آوری حاصل ، تولید قند،

فصل چهارم: نیشکر، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق، خصوصیات نباتی، انواع نیشکر، استعمال کود ها، تناوب زراعتی، پرورش نیشکر ، تهیه بستر تخم، کشت کردن، آبیاری، کنترل گیاه هرزه، جمع آوری، تولید شکر و شیر یا شربت.

فصل پنجم: کچالو، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق، خصوصیات نباتی، انواع کچالو، استعمال کود ها، تناوب زراعتی، مقدار تخمیریز، پرورش کچالو، آماده ساختن بستر تخم، طریقه های کشت، کنترل گیاه هرزه، آبیاری، شاخه بری، برداشت حاصل، ذخیره کچالو، استفاده از کچالو

فصل ششم: زعفران، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق زعفران، خصوصیات نباتی زعفران، انکشاف نمویی زعفران، استعمال کود ها، تناوب زراعتی، پرورش زعفران، آماده کردن بستر تخم ، طریقه های کشت، کنترل گیاهان هرزه، آبیاری، جمع آوری حاصل

فصل هفتم: تنباکو، تاریخچه و اهمیت اقتصادی، توافق، خصوصیات نباتی ، طبقه بندی ، استعمال کود های کیمیاوی، تناوب زراعتی، پرورش تنباکو، طریقه های کشت، انتقال نهالی ها در مزرعه، قطع بته های تنباکو، جمع آوری، تغییرات در کشت تنباکو، نمک زدن برگهای تنباکو، جمع آوری با دست و مارکیت، کیفیت تنباکو.

کارهای عملی مضمون

- ❖ **شناسائی نبات و محصولات نبات پنبه:** تشخیص و شناسائی مورفولوژیکی نبات پنبه و آشنائی محصلین با انواع محصولات نبات پنبه شامل پنبه دانه و انواع الیاف آن و تشخیص کیفیت الیاف در ورایتی های مختلف موجود در افغانستان.
- ❖ **شناسایی انواع لبلبو و محصولات آن:** شناسائی شکل مورفولوژیکی قسمت های مختلف نبات لبلبو شامل (تخم، ریشه، ساقه، برگ و غیره)
- ❖ **شناسائی انواع و محصولات دومی نیشکر:** انواع مختلف نیشکر، شناخت قسمت های مختلف نبات نیشکر، استفاده از نیشکر تحت پوشش این پروتوکول به محصلین فراهم میگردد
- ❖ **شناخت کامل نبات کچالو و محصولات عمده آن:** محصلین با مورفولوژی و خاصیت های نبات کچالو آشنا شده و محصولات که روز مره از آن در مارکیت های داخلی به مصرف میرسند آشنائی پیدا خواهند کرد
- ❖ **شناخت نبات زعفران و پروسس محصولات آن:** پیاز نبات زعفران، نیکتار آن همراه با طریقه بسته بندی مناسب با محصلین در میان گذاشته خواهند شد.
- ❖ **تنباکو:** معرفی انواع مختلف تنباکو و تشخیص ورایتی های آن در لابراتوار.

جدول نقشه مفهومی نباتات صنعتی

بخش سوم: مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نباتات صنعتی رشته اگراونومی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون نباتات صنعتی، دیپارتمنت اگراونومی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته						
		1- تربیه کادرهای مسلکی و چیز فهم در بخش های مختلف رشته اگراونومی.	2- تقویه موسسات زراعتی بر اساس دانش علمی و مسلکی.	3- کسب دانش مسلکی و مهارت های لازم جهت بلند بردن ظرفیت های تولیدی نباتات مزروعی و ارزش اقتصادی آنها.	4- انجام پروژه های تحقیقاتی جهت بهبود، اصلاح و تولید بهتر محصولات نباتات مزروعی.	5- رفع کمبود مواد غذایی که از معضلات فعلی اکثریت کشور های جهان و افغانستان می باشد.	6- استفاده از تکنالوژی های عصری زراعتی جهت تبدیل نمودن زراعت عنعنوی به زراعت عصری.	7- تقویه سیستم های زراعت پایدار جهت مبارزه با گرسنگی از طریق توزیع عادلانه غذا و بهبود بخشیدن مصوونیت غذایی.
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنائی کامل محصلین با نباتات مهم صنعتی کشور	۳	۳	۳	۳	۲	۴	۳
۲	کسب دانش و مهارت های لازم در رابطه به تولید و مدیریت پرورش نباتات صنعتی	۳	۲	۲	۲	۲	۴	۲
۳	انشکاف تولید و رونق بازار محصولات نباتات صنعتی کشور	۳	۳	۳	۲	۳	۴	۲
۴	تأمین اقلام مهم خوراکی و پوشاکی، کاهش اتکا به واردات و رشد اقتصادی کشور	۳	۲	۳	۳	۲	۲	۳
۵	تربیه نیروی متخصص انسانی در بخش پرورش و تولید محصولات نباتات صنعتی	۳	۲	۳	۳	۲	۲	۳
مجموع		3	2.4	3	3	2.4	2.6	2.8
اوسط عمومی		2.74						
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی						
		۱=مطابقت کم						

1. Benton, J. and Jr. Jones. (2012). Plant Nutrition and Soil Fertility Manual (2nd Edition). CRC press New York.
2. Clark, A. (2007). *Managing Cover Crops Profitably*. Third ed., Sustainable Agriculture network, Beltsville, M.D., U.S.A.
3. Clark, A. (2007). *Managing Cover Crops Profitably*. Third ed., Sustainable Agriculture network, Beltsville, MO., U.S.D.A.
4. Fageria, N.K., V.C. Ballgar, C.A. Jones. (2003). Growth and Meneral Nutrition
5. Gupta, O.P.(2010). *Weed Management Principles and Practice*. Third Ed. India.
6. Martin, J.H. R.P. Waldern, D.L. Stamp.(2006). *Principles of field crop production*. Fourth Edition. Pearson Education, Inc., New Jersey, Columbus, Ohio.
7. Monaco, T.J., Stephen C. Weller, Floyd M. Ashton. (2002). *Weed Science Principle and Practicees*. Fourth Edition. John Wiley and Sons, Inc., New York.
8. Nazir, S.H., Bashir, E.L., and Bantel, R.O. (1994). *Crop Production*. Islamabad, Pakistan.
9. Reddy, T. Y. and Reddy, G. H. S. (2016). *Principle of Agronomy*,. Kalyani Publisher.
10. Sharifi, M.Z. (2016). *Industrial Crops*. Aazem Publication, Kabul Afghanistan

مفردات مضمون مبادی جنگلداری

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	جنگلداری و منابع طبیعی
اسم مضمون:	مبادی جنگلداری
کود مضمون:	AgFNR0429
تعداد کريدیت:	1+2 (3)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

مفکوره عمده معرفی اساسات جنگلداری کتاب مدرن که شامل موضوعات مختلف تعریفات ، نقش جنگل در زندگی بشر؛ تاریخچه، ساحه انتشار، جنگل و جهان معاصر، بیولوژی جنگل (FOREST BIOLOGY)، جمعیت درختان، سورت بندی (ASSORTMENT)، وضع جنگل ها در جهان و افغانستان، خواص عمومی درختان همیشه سبز یا مخروطی (CONIFER)، جنگلات برگریز (DECIDUOUS FOREST)، انواع جنگلات برگریز یا پهن برگ در افغانستان، همیشه بهار ان یا مخروطی ها ، طریقه کشت، انواع درخت ارغوان، نقش جنگل در تنظیم پخش آبها، نقش جنگل در حفظ خاک ها، نقش جنگل از نظر نظامی، پوشش نباتی بعضی کشور های همسایه، جمع آوری تخم از لانه حیوانات، جنگلهای طبیعی افغانستان، درانکشاف ساختار جامعه مفید مند میباشد.

اهداف آموزشی

1. آموزش ودرک مفهوم اساسی جنگلداری افغانستان .
2. کسب تجارب در مورد احداث جنگلات، اهمیت اقتصادی جنگلات، احداث قوریه جات درختان جنگلی.
3. کسب دانش مدیریت جنگلات و قوریه های بزرگ تجارتی

مفردات درسی:

فصل اول: مقدمه، جنگل تعریف جنگل درخت درختچه پیچک چوبی ، نقش جنگل در زندگی بشر، نقش جنگل در برآورده ساختن چوب مورد نیاز، محصولات اصلی وفرعی جنگل تولید و مصرف چوب در سال، مصرف فعلی داخلی کشور، پیش بینی های آینده.

فصل دوم: نقش جنگل در آب وهوا، اثر جنگل در بارندگی، نقش درختکاری در کاهش آلودگی، اثر جنگل در بارندگی، اثر جنگل در جلوگیری از زیان باد های سخت، اثر جنگل در تصفیه هوا نقش جنگل در صنعت طبیعت گردی نقش جنگل در تنظیم پخش آبها، نقش جنگل در حفظ خاک ها، نقش جنگل از نظر نظامی ، نقش جنگل از نگاه حیوانات ونباتات در حال انقراض، نقش جنگل بحیث تفریحگاه، شرایط محیطی جنگل.

فصل سوم: تاریخچه جنگل داری، درختکاری از نگاه اسلام، نباتات قرانکریم، تاریخچه جنگل کاری در افغانستان

فصل چهارم: پیدایش جنگل ها جنگل وانواع آن، جنگل طبیعی و مصنوعی، احداث جنگلهای اقتصادی احداث جنگلهای محافظوی، احداث جنگل به منظور ایجاد فضای سبز، انتخاب انواع درختان به منظور جنگل کاری مصنوعی، شکل جمعیت نونهالان جنگلی، انبوهی جمعیت نونهالان جنگلی، برتری های اقتصادی، برتریهای بیولوژیکی.

فصل پنجم: دانش جنگل داری، دانش جنگل داری، تعریف و هدف، ضرورت و اهمیت.

فصل ششم: جنگل و جهان معاصر، ساحه عمومی جنگلهای جهان و افغانستان، سرانه ساحه جنگلها ساحه جنگلهای افغانستان، کشور های مقدم در جنگلداری.

فصل هفتم: بیولوژی جنگل، علایم جنگلاتی جمعیت درختان، تشکیل فورم، قرابت تاجها، انبوهی، غلو و پر بودن درختان، عمر یا سن، منشا، چگونگی سطح تولید (Bonneted)، سورت بندی.

فصل هشتم: بذر(تخم) جنگلی، روش های جمع آوری، بذر های جنگلی در خریطه های پلاستیکی، ترکیب خاک خریطه های پلاستیکی، بیوبلاک.

فصل نهم: قوریه، تعریف قوریه، انواع قوریه های دایمی و موقتی، نوع زمین، سمت و شکل ساحه قوریه، ارتفاع زمین، موقعیت قوریه، اطراف ساحه قوریه، آب قوریه، طرز احداث قوریه، آماده ساختن بسترهای بذر، تقسیمات ساحه قوریه.

فصل دهم: جمع آوری تخم درختان جنگلی، جمع آوری تخم درختان جنگلی، طرز وطرق جمع آوری وسایل موردنیاز، جمع آوری تخم درختان جنگلی از روی درختان استاده، جمع آوری تخم درختان جنگلی از روی درختان قطع شد.

فصل یازدهم: انتشار جغرافیای جنگلها در جهان و افغانستان، وضعیت فعلی جنگلهای جهان و افغانستان، دسته بندی و مشخصات انواع مشهورمخروطی ها (همیشه بهاران) در جهان و افغانستان، دسته بندی و مشخصات انواع مشهور برگریزان (پهن برگان) در جهان و افغانستان، جنگلات مخروطی (همیشه سبز)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون مبادی جنگلداری دیپارتمنت جنگلداری و منابع طبیعی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته						
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنایی محصلین با نقش جنگل در زندگی بشر، نقش جنگل در برآورده ساختن چوب مورد نیاز، محصولات اصلی و فرعی جنگل تولید و مصرف چوب	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۲	اهمیت اثر جنگل در بارندگی، نقش درختکاری در کاهش آلودگی، اثر جنگل در تصفیه هوا نقش جنگل در صنعت طبیعت گردی نقش	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۳	آشنایی محصلین با پیدایش جنگل ها جنگل وانواع آن، احداث جنگلهای اقتصادی احداث جنگلهای محافظوی.	۳	۳	۳	۳	۲	۲	۱
۴	آموزش محصلین در مورد اهمیت جنگل در جهان معاصر، ساحه عمومی جنگلهای جهان و افغانستان	۲	۲	۲	۳	۲	۲	۲
۵	تربیه محصلین و تقدیم آنها به سایر رشته ها	۱	۱	۳	۳	۲	۳	۲
مجموع		2.2	2	2.8	2.6	2.4	2.4	2.2
اوسط عمومی		2.49						
		۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم						

منابع مأخذ

1. ایریا، (1999). احیای مجدد جنگلات افغانستان. گزارش ورکشاپ زوپ " پشاور.
2. حسن یار و اکبری (1364). جنگلهای طبیعی افغانستان ". انتشارات پوهنتون کابل . ص. 97.
3. دهپور ، ا.ع. (1374). تشخیص انواع درختان و بته های زینتی ساحات سبز مورد استفاده عمه شهر کابل ". پوهنتون کابل . مجله علوم طبیعی، (دور سوم شماره چهارم - ششم) ، صص. 52- 67 .
4. حسینی، سید علی،. (1382) طبیعت و کشاورزی از دیدگاه اسلام ؛ ، مرکز تحقیقات حوزه ی ولی فقیه در جهاد سازندگی ، چاپ اول ، تهران .
5. کوهستانی ، ن ا. (1377). سروی جنگلات پسته ، احیاء و احداث آن ". تحقیق علمی جهت ترفیع به رتبه پوهنملی . پوهنحی زراعت پوهنتون کابل . ص. 172.
6. گلشنی ، مهدی (1375) قرآن و علوم طبیعت ؛ ، نشر مطهر ، چاپ اول ، تهران.
7. مهدی پور علی اکبر (1360) ترجمه مصور سوره رعد ؛ ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، چاپ اول ، تهران.
8. میرزایی ، نجف علی (1376) توحید مفضل (شگفتی آفرینش) ؛ ترجمه ، انتشارات هجرت ، چاپ چهارم ، قم.
9. ناصری ، غ. ن. (1367). جنگلداری عمومی . پوهنحی زراعت پوهنتون کابل ، ص. 252.
10. ناصری ، غ. ن. (1383). مبادی جنگلداری ". چاپ امداد تخنیکی برای زراعت وزارت زراعت و مالداري ، ص. 101
11. سعید ، م. (1368). یک نظر اجمالی بر سیستم ترانسپورت شهر کابل ". پوهنتون کابل، مجله علوم طبیعی ، شماره 1) ، صص. 101- 124.
12. فقیه، نسرين . (2002). با برنامه " ، باغ بابر بنیانگذار امپراطوری مغولی هند در کابل . ایران تهران ، صص. 83- 128.
13. صبور ، س ش. (2001). راپور میتروولوجی مؤسسه خوراکه و زراعت جهان "
14. علیم ، ع خ. (1392). اساسات هایدرولوجی ، انتشارات رسالت ص 352.
15. عارض ، غ ج. (1360). جغرافیای طبیعی افغانستان ". انتشارات پوهنتون کابل، صص. 53 - 54 .

مفردات مضمون مبادی محیط زیست

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	جنگلداری و منابع طبیعی
اسم مضمون:	مبادی محیط زیست
کود مضمون:	AgFNR0214
تعداد کريدیت:	2+1 (3)
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

آلودگی عبارت است از تجمع بیش از حد مواد مضره و یا افزایش خارج از اندازه معیاری مواد مفیده در داخل آب، خاک، هوا و... که غالباً توسط انسان تولید و انجام می شود. و در نهایت ساختار، عملکرد، ترکیب و خاصیت اولیه آنها را از بین می برد. ایجاد آلودگی یا پروسه آلوده شدن محیط زیست همان طوری که ذکر شد غالباً توسط انسان انجام می شود، ولی در حقیقت مجموعه ای از عوامل در این عملیه دخالت دارند که انسان در رأس همه آنها قرار دارد.

اهداف آموزشی:

1. شناخت محیط زیست و اهمیت آن
2. شناخت منابع آلودگی و روش های کنترل آن
3. شناخت منابع زباله ها و اثرات منفی بالای مردم

فصل اول : محیط زیست، تعریف محیط زیست، کره حیات (Biosphere)، قشر یا قسمت هوا (Atmosphere)، طبقه آبی (Hydrosphere)، طبقه خشکه (Lithosphere)، محیط زیست و مسؤولیت های افراد جامعه، اجزای محیط زیست، منابع طبیعی، تأثیرات انسان بر محیط زیست، آب، خاک، هوا، آلودگی چیست، ماده های آلوده کننده.

فصل دوم: آلودگی هوا، وضعیت فعلی هوای افغانستان، الف : عوامل طبیعی آلودگی هوا، ب: عوامل مصنوعی آلودگی هوا، اوزون و لایه اوزون چیست ؟ اتموسفیر چیست؟ دانشمندان اتموسفیر را به پنج قسمت تقسیم میکنند نقش لایه اوزون و تأثیرات سؤتخریب آن، گازهای گلخانه ای (Greenhouse gasses)، اثر گلخانه ی و گرم شدن جهانی، وسایل عمده آلودگی هوا در حال حاضر، پیامد های عمده که از آلودگی هوا بوجود می آید، درمواقع آلودگی هوا چه باید کرد؟

فصل سوم: آلودگی آب، آبهای زیر زمینی، آبهای سطحی، مصارف آب، مصرف شهری و منازل رهائشی آب، مصارف زراعتی آب، مصارف صنعتی آب، آلودگی آب، آلودگی ناشی از باران اسیدی، تأثیر باران اسیدی روی نباتات و جنگلها

، عوامل آلوده کننده آب ، عوامل آلوده کننده آبهای زیرزمینی، عوامل آلوده کننده آبهای سطحی، علل آلودگی آبها ممکن است فیزیکی و کیمیاوی باشند.

فصل چهارم: خاک و آلودگی آن، خاکهای افغانستان، خاک و اهمیت آن، فرسایش خاک، آلودگی خاک، اثرات آلودگی خاک، شیوه جلوگیری و کاهش از آلودگی خاک، عوامل تخریب خاک، تاثیر زراعت بر خاک، تاثیر نفوس بر خاک، تخریب اراضی، صحرا گرایی، شور و باتلاقی شدن زمین ها، فقدان پوشش نباتی، تاثیر صنعت بر خاک.

فصل پنجم: آلودگی صوتی، مفهوم آلودگی صوتی و منابع مولد آن، منابع آلودگی صدا، عوامل کاهش دهنده در سطح شهر، کاهش آلودگی صوتی در محل کار، آثار آلودگی صوتی بر انسان، الف- اثرات مستقیم، ب- اثرات غیرمستقیم روش های کنترل آلودگی صوتی ، شیوه های کاهش سروصدای سرکها و جاده ها، شیوه های کاهش سروصدا درمیدانهای طیاره، شیوه های کاهش سروصدا در کارخانجات، شیوه های کاهش سروصدا در اطراف منازل مسکونی.

فصل ششم: زباله ها و اثرات آن، زباله و اهمیت آن ، وضعیت زباله ها در افغانستان، اثرات سوء زباله ها، انواع زباله ها، زباله های شهری، زباله های صنعتی، زباله الکترونیک، مشکلات بوجود آمده از زباله های الکترونیک، زباله های شفاخانه ها ، کثافات کیمیاوی خطرناک در سه بخش زیر تقسیم بندی میشوند. روش های دفع زباله ها، بازیافت کاغذ، پلاستیک ها ، دفن زباله، سوزاندن ، کمپوست، برای کاهش زباله ها چگونه مردم را آگاه سازیم.

فصل هفتم: انرژی تجدید پذیر، انرژی خورشیدی، سوخت های گیاهی و انرژی بیوم

جدول نقشه مفهومی مضمون مبادی محیط زیست دیپارتمنت جنگلداری و منابع طبیعی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته						
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنایی محصلین با محیط زیست، تعریف محیط زیست، و مسؤولیت های افراد جامعه.	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۲	آشنایی محصلین با آلودگی هوا، وضعیت فعلی هوای افغانستان	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۳	آشنایی محصلین با آلودگی آب، آبهای زیر زمینی، آبهای سطحی، مصارف آب، مصرف شهری و منازل رهاشی آب، مصارف زراعتی آب، مصارف صنعتی آب، آلودگی آب، آلودگی ناشی از باران اسیدی، تأثیر باران اسیدی روی نباتات و جنگلها.	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۴	آموزش محصلین در مورد زباله ها و اثرات آن، زباله و اهمیت آن ، وضعیت زباله ها در افغانستان	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۵	تربیه محصلین و تقدیم آنها به سایر رشته ها	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
مجموع		3	2.8	2.8	2.8	2.8	2.6	2.4
اوسط عمومی		2.69						
		۱=مطابقت کم ۲=مطابقت نسبی ۳=مطابقت کامل						

منابع یا مآخذ:	
1. امید، عبدالرحیم. (1390). حفاظت محیط زیست، لایه اوزون. 2. امیریگی، مهندس حسن (1385)، اصول صحت محیط، انتشارات اندیشه رفیع، 3. کنت وات، ترجمه عبدالحسین و هاب زاده. (1372)، مبانی محیط زیست، چاپ انتشارات جهاد دانشگاه مشهد، 4. مخدوم، داکتر مجید. (1382). زیستن در محیط زیست، انتشارات دانشگاه تهران، 5. الکساندر کیز، مترجم محمدحسن حبیبی. (1379) حقوق محیط زیست، چاپ دانشگاه تهران	مآخذ اساسی
1. Nandini,N and Sunitha,N. Environmental Studies. 2013 2. Dhameja,K, suresh. Environmental Engineering and management.2012 3. Dhameja,K, suresh. Environmental Engineering and management.2012 4.	مآخذ کمکی

مفردات مضمون مبادی سیستماتیک

مقطع تحصیلی:		لیسانس
پوهنتون:		
پوهن‌جی:		زراعت
دیپارتمنت:		جنگلداری و منابع طبیعی
اسم مضمون:		مبادی سیستماتیک
کود مضمون:		AgFNR0213
تعداد کرایدیت:		2+1 (3)
نوعیت مضمون:		اساسی
پیشنیاز مضمون:		ندارد
صنف:		اول
سمستر:		دوم

شرح مختصر مضمون:

منابع طبیعی از ارزشمندترین نعمتهایی است که خداوند(ج) به انسان عطا فرموده است، آشنایی با این ثروت های بزرگ خدادادی و آگاهی در باره طبیعت به ما کمک خواهد کرد که از این منابع عاقلانه و بطور صحیح استفاده کنیم، وقتی اطلاع ما در باره این منابع با ارزش و طبیعت اطراف ما اندک باشد، آنها را بطور نا معقول مورد استفاده قرار می دهیم.

اهداف آموزشی:

1. شناخت انواع نباتات بر اساس سیستم طبقه بندی علمی

2. شناخت اجزای نباتات و وظایف آنها

3. شناخت روش های مختلف تکثیر نباتات

فصل اول: مقدمه، مفاهیم کلی راجع به نباتات، تفاوت میان اجسام حیه و غیر حیه، رشته های مربوط به نباتات بکار برد مفاهیم علمی راجع به نباتات، منشأ پیدایش نباتات، اهمیت نباتات.

فصل دوم: نمو و تقسیمات حجروی، مایتوسیز و مراحل آن، مایوسیز و مراحل آن، فرق بین مایوسیز و مایتوسیز

فصل سوم: اناتومی نباتات (ساختمان داخلی نباتات)، ساختمان حجره، انواع حجرات، غشای حجروی، اجزای حجرات نباتی، پروتوپلازم، غشای پلازمایی، هسته، خلای حجروی، سائتوپلازم، مایتوکاندریا، پلاستیدها، رایبوزوم ها، اندوپلازمیک ریتوکلوم، سائتوسول و مایکروفایلامنتها، انساج نباتی، انواع اساسی حجرات و انساج، انساج پرنکیما، انساج کولینکیما، انساج سکترینکیما.

فصل چهارم: تخم نباتات، نمایش عمومی ساختمان تخم، ساختمان تخم لوبیا، ساختمان تخم نخود، ساختمان تخم لوبیای کاستر، ساختمان تخم جواری

فصل پنجم: ریشه نباتات، سیستم های ریشه، تشکیل و تنظیم سیستم های ریشه، ساختمان داخلی ریشه، ساختمان ریشه های اختصاصی، وظایف ریشه، موارد استعمال ریشه

فصل ششم: ساقه نباتات، ساقه و وظایف آن، ساقه های اختصاصی، انواع ساقه ها، اناتومی ساقه ها، اناتومی ساقه، های یک مشیمه، اناتومی ساقه های دو مشیمه علفی، اناتومی ساقه های دو مشیمه خشبی، فرق بین ساقه و ریشه، ساختمان نباتات خشبی، کمبیم انتقالی، ترتیب حجرات کمبیم، زایلیم اولی و دومی، انواع حجرات چوبی، حلقات سالانه، فلویم اولی و دومی، پوست خارجی، کارک کمبیم.

فصل هفتم: برگ و پندک های نباتات، خواص و ساختمان خارجی برگ ها، حاشیه برگ ها، وسعت برگ ها، شکل برگ ها، ساختمان داخلی برگ ها، حجرات اپیدرمس برگ ها، حجرات میزوفیل برگ ها، انساج انتقالی برگ ها، دمچه برگ ها، رگبرگها و انواع آن، منشا و پیدایش برگ ها، برگهای یک مشیمه، برگهای دو مشیمه، انواع برگ ها، برگ های ساده و انواع آنها، تنظیم برگ ها بروی ساقه (Phyllotaxy)، انواع پندک ها، پندک های انجامی، پندکهای جانبی، پندک های Axillary، پندک های Accessory، پندک های Subpetiolar، پندک های متحول، پندک های Caulin، پندکهای Radicals، پندکهای Epiphyllous، پندکهای اختصاصی، پندک های Bulbils.

فصل هشتم: گل و تولید مثل در نباتات، اجزای گل ها، اجزای گل های نباتات یک مشیمه، اجزای گل های نباتات، دو مشیمه، انواع مختلف گل ها و فورمول گلی در نباتات، تولید مثل در نباتات، تکثر غیر زوجی در نباتات، تکثر زوجی در نباتات، دوران حیات در نباتات، گامیتوفایت در نباتات.

فصل نهم: ساختمان گلی و گرده افشانی در نباتات، گرده افشانی غیر خودی، مرحله پختگی آله تذکیر و آله تأنیث جنین و انکشاف تخم.

فصل دهم: میوه در نباتات، انکشاف و تولید میوه، انواع میوه، تنوع و پراکنده گی تخم ها، طبقه بندی انواع میوه ها، میوه های ساده، میوه های مجتمه، میوه های مرکب. ناسازگاری گرده و ستگما، انواع گلهای مکمل گلهای ناقص، موقعیت تخمدان، عمل القاح در نباتات.

کارهای عملی مضمون:

- ❖ معرفی مایکروسکوپ و انواع آن جهت بکار گیری درست و مناسب توسط محصلین تازه وارد در رشته زراعت، نشان دادن حجران نباتی (حجرات در ورقه نبات پیاز) به محصلین، نشان دادن انساج در برگ نباتات ذریعه مایکروسکوپ در سلایت های تهیه شده، نمایش ویدیوئی تقیسمات حجروی به محصلین.
- ❖ مشاهده عملی تفاوت تخم غله جات و حبوبات، نمایش اناتومی ریشه های نباتی در سلاید ها، مشاهده تفاوت های ساقه نباتات یک مشیمه و دو مشیمه ای برای محصلین.
- ❖ مقایسه ساقه و ریشه از نگاه ساختمان و وظایف، مقایسه انواع مختلف برگهای نباتی
- ❖ مشاهده انواع مختلف برگهای نباتی، مشاهده گرده افشانی ذریعه سلاید، مشاهده گل و اعضای بدنی گراس ها، مطالعه و مشاهده انواع مختلف گلهای نباتی.
- ❖ نمایش ویدیوئی قلمه و پیوند کردن نباتات (به طریقه تکثر غیر زوجی)،
- ❖ شناسائی انواع مختلف میوه جات از طریق سلاید.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون سیستماتیک نباتی دیپارتمنت جنگلداری و منابع طبیعی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		نمره	1- تربیه کادرهای مسلکی و چیز فهم در بخش های مختلف رشته جنگلداری	2- تقویه موسسات زراعتی بر اساس دانش علمی و مسلکی	3- کسب دانش مسلکی و مهارت های لازم جهت بلند بردن ظرفیت های تولیدی محصولات جنگلی و ارزش اقتصادی آنها	4- انجام پروژه های تحقیقاتی جهت بهبود، اصلاح و تولید بهتر محصولات اصلی و فرعی جنگلی	5- رفع کمبود مواد غذایی که از معضلات فعلی اکثریت کشور های جهان و افغانستان می باشد
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۱	آشنایی محصلین با مفاهیم کلی راجع به نباتات، تفاوت میان اجسام حیه و غیر حیه، مفاهیم علمی راجع به نباتات، منشأ پیدایش نباتات، اهمیت نباتات.	۳	۲	۲	۲	۲	۳
۲	آشنایی محصلین با اناتومی نباتات	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۳	آشنایی محصلین با تخم نباتات، نمایش عمومی ساختمان تخم، ساختمان تخم لوبیا، ساختمان تخم نخود، ساختمان تخم لوبیای کاستر، ساختمان تخم جواری	۳	۲	۳	۳	۳	۲
۴	آموزش محصلین در مورد ریشه نباتات، سیستم های ریشه، تشکیل و تنظیم سیستم های ریشه، ساختمان داخلی ریشه، موارد استعمال ریشه	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۵	تربیه محصلین و تقدیم آنها به سایر رشته ها	۳	۳	۳	۳	۳	۲
مجموع		2.8	2.4	2.6	2.6	2.2	2.4
اوسط عمومی		2.50					
		۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=مطابقت کم					

منابع یا مأخذ:	
1. قهرمان، احمد. (1384) گیاه شناسی پایه، جلد اول. انتشارات دانشگاه تهران 2. نسیمی، محمد طاهر. (1395) تکسانومی نباتی. انتشارات پوهنتون بلخ. 3. اندرس، لاوف. سید امیر شاه. (1353) سیستematیک نباتی. جلد اول. چاپ هما 4. بهزاد، بهرام. (1380) سیستematیک گیاهی یک. تهران دانشگاه پیام نور 5. مظفریان، ولی ا... (1379) رده بندی گیاهی. جلد اول. دانشگاه امیر کبیر	مأخذ اساسی
1. ALSTON, R. E., AND B. L. TURNER. 1963. Biochemical Systematics. Prentice Hall Inc. , Englewood Cliffs, New Jersey. 404 p. 2. CONSTANCE, L. 1988. Plant taxonomy in my time. Aliso 12: 1-5. 3. CORRELL, D. S. 1971. Lloyd Herbert Shinnars-a portrait. Brittonia 23: 101 - 104. 4. DOYLE, J. J. 1992. Gene trees and species trees: molecular systematics as one-character taxonomy. Syst. Bot. 17: 144-163. 5. EUSENS, W. J., R. D. BOYD, AND A. D. WOLFE. 1992. Genetic and morphological divergence among varieties of <i>Aphanostephus skirrhobasis</i> (Asteraceae-Astereae) and related species with different chromosome numbers. Syst. Bot. 17:380-394. 6. EWAN, J. , AND N. D. EWAN. 1971. Biographical dictionary of Rocky Mountain naturalists. Bohn, Scheltema and Holkema, Utrecht, The Netherlands. Regnum Veg. 107: i-xvi. 1-235. 7. GRANT, V. 1992. Systematics and phylogeny of the /pomopsis aggregata group (Polemoniaceae): traditional and molecular approaches. Syst. Bot. 17: 683-691. 8. KELLOG, E. A., R. ApPELS, AND R. J. MASON-GAMER. 1996. When genes tell different stories: the diploid genera of Triticeae (Gramineae). Syst. Bot. 21: 321-347. 8. LENZ, L. W. 1986. Marcus E. Jones. Western geologist, mining engineer, & botanist. Rancho Santa Ana Botanic Garden , Claremont, California. 486 p.	مأخذ کمکی

مفردات مضمون مصئونیت مواد غذایی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	تکنالوژی مواد غذایی
اسم مضمون:	مصئونیت مواد غذایی
کود مضمون:	Ag-FT215
تعداد کريدیت:	2 (2+0)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

معرفی مختصر مضمون:

پس از اتمام این کورس، محصلان باید بطور کلی معلومات کافی در مورد مصئونیت غذایی شامل عملیات زراعتی خوب، روش های خوب تولید مواد غذایی، حفظ الصحة غذایی، شناسائی خطرات مواد غذایی، قوانین و مقررات ملی و بین المللی مصئونیت غذایی و غیره را کسب خواهند نمود، تا بتوانند اقدامات کنترولی را برای حل یا رفع مشکلات بهداشتی مواد غذایی تعیین نمایند و در طرح پروگرام های حفظ الصحوی برای صنایع غذایی کمک نمایند.

اهداف آموزشی:

محصلان شامل این کورس اهداف زیر را تعقیب خواهند نمود:

- ❖ دانستن اهمیت حفظ الصحة، عملیات زراعتی و روشهای خوب تولید مواد غذایی
- ❖ آشنائی با خطرات مواد غذایی و مقررات و قوانین مواد غذایی
- ❖ شناسایی اقدامات کنترولی برای رفع مشکلات حفظ الصحوی در سیستم های تولید و پروسس مواد غذایی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: معرفی و اهمیت مصئونیت غذایی

- ❖ مقدمه
- ❖ معرفی کورس
- ❖ اهمیت مصئونیت مواد غذایی

فصل دوم: خطرات مواد غذایی

- ❖ خطرات بیولوژیکی
- ❖ خطرات کیمیایی
- ❖ خطرات فیزیکی

فصل سوم: عملیات زراعتی خوب (Good Agriculture Practices)

- ❖ اهداف GAP
- ❖ حفظ الصحة آب
- ❖ صحت و بهداشت کارکنان
- فصل چهارم: شیوه های تولید خوب (GMP) و تفتیش محصولات غذایی
- ❖ استفاده GMP
- ❖ سروی های بهداشتی کار خانه
- ❖ پاک کردن محیط کار
- فصل پنجم: بهبود و تصفیه آب
- ❖ سالم سازی آب
- ❖ استفاده از کلور در آب
- ❖ روش های فیزیکی سالم سازی آب
- فصل ششم: مدیریت مواد زائد
- ❖ مدیریت ضایعات
- ❖ تصفیه آب کارخانجات
- فصل هفتم: مدیریت آفت کش ها و ماده غیر اصلی (Extraneous Matter)
- ❖ معرفی آفت کشها
- ❖ آفت کش ها در مواد غذایی
- ❖ منجمت آفت کشها
- فصل هشتم: پاک کاری و دیزاین تجهیزات
- ❖ معیار های اصلی گزینش محل کارخانه
- ❖ دسترسی به مواد اولیه مناسب
- ❖ آماده سازی محل کار
- ❖ روش های پاک کاری محل کار
- فصل نهم: حفظ الصحة
- ❖ آشنائی با قوانین و مقررات ملی و محلی
- ❖ حفظ الصحة کارمندان
- ❖ حفظ الصحة سطوح در تماس
- فصل دهم: بسته بندی، انبارداری و انتقالات
- ❖ روش های سالم بسته بندی مواد غذایی
- ❖ اثرات بسته بندی در سلامت مواد غذایی
- ❖ روش های حمل نقل درست مواد غذایی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه دیپارتمنت							موضوع	نتایج متوقعه مضمون
7. سهم گیری در انکشاف صنعت مواد غذایی	6. انکشاف، معرفی و ترویج تکنالوژی مناسب	5. جوابگویی به ضرورت‌های بخش تولیدی مواد غذایی	4. ارتقای ظرفیت جهت مدیریت منابع به طور پایدار	3. متخصصین در قسمت قوانین و استاندارد های ملی و بین المللی	2. به عنوان متخصصین کنترل کیفیت مواد غذایی	1. کسب دانش و مهارت های مسلکی		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
1	1	2	1	1	2	3	۱	دانستن اهمیت حفظ الصحة، عملیات زراعتی و روشهای خوب تولید مواد غذایی
1	1	3	1	1	2	3	۲	آشنائی با خطرات مواد غذایی و مقررات و قوانین مواد غذایی
2	1	2	1	2	2	3	۳	شناسایی اقدامات کنترولی برای رفع مشکلات حفظ الصحوی در سیستم های تولید و پروسس مواد غذایی
1.3	1	2.3	1	1.3	2	3	مجموع	
1.7/3							اوسط عمومی	
							۳=اعظمی ترین اشتراک ۲=اشتراک متوسط ۱=کمترین اشتراک	

منابع یا مآخذ:	
1.	مآخذ اساسی
2. S. Jermemy. (2007). A-Z of food safety. Thorogood Publishing Ltd. 3. Owen, R. F., Marcus, K., Gary, W. S., Steven, R. T. and John, R. W., International Food Safety hand book. CRC press. New York. 4. David, M., Nancy, R. and Richard, L., Essential of Food Safety and Sanitation. Prentice Hall Press. USA.	مآخذ کمکی

مفردات مضمون مبادی علم و تکنالوژی مواد غذایی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	تکنالوژی مواد غذایی
اسم مضمون:	مبادی علم و تکنالوژی مواد غذایی
کود مضمون:	Ag-FT324
تعداد کريدیت:	3 کريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

معرفی مختصر مضمون:

در این کورس مبادی و اساسات علم و تکنالوژی مواد غذایی تدریس خواهد شد. در این دوره محصلین نخست مفاهیم علم و تکنالوژی مواد غذایی، خصوصیات صنایع غذایی، فعالیت های متخصصین صنایع غذایی و اجزای مواد غذایی را خواهند آموخت سپس به موضوعات چون پاستوریزیشن، استررایزیشن، عملیه سرد سازی، انجماد، تخمیر آشنا خواهند شد و بلاخره تکنالوژی های مختلف چون تکنالوژی غلات، تکنالوژی شیر، تکنالوژی گوشت، گوشت و تخم مرغ، تکنالوژی میوه جات و سبزیجات، تکنالوژی چربی، تکنالوژی بسته بندی مواد غذایی به شمول موضوعات چون ایمنی و بهداشت در غذا، مایکروبیولوژی مواد غذا، مقررات دولتی مواد غذایی و استندرد های مواد غذایی در این کورس آموزش داده خواهد شد.

اهداف آموزشی:

- ❖ آشنائی با علم و تکنالوژی مواد غذایی
- ❖ درک از اصول و مبادی علم و تکنالوژی مواد غذایی برای بهبود کیفیت مواد غذایی
- ❖ داشتن مهارت های مورد نیاز برای انکشاف تخنیک ها و تولید مواد غذایی

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: معرفی علم و تکنالوژی مواد غذایی

- ❖ فعالیت های متخصصین مواد غذایی
- ❖ فرق بین علم و تکنالوژی مواد غذایی

فصل دوم: خصوصیات صنایع غذایی

- ❖ اجزای صنایع غذایی
- ❖ فعالیت های بین المللی
- ❖ عملیات مرتبط

فصل سوم: جنبه های تغذیه ای اجزای غذا

- ❖ غذا و انرژی
- ❖ کیفیت کاربوهایدرید، پروتین، ویتامین، منرال، آب ، فایبر
- ❖ کیفیت کاربوهایدرید، پروتین، ویتامین، منرال، آب ، فایبر
- ❖ رژیم و امراض مزمن
- فصل چهارم: عملیات واحد در پروسس مواد غذایی و فکتور های کیفی در غذا
- ❖ فکتور های ظاهری
- ❖ فکتوری های ساختار
- ❖ فکتور های طعم
- ❖ استاندارد های کیفی
- فصل پنجم: خرابی و فساد مواد غذایی و کنترل آنها
- ❖ مفهوم زمان ماندگاری
- ❖ دلایل اصلی خرابی مواد غذایی
- ❖ کنترل میکرواورگانیزم ها
- ❖ کنترل انزایم ها
- فصل ششم: پروسس حرارتی سرد و گرم و حفظ مواد غذایی
- ❖ تاثیر حرارت روی میکروب ها و انزایم ها
- ❖ رابطه حرارت و زمان
- ❖ فرق بین سرد سازی و انجماد سازی
- فصل هفتم: خشک کردن مواد غذایی فرق بین خشک کردن و آبکشی میکانیزم خشک کردن روش های خشک کردن مواد غذایی
- ❖ فرق بین خشک کردن و آبکشی
- ❖ میکانیزم خشک کردن
- ❖ روش های خشک کردن مواد غذایی
- فصل هشتم: تخمیر مواد غذایی، انواع تخمیر و استفاده از میکرواورگانیزم ها نقش میکرواورگانیزم ها درعملیه تخمیر
- ❖ تخمیر
- ❖ انواع تخمیر
- ❖ نقش میکرواورگانیزم ها درعملیه تخمیر
- فصل نهم: تکنولوژی شیر و محصولات شیر، اجزای شیر،عملیه پاستورازیشن و همونیژیشن
- ❖ اجزای شیر
- ❖ عملیه پاستورازیشن و همونیژیشن
- ❖ تولید آیس کریم
- ❖ تولید پنیر
- ❖ تولید مسکه
- فصل دهم: تکنولوژی گوشت، گوشت مرغ و تخم مرغ
- ❖ تکنولوژی گوشت

❖ گوشت مرغ

❖ تخم مرغ

فصل یازدهم: تکنولوژی چربی، روغن، و محصولات مرتبط

❖ اثر اجزای مواد غذایی روی خصوصیات چربی

❖ منابع روغن و چربی

❖ پروسس، نحوه تولید و استخراج

❖ خواص عملکردی روغن و چربی ها

فصل دوازدهم: تکنولوژی غلات، حبوبات و دانه های روغنی

❖ دانه های غلات

❖ اساسات پخت

❖ حبوبات

❖ و دانه های روغنی

❖ محصولات تولید شده

فصل یازدهم: تکنولوژی میوه جات و سبزیجات

❖ خصوصیات عمومی

❖ ترکیبات

❖ مرحله پس از برداشت

❖ رسیدگی میوه و سبزیجات

❖ برداشت و پروسس میوه جات

❖ برداشت و پروسس سبزیجات

فصل دوازدهم: نوشیدنی ها

❖ نوشیدنی های غیر الکولی گاز دار

❖ پروسس قهوه

❖ پروسس چای

❖ پروسس آبمیوه

❖ انواع آبمیوه

فصل سیزدهم: اساسات بسته بندی مواد غذایی

❖ معرفی

❖ انواع بسته ها

❖ مزایا و معایب بسته ها

فصل چهاردهم: ایمنی، ریسک و خطرات مواد غذایی

❖ تعریف

❖ غذاهای خطرزا

❖ نقش میکروب ها در ایمنی مواد غذایی

❖ تاثیر پروسس های مواد غذایی روی ایمنی میکروبی غذا

❖ خطرات فیزیکی و کیمیاوی

فصل پانزدهم: مقررات دولتی مواد غذایی و برچسب زدن مواد غذایی

❖ معرفی

❖ استاندارد های مواد غذایی

❖ قوانین مواد غذایی

❖ لیبل های مواد غذایی

❖ استاندارد های هسپ و کودکس

فصل شانزدهم: میکروبیولوژی مواد غذایی

❖ نقش میکروب ها در غذا

❖ نقش میکروب ها در تخمیر

❖ نقش میکروب ها در غذا

❖ نقش میکروب ها در تخمیر

فصل هفدهم: ضایعات مواد غذایی

❖ ضایعات و انواع آن

❖ مدیریت ضایعات مواد غذایی

کار های عملی مضمون

آشنائی با لابراتوار تکنالوژی مواد غذایی، آشنائی با ایمنی، ریسک و خطرات مواد غذایی، آشنائی با اصول تولید

و نگهداری مواد غذایی، خشک کردن مواد غذایی، تخمیر مواد غذایی، تعیین کیفیت و پاستورازیشن شیر، تعیین کیفیت

گوشت و تخم مرغ، معرفی اجزای غلات، حبوبات و تعیین کیفیت آنها، شناخت اجزای میوه جات و سبزیجات و تهیه

نوشیدنی از آنها، میکروبیولوژی مواد غذایی.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع فعالیت	نتایج متوقعه دیپارتمنت						
	1. کسب دانش و مهارت‌های مسلکی	2. به عنوان متخصصین کنترل کیفیت مواد غذایی	3. متخصصین در قسمت قوانین و استاندارد های ملی و بین المللی	4. ارتقای ظرفیت جهت مدیریت منابع به طور پایدار	5. جوابگویی به ضرورت‌های بخش تولیدی مواد غذایی	6. انکشاف، معرفی و ترویج تکنالوژی مناسب	7. سهم گیری در انکشاف صنعت مواد غذایی
۱	2	1	1	2	2	2	3
۲	3	3	1	1	2	2	2
۳	2	3	2	1	2	1	2
مجموع							2.3
اوسط عمومی							1.8/3
۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک							

منابع یا مأخذ:	
1.	ماخذ اساسی
2. N. Potter Joseph H. Hotchkiss, Food Science, Notman, Fifth Edition 3. Singh R. Paul, Introduction to Food Engineering, 2009. 4. B Srilakshmi, Food Science Paperback, 2015, 6th edition.	ماخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مبادی خاکشناسی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	خاکشناسی
اسم مضمون:	مبادی خاکشناسی
کود مضمون:	Ag SS318
تعداد کريدیت:	2+1 (3)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	دوم

معرفی مختصر مضمون:

این کورس معنی و مفهوم خاکشناسی را برای محصلین دوره لیسانس پوهنځی زراعت معرفی می نماید. بعد از فرا گرفتن این مضمون محصلان قادر به دانستن اهمیت، اجزاء، خواص و انواع خاک، خصوصاً در رابطه به نمو، حاصل و کیفیت محصولات زراعتی خواهد گردیدند. برعلاوه بخاطر نیل به اهداف ذیل تدریس می گردد.

اهداف آموزشی

- ❖ درک اهمیت خاک ، خصوصاً اهمیت خاک ها در زراعت، شناخت عوامل و عملیه های تشکیل خاک، کسب معلومات درباره خواص فیزیکی، کیمیاوی و بیولوژیکی خاک و تأثیر خواص خاک بالای نباتات.
- ❖ تشخیص و شناخت پرابلم های عمده خاک، خصوصاً خاکهای افغانستان و برطرف نمودن این پرابلم ها.
- ❖ معرفی خاک به حیث وسط نموی و منبع مواد غذایی نباتات، معرفی سیستم های طبقه بندی خاک و اهمیت آن، شناخت عوامل و اسباب تخریب خاک و طرق کنترل تخریب خاک (حفاظت خاک).

مفردات درسی مضمون مبادی خاکشناسی

فصل اول: آشنایی با خاک

اهمیت خاک و تاریخچه علم خاکشناسی ، تعاریف علم خاکشناسی، شاخه های علم خاکشناسی ، تعریف برخی اصطلاحات خاکشناسی ، انواع خاک و اجزای خاک .

فصل دوم: پیدایش و تشکیل خاک

ترکیب کیمیاوی پوسته زمین و منرال‌شناسی ، انواع سنگ‌ها ، سنگ‌های آذرین (Igneous Rock) ، سنگ‌های دگرگونی یا متحوله (Metamorphic Rock)، سنگ‌های رسوبی (Sedimentary Rocks)، هواپدگی (Weathering) ، هواپدگی فیزیکی (Physical Weathering) ، هواپدگی کیمیاوی (Chemical Weathering) ، عوامل موثر بر شدت تخریب و تجزیه منرال‌ها و سنگ‌ها ، عوامل تشکیل دهنده خاک (Soil Forming Factors) ، کلیاتی از پروسه‌های خاکساز (Soil Forming Processes)

فصل سوم: فزیک خاک

بافت خاک (Soil Texture) ، ساختمان خاک (Soil Structure) ، کثافت حجمی (Bulk Density) ، وزن مخصوص حقیقی خاک یا کثافت حقیقی خاک (Particle Density) ، تخلخل خاک (Porosity) ، رطوبت خاک (Soil Moisture) ، حرارت خاک ، رنگ خاک (Soil Color) .

فصل چهارم: کیمیاوی خاک

ساختمان و خواص منرال‌های رسی ، منرال‌های سیلیکاته ، انواع رس‌های سیلیکاته ، رس‌های اکسایدی ، سطح مخصوص ذرات خاک، منشا چارچ‌ها منفی در خاک ، ظرفیت تبادل کاتیونی (CEC) ، فیصدی اشباع القلی خاک (Percentage Base Saturation -%BS) ، pH خاک.

فصل پنجم: حاصلخیزی خاک

عناصر مورد نیاز گیاه ، عناصر ضروری پر مصرف اولیه، عناصر ضروری پر مصرف ثانویه، عناصر ضروری کم مصرف، عناصر مفید و زهری، علایم کمبود عناصر ضروری، کودهای عضوی ، کودهای غیر عضوی، فیصدی عنصر غذایی و برآورد کودی ، مدیری، عناصر غذایی در خاک ، آزمون خاک ، اهداف آزمون خاک ، روش‌های مصرف کود ، مقدار و زمان مصرف کود.

فصل ششم: مواد عضوی و منشأ آنها

اهمیت مواد عضوی خاک، منابع مواد عضوی خاک، ترکیب مواد عضوی خاک، محصولات تجزیه مواد عضوی خاک، نسبت کاربن و نایتروجن، روش‌های ازدیاد مواد عضوی خاک

فصل هفتم: حفاظت خاک و آب

اهمیت حفاظت خاک ، عوامل فرسایش خاک، انواع فرسایش خاک ، عوامل موثر در فرسایش خاک ، اثرات فرسایش خاک جلوگیری از فرسایش خاک

فصل هشتم: بیولوژی خاک

ماکروارگانیسم‌های خاک (Macro Fauna) ، حشرات (Insects) ، میکروارگانیسم‌های خاک (Micro Fauna) ، نباتات خاک (Soil Flore) ، نقش میکروارگانیسم‌ها در تغییر شکل عناصر غذایی ، میکروارگانیسم‌های مضره در خاک .

فصل هشتم: طبقه‌بندی خاک

سیستم طبقه‌بندی قدیم ، سیستم جدید طبقه‌بندی (Soil Taxonomy) ، دسته‌ها یا طبقات سیستم جدید (Categories of new system) ، سیستم WRB ، مقطع عمودی و افقی خاک (Soil profile) ، آردرهای خاک‌شناسی (Soil Orders).

فصل نهم: خاک‌های شور و سدیمی

املاح خاک ، مدیریت خاک‌های شور و سدیمی ، منشاء و علل شور شدن خاک‌ها ، عوامل موثر در شوری و سودیمی‌شدن خاک و آب ، طبقه‌بندی خاک‌های شور و سدیمی ، اثرات شوری و سدیمی خاک بر نبات و عکس‌العمل نبات به آن.

فصل دهم: آلودگی خاک و آب

معرفی آلودگی‌ها، منشا آلودگی خاک و آب، مدیریت آلودگی خاک و آب.

کار عملی: آشنایی با شرایط و لوازم لابراتوار، نمونه برداری خاک، تعیین فیصدی رطوبت خاک، تعیین بافت خاک، تعیین ساختمان خاک، تعیین کثافت خاک، پی‌اچ و هدایت برقی خاک و آب

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه	نتایج متوقعه						نتایج متوقعه	توصیف	
	این منابع	1. کسب دانش و مهارت مسلکی، شناخت و مدیریت سالم خاک‌ها و منابع آبی افغانستان و استفاده معقول و مؤثر از	2. تربیه و تقدیم کادرهای علمی و مسلکی در سطح ملی و بین المللی و ایجاد برنامه‌های فوق لیسانس	3. بهبود وضع اقتصادی دهاتین کشور از طریق نوآوری و معرفی تکنالوژی‌های مناسب تولید	4. خودکفایی کشور از لحاظ تولید مواد غذایی و افزایش صادرات محصولات با کیفیت زراعتی	5. سهمگیری فعال در تحقیقات زراعتی و ایجاد روابط با مراکز و مؤسسات علمی جهان			6. بهبود کیفیت خاک، آب و هوا با در نظر داشت اصول حفاظت از محیط زیست
نتایج متوقعه	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	ن.م.د. 2	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۱	شناخت خاکهای زراعتی
	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۲	دانستن خواص فیزیکی و کیمیای خاک
	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۳	دانستن خواص بیولوژیکی خاک
	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 1	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۴	کسب معلومات در مورد تمام مضامین مربوط خاکشناسی
	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 1	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۵	
	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 1	ن.م.د. 3	ن.م.د. 3	ن.م.د. 2	۶	
مجموع	12	11	7	11	12	8	2.5	اوسط عمومی	۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
مأخذ اساسی	محمودی و دکتر جکیمیان. (1389). مبانی خا شناسی عمومی. انتشارات دانشگاه تهران، ایران.
مأخذ کمکی	شاهویی، صابر. 1385. سرشت و خصوصیات خاک ها. انتشارات دانشگاه کردستان، ایران Das, D.K. 2011. Introduction to Soil Science, 3rd ed., Kalyani Publ., New Delhi, 110002, India Brady, N.C. and R.R. Weil. 2017. The Nature and Properties of Soils. 14th Ed. Pearson Publications Introductory of Soil Science .2016. The Indian Soil Society of Soil Science Book (ISSS) India, New Delhi. Hillel, D. 2008. Soil in the Environment: Crucible of Terrestrial Life. 13 Elsevier Inc., Burlington, MA, USA.

مفردات مضمون مبادی ترویج زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	
اسم پوهنځی:	زراعت
اسم دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	مبادی ترویج زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx 216
تعداد کريدیت:	۳ کريدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون:

دهاقین در شرایط حاضر با تکنالوژی های جدید ضرورت دارد که از این تکنالوژی ها بتوانند در بلند بردن کیمیت و کیفیت محصول شان و بالاخره در بلند بردن عاید شان نقش عمده بازی نمایند. در این راستا محصلان و فارغین فاکولته زراعت با آموختن میتودها و روش های جدید ترویج زراعتی نقش عمده و کلیدی در امر انتقال دانش و اندوخته های شان در بخش ترویج زراعتی به دهاقین کمک نموده تا باشد سبب پیشرفت فعالیت های شان گردد. بنابراین کورس مبادی ترویج زراعتی که در آن تعلیم و تربیه و انواع آن و دیگر فعالیت های مربوط به زراعت را فراگیرد و با استفاده از این اندوخته های شان در بهبود کیفیت و کمیت محصولات زراعتی دهاقین در سطح فارم و جامعه نقش ایفا نماید. در این کورس موضوعات از قبیل تعریف، معرفی، تاریخچه، تیوری های ترویج، روش و میتود های ترویجی، تشکیلات ترویجی، اداره و منجمنت، نظارت و ارزیابی سیستم های ترویجی در افغانستان، وضعیت کنونی سیستم های ترویجی در سطح کشور، معرفی سیستم های ترویجی مدرن نظر به نیازمندی دهاقین افغانستان و غیره مسایل مربوط به ترویج زراعتی تدریس میگردد.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- ❖ مفاهیم و اساسات ترویج زراعتی را تشریح کنند؛
- روش و میتودهای ترویجی را توضیح کنند؛
- تشکیل، اداره و مشکلات ترویج در کشور تحلیل نمایند.

شیو های تدریس و آموزش:

در تدریس این کورس از روش ارایه لکچر آزاد و به شکل پاورپاینت استفاده میشود و برای حمایت فعال از پروسه آموزش محصلین در جریان سمستر به بعضی نهاد های دهاقین برده میشوند تا بامسایل تشکیل و فعالیت این نهاد ها آشنا شوند.

همچنان مواد درسی مضمون که مطابق به مفردات درسی تهیه میشود برای آنها توزیع میگردد. پالیسی کورس در روز اول با محصلین درمیان گذاشته خواهدشد.

شیوه های ارزیابی محصلان:

برای این که محصلین بتوانند مضمون مبادی ترویج زراعتی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- ❖ سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- ❖ پروژه های صنفی (کار خانگی)
- ❖ فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی)
- ❖ امتحان وسط سمستر یا امتحانات صنفی
- ❖ امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: مفاهیم و اساسات ترویج

- مفهوم و تعریف
- اساسات ترویج
- تاریخچه
- اهداف و ساحات کار ترویج زراعتی
- تیوری های ترویج
- اخلاق ترویج
- وضع کنونی ترویج و روند تغییرات آن در جهان
- نتایج متوقعه از فعالیتهای ترویج
- سوالات فصل

فصل دوم: تعلیم و تربیه ترویجی

- نقش تعلیم و تربیه ترویجی در انکشاف زراعت
- انواع تعلیم و تربیه
- عوامل تاثیر گذار بالای ترویج زراعتی
- عوامل اجتماعی
- عوامل اقتصادی
- عوامل سیاسی
- عوامل جغرافیایی

- سوالات فصل

فصل سوم: مفاهیم ترویجی

- تعریف افهام و تفهیم
- عناصر افهام و تفهیم
- چهار جنبه یک پیام
- پروسه افهام و تفهیم
- اشکال افهام و تفهیم
- اشتباهات معمول در افهام و تفهیم
- وسایل ارتباط جمعی
- وسایل اطلاعات جمعی سمعی – بصری
- سوالات فصل

فصل چهارم: انتشار و قبول نوآوری ها

- قبول نوآوری ها
- مفهوم قبول نوآوری ها
- عناصر نوآوری ها
- سوالات فصل

فصل پنجم: روش ها و مدل های ترویجی

- انواع روش های ترویجی
- روش انفرادی
- روش گروهی
- روش کتلوی
- نمایشات
- سوالات فصل

فصل ششم: پلان کردن برنامه های ترویجی

- برنامه ریزی
- ضرورت طرح یک برنامه ترویج
- اصول پلانگذاری برنامه
- مراحل پلانگذاری یک برنامه ترویج
- مشخصات پروگرام خوب
- پروگرامهای ترویج زراعتی
- تطبیق کردن پروگرام های ترویج

- پروگرام های زراعت برای خانم ها
- چالشهای عمده
- رهنمود برای مامورین ترویج جهت تشخیص نیازها
- ساحه عملی برنامه های ترویج زراعتی و ستراتیژی ترویج زراعتی وزارت زراعت
- سوالات فصل

فصل هفتم: نظارت و ارزیابی برنامه های ترویج

- اساسات نظارت
- شاخصهای نظارت
- طروق نظارت
- هدف ارزیابی برنامه های ترویج
- مراتب ارزیابی
- مراحل ارزیابی برنامه
- تکنیک های شناسایی و ارزیابی سریع
- تقویت ظرفیت نظارت و ارزیابی
- فرق میان نظارت و ارزیابی
- طروق جمع آوری معلومات برای ارزیابی
- سوالات فصل

فصل هشتم: سهم گرفتن دهقان در پروگرام های ترویج

- سهم گرفتن دهقان یعنی چی؟
- چرا دهقان در پروگرام های ترویجی سهم میگیرد؟
- نقش دهقان و کارمند ترویجی در پلان کردن پروگرام های ترویجی
- موسسات غیر دولتی و ترویج
- اصول و انواع موسسات غیر دولتی
- فواید و زیان های موسسات غیر دولتی
- سوالات فصل

فصل نهم: نقش ترویج زراعتی

- در تغیر زراعتی عنعنوی به زراعت عصری
- در انکشاف سکتور زراعت
- در انکشاف اقتصادی
- در انکشاف جامعه
- در توانمندی زنان و جوانان روستایی

- در اقتصاد خانواده

- سوالات فصل

فصل دهم: تشکیل و وظایف کارمندان ترویج

- تشکیل و خصوصیات آن
- شرایط ضروری برای تشکیل
- انواع تشکیل
- مراحل ساختن تشکیل
- وظایف اداره ترویج
- عوامل تاثیر گذار بالای فعالیت های ترویجی
- مشکلات ادارات ترویجی
- لایحه وظایف/ مسولیت های کارکنان ترویج
- مشخصات کارکنان ترویج
- سوالات فصل

فصل یازدهم: ترویج الکترونیکی (E-extension)

- مفهوم و تعریف ترویج الکترونیکی
- نقش ترویج الکترونیکی در انتقال تکنالوژی و معلومات جدید
- انواع ترویج الکترونیکی
- فواید و نواقص ترویج الکترونیکی
- سوالات فصل

جدول نقشه مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			نتایج متوقعه مضمون	ردیف
1- سهم گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پایبسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (نیوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تثبیت زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	2	3	مفاهیم و اساسات ترویج زراعتی را تشریح کنند؛	1
2	2	2	روش و میتودهای ترویجی را توضیح کنند؛	2
3	2	2	تشکیل، اداره، و مشکلات ترویج در کشور تحلیل نمایند.	3
2.3	2.0	2.3	مجموع	
2.2			اوسط عمومی	
1= کمترین اشتراک			2= اشتراک متوسط	
			3= اعظمی ترین اشتراک	

منابع یا مأخذ:	
A.W. van den Ban and H.S. Hawkins. (2002). <i>Agricultural Extension Textbook 2nd edition</i> . CBS PUBLISHERS & DISTRIBUTORS PVT LTD, INDIA	مأخذ اساسی
T. Wesa,. (2009). <i>Afghan Agricultural Extension System: The Impact of Neglect and Prospects for the furtur</i> . LAMBERT Saarbruken. S. N. Khaild, and Sh. Sherzad. (2019). <i>Agricultural Extension Manual For Extension Worker</i> . UNFAO. فضل، فضل الدین. کریمی، پرپسا. (1396). <i>مبایذ ترویج زراعتی</i> . نشرات پوهنتون کابل مین، سید محمد کبیر. (1392). <i>کرنیز ترویج</i> . ملالی مطبعه. کندهار - افغانستان	مأخذ کمکی

مفردات مضمون مبادی اقتصاد زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنخی:	زراعت
دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	مبادی اقتصاد زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx418
تعداد کردیت:	3 کردیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	کیمیای عضوی
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم
استاد مضمون	-

شرح مختصر مضمون:

در این کورس روش های استفاده از اصول و نظریات علم اقتصاد در سکتور زراعت مطالعه میگردد. این یک کورس مقدماتی اقتصاد زراعتی است که محصلین را در شناخت بهتر منابع تولید سکتور زراعت، روش های مؤثر و پایدار استفاده از این منابع را با در نظر داشت ارزشها و ضرورت های حفاظتی محیط زیست قادر میسازد. همچنان در این کورس محصلین با انواع عوامل تولید، توابع تولید، توابع مصرف، بودیجه سازی مزرعه، فرصت ها، محدودیت ها و انتخاب های مناسب در شرایط در حال تغییر محیط تولید و بازار آشنا میشوند و مبادی مدیریت مزرعه، تمویل مزرعه و بازاریابی محصولات زراعتی را می آموزند.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- ❖ مفاهیم اساسی اقتصاد و اقتصاد زراعتی را توضیح نمایند؛
- ❖ وضعیت سکتور زراعت چالش ها و فرصت های بالقوه را تحلیل نمایند؛
- ❖ عوامل تولید را لست و وضعیت آن در کشور تحلیل نمایند؛

شیو های تدریس و آموزش: در تدریس این کورس از میتودهای نوین زیر و محصل محوری استفاده گردد .

- ❖ ارائیه لکچر نوت ها، استفاده از فاورپاینت
- ❖ مباحثات گروهی
- ❖ طوفان مغزی
- ❖ تحلیل قضیه ها
- ❖ کار های گروهی و انفرادی

❖ مواد درسی مضمون که مطابق به مفردات درسی تهیه میشود برای محصلین تهیه و توزیع میگردد. پالیسی کورس در روز اول با محصلین در میان گذاشته خواهد شد.

شیوه های ارزیابی محصلان: برای این که محصلین بتوانند مضمون مبادی اقتصاد زراعتی را مؤفقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- ❖ سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- ❖ پروژه های صنفی (کار خانگی)
- ❖ فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی)
- ❖ امتحان وسط سمستر
- ❖ امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: مفاهیم اساسی اقتصاد (Economics of Principles)

- ❖ تعریف اقتصاد
- ❖ ضرورت پیدایش علم اقتصاد بحیث یک دسپلین مستقل
- ❖ تقسیم علم اقتصاد
- ❖ الف. اقتصاد کلان
- ❖ ب. اقتصاد خرد
- ❖ سوالات فصل

فصل دوم: زراعت و اقتصاد زراعتی

- ❖ اقتصاد زراعتی
- ❖ سیر تکامل اقتصاد زراعتی بحیث یک دسپلین جداگانه
- ❖ چالش های داخلی سکتور زراعت
- ❖ چالش های خارجی سکتور زراعت
- ❖ اهمیت اقتصاد زراعتی در کشور های روبه انکشاف
- ❖ رابطه بین زراعت و صنعت
- ❖ وضع فعلی زراعت افغانستان و اولویت های انکشافی سکتور زراعت افغانستان
- ❖ سوالات فصل

فصل سوم: اقتصاد عوامل تولید

- ❖ مفهوم عوامل تولید
- ❖ مشخصات عوامل تولید
- ❖ طبقه بندی عوامل تولید
- ❖ سوالات فصل

فصل چهارم: اقتصاد تولید

- ❖ پروسه تولید
- ❖ مسایل اساسی تولید (چه تولید شود؟ چقدر تولید شود؟ از کدام روش و تکنالوژی استفاده شود و غیره)
- ❖ مراحل تولید
- ❖ تابع تولید
- ❖ انواع تابع تولیدی
- ❖ قانون بهره نزولی
- ❖ تولیدمجموعی، تولیدوسطی و تولید نهایی
- ❖ رابطه بین تولید مجموعی، تولیدوسطی و تولید نهایی
- ❖ تابع تولید با استفاده از دو عامل متحول تولید و منحنی تولید یکسان
- ❖ قابلیت تعویض عوامل تولید
- ❖ منحنی مصارف یکسان
- ❖ ترکیب مطلوب عوامل تولید با کمترین تمام شد
- ❖ سوالات فصل

فصل پنجم: مصارف تولید

- ❖ مفهوم مصارف تولید
- ❖ انواع مصارف تولید (ثابت، متحول، فرصتی، مجموعی و مصارف نهایی)
- ❖ مشتقات مصارف تولید و محاسبه آنها
- ❖ مصارف ثابت متوسط
- ❖ مصارف متغیر متوسط
- ❖ مصارف مجموعی متوسط
- ❖ رابطه بین مصرف و عاید
- ❖ محاسبه عواید، مصارف و مفاد خالص یک محصول در چارچوب یک تابع معین تولید و شرایط متغیر نرخ بازار
- ❖ سوالات فصل

فصل ششم: عرضه و تقاضا

- ❖ مفهوم عرضه
- ❖ جدول عرضه
- ❖ حرکت روی منحنی عرضه و تغییر موقعیت منحنی عرضه
- ❖ ارتجاعیت عرضه
- ❖ مفهوم تقاضا
- ❖ جدول تقاضا
- ❖ حرکت روی منحنی تقاضا و تغییر موقعیت منحنی تقاضا
- ❖ ارتجاعیت تقاضا
- ❖ سوالات فصل

فصل هفتم: مدیریت مزرعه

- ❖ مفاهیم اساسی مدیریت مزرعه
- ❖ مراحل عمده و مهم تصمیم گیری
- ❖ دفترداری مزرعه
- ❖ عناوین مهم دفترداری مزرعه (موجودی، صورت عواید و مصارف، مراحل برآورد مصارف و عواید مزرعه)
- ❖ هدف و مقدار پرداخت ها
- ❖ سنجش مفاد و ضرر مزرعه
- ❖ تعیین ارزش استهلاک دارایی ها مزرعه
- ❖ سوالات فصل

فصل هشتم: تمویل مزرعه

- ❖ مفهوم تمویل
- ❖ تمویل در سطح ملی و سطح یک تصدی
- ❖ منابع تمویل در سطح اقتصاد کلان
- ❖ منابع تمویل در سطح مزرعه (پس انداز مزرعه، قرضه، هدف قرضه، انواعه قرضه ها
- ❖ بررسی سیستم مالی افغانستان و دسترسی دهاقین به آنها
- ❖ سوالات فصل

جدول نقشه مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			نتایج متوقعه مضمون	توصیف
1- سهم گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پالیسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تئوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	2	3	مفاهیم اساسی اقتصاد و اقتصاد زراعتی را توضیح نمایند؛	1
2	3	3	وضعیت سکنتور زراعت چالش ها و فرصت های بالقوه را تحلیل نمایند؛	2
3	2	2	عوامل تولید را لست و وضعیت آن در کشور تحلیل نمایند؛	3
3	3	3	پروسه تولید را تشریح نمایند و عرضه و تقاضای محصولات زراعتی را تحلیل نمایند.	4
2	2	2	مصارف تولید را محاسبه نمایند؛	5
2.4	2.4	2.6	مجموع	
2.5			اوسط عمومی	
			3= اعظمی ترین اشتراک 2= اشتراک متوسط 1= کمترین اشتراک	

1. فائر، ولی محمد. (1393). <i>مبای اقتصاد زراعتی</i> . پوهنتون بلخ، مطبعه افغانستان تایمز، کابل- افغانستان	مأخذ اساسی
2. R.K. Lekhi and J. Singh .(2012). <i>Agricultural Economics: an Indian Perspectives</i> . Eight Edition. Kalyani Publishers. New Dilhi, India. 3. S. Subba Reddy and etal. (2018). <i>Agricultural Economics. 2nd Edition</i> . Oxfor & IBH, New Delhi. 4. V.T. Raju and D.V.S. Rao. (2015). <i>Economics of Farm Production and Management</i> . Oxfor & IBH, New Delhi, India. 5. بلوچ، غلام نبی. (1395). <i>د کرنیز اقتصاد مبای</i> . ننگرهار پوهنتون. مومند خپرندویه تولنه. جلال آباد- افغانستان 6. فضل، فضل الدین. اکبرزاد، نصرت الله. (1393). <i>مبای اقتصاد زراعتی</i> . انتشارات قرطبه، کابل- افغانستان 7. مین، سید محمد کبیر. (1394). <i>کرنیز اقتصاد</i> . رحیمی مطبعه، کندهار- افغانستان	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مبادی احصائیه زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	مبادی احصائیه زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx521
تعداد کريدیت:	3 کريدیت
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	کیمیای عضوی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم
استاد مضمون	-

شرح مختصر مضمون :

مبادی احصائیه زراعتی از مضامین بسیار مهم برای محصلین پوهنځی زراعت می باشد. هدف عمده تدریس این مضمون آشنایی محصلین با اساسات علم احصائیه و کاربرد عملی آن در عرصه تحقیقات علمی و سروی های اقتصادی می باشد. همچنان مبادی احصایه زراعتی یک مضمون پیش شرط برای مضمون روشهایی احصائیوی برای محصلین دیپارتمنت اقتصاد و توسعه زراعتی و مضمون طرح تجارب زراعتی برای محصلین سایر دیپارتمنت های پوهنځی زراعت می باشد. مبادی احصائیه زراعتی عمدتاً موضوعات مربوط احصائیه تشریحی، تیوری احتمالات و محاسبه احتمالات از طریق پخش نارمل و باینومیل را مورد بحث قرار می دهد. محتویات این کورس مطابق تقاضایی بازار کار، ضروریات دوره لیسانس و طول سمستر ترتیب گردیده است.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- ❖ اساسات و مفاهیم احصائیه زراعتی را تشریح نمایند؛
- ❖ میتودهای جمع آوری و تحلیل ارقام احصائیوی را توضیح نمایند؛
- ❖ روش های محاسبات احصائیوی را تشریح و در عمل پیاده نمایند؛
- ❖ برای انجام دادن محاسبات احصائیوی از پروگرام های کمپیوتر استفاده کرده بتوانند.

شیو های تدریس و آموزش:

روش تدریس این مضمون به اصل شاگرد محوری استوار است. تدریس کورس بصورت نظری و عملی صورت میگیرد. در بخش تدریس نظری، مواد درسی با استفاده از پروگرام پاورپوینت و پروجیکتور در صنف به محصلین ارائه میگردد و استاد مضمون موضوعات مختلف درسی را با سهم گیری فعال محصلین تشریح نموده و مثالهای عملی را روی تخته و کمپیوتر (Excel) کار میکند. پالیسی کورس در روز اول با محصلین در میان گذاشته خواهد شد. همچنان

لکچرنوت مضمون فصل وار قبل از قبل به محصلین توزیع میگردد تا آنها درسهای را بطور همزمان تعقیب نماید. در بخش عملی تدریس، محصلین به گروپهای کوچک تقسیم گردیده و تمرینات مربوط درسهای نظری را تحت استاد لابراتوار عملاً روی تخته و Excel کار میکند. همچنان در لابراتوار برای محصلین تمرینات اضافی داده شده تا در کتابچه های تمرین آنها حل نماید. برای آشنایی محصلین با چگونگی کار کرد ریاست احصائیه مرکزی و احصائیه زراعتی ، یک کارمند مجرب این ادارات را منحیث استاد مهمان برای یک ساعت دعوت میشود.

شیوه های ارزیابی محصلان:

برای این که محصلین بتوانند مضمون مبادی احصائیه زراعتی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- ❖ سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- ❖ پروژه های صنفی (کار خانگی)
- ❖ امتحان وسط سمستر
- ❖ امتحان نهایی

جدول نقشه مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			نتایج متوقعه	شماره
1- سهم‌گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشاورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پالیسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تئوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	2	3	اساسات و مفاهیم احصائیه زراعتی را تشریح نمایند؛	1
2	3	3	میتودهای جمع آوری و تحلیل ارقام احصائیوی را توضیح نمایند؛	2
2	2	2	روش های محاسبات احصائیوی را تشریح و در عمل پیاده نمایند؛	3
3	3	3	برای انجام دادن محاسبات احصائیوی از پروگرام های کمپیوتر استفاده کرده بتوانند.	4
2.3	2.5	2.7	مجموع	
2.5			اوسط عمومی	
1= کمترین اشتراک			2= اشتراک متوسط	3= اعظمی ترین اشتراک

منابع یا مأخذ:	
1. Bluman, Allan G. (2007). <i>Elementary Statistics: A Step by Step Approach, 7th edition</i> . Mac GrawHill: USA.	مأخذ اساسی
2. Gupta, S C and Kapoor, V. (2010). <i>Fundamentals of Mathematical Statistics</i> . Sultan Chand & Sons, New Delhi, India.	مأخذ کمکی
3. Gupta, S P. (2010). <i>Statistical Methods</i> . Sultan Chand & Sons, New Delhi, India.	
4. Rao, G. Nageswara. (2007). <i>Statistics for Agricultural Sciences 2nd edition</i> . BS Publications: Hyderabad, India.	
5. Sa, Myra L., Wi, Jeffrey A., and S, Andrew. (2012). <i>Statistics for the Life Science</i> . Pearson Education, Inc.: USA.	
6. حسن زوی، نجیب الله. سالاری طارق. (1398). <i>مواد درسی مبادی احصائیه زراعتی</i> . پوهنتون کابل	

مفردات مضمون روش تحقیق

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	روش تحقیق
کود مضمون:	AgEcEx 626
تعداد کريدیت:	2+0 (2)
نوعيت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

یک کورس ابتدایی روش تحقیق است که برای محصلین در باره تحقیق ذهنیت می دهد تا در آینده بتوانند پروژه های تحقیقاتی را به شکل خوبتر طرح و تطبیق نمایند. در این مضمون اساسات تحقیق اجتماعی تدریس می شود. بخش اول به عمومیات و کلیات مضمون مانند پس منظر تحقیق، ارزش، اهداف، مشکلات و وظایف تحقیق تخصیص داده شده. بخش دوم از انواع و اخلاق تحقیقات علمی بحث می کند. بخش سوم میتودولوژی و دیزاین تحقیق بیان می کند مانند طرح مشکل تحقیق، دیزاین تحقیق، وسایل جمع آوری معلومات تحقیقاتی، نمونه گیری، نوشتن پروپوزل تحقیق، جمع آوری معلومات تحقیق، تحلیل و تجزیه معلومات و همچنان راپور تحقیق را در بردارد.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- با مفاهیم تحقیق، اهداف، وظایف، انواع و اهمیت تحقیقات زراعتی آشنایی حاصل کنند؛
- به ارتباط طرح مشکل تحقیق علمی و ترتیب پروپوزل تحقیق علمی معلومات حاصل کنند؛
- در رابطه به طرح سوالات، فرضیه ها و موضوعات مرتبط به تحقیق علمی را به صورت درست آموخته و تطبیق کنند.

شیو های تدریس و آموزش

تدریس این مضمون مبتنی بر نتایج و شاگرد محوری میباشد. لکچرنوت از قبل در دسترس محصلین قرار داده میشود و لکچرها از طریق پاورپوینت با اشتراک فعال محصلین توسط استاد مضمون پیشکش میگردد. پالیسی کورس در روز اول در اختیار محصلین قرارداده خواهد شد. کارخانگی هایی انفرادی و گروهی جهت یادگیری بهتر مضمون به محصلین داده میشود. تمامی کارخانگی ها توسط استاد با دقت کامل چک گردیده و توسط محصلین در صنف پیشکش میگردد. محصلین در اخیر مضمون توانایی این را خواهند داشت تا مراحل

مختلف یک پروسه تحقیقی را فراگرفته و در قسمت ترتیب و تهیه پروپوزل تحقیق و کار های تحقیقی مهارت های کافی را کسب خواهند نمود. محصلین میتوانند در جریان ساعتهای درسی و وقت گرفتن از طریق ایمیل مشکلات شان را با استاد مضمون حل نمایند.

شیوه های ارزیابی محصلان: برای این که محصلین بتوانند مضمون روش تحقیق را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروسه آموزش و تدریس)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی)
- فیصدی امتحان وسط سمستر
- فیصدی امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: تحقیقات جز زندگی

اهداف آموزشی

- مفهوم تحقیقات علمی
- خصوصیات تحقیقات علمی
- وظایف تحقیق
- اساسات تحقیق
- اهمیت تحقیق علمی
- موانع تحقیق علمی
- سوالات فصل

فصل دوم: انواع تحقیقات علمی

اهداف آموزشی

- انواع تحقیقات به اساس اهداف
- انواع تحقیقات به اساس طرز استفاده
- انواع تحقیقات به اساس ساختار
- اخلاص تحقیق
- سوالات فصل

فصل سوم: پروسه تحقیق

اهداف آموزشی

- فورمول بندی مشکل تحقیق

- مطالعه آثار گذشته (بررسی ادبی)
- مشکل تحقیق
- طرح اهداف تحقیق
- طرح سوالات تحقیق
- انتخاب متحولین
- انواع متحولین
- طرح فرضیه ها
- سوالات فصل

فصل چهارم: دیزاین تحقیق

اهداف آموزشی

- انتخاب دیزاین تحقیق
- دیزاین تحقیق کمی و کیفی
- سوالات فصل

فصل پنجم: وسایل جمع آوری معلومات و ارقام

اهداف آموزشی

- منابع اولی و دومی
- مشاهده، مصاحبه
- پرسشنامه، فوکس گروپ
- سوالات فصل

فصل ششم: نمونه گیری

اهداف آموزشی

- مفهوم نمونه گیری
- اساسات نمونه گیری
- فکتورهای تاثیر گذاری بالای نمونه گیری
- اهداف نمونه گیری
- انواع نمونه گیری
- سوالات فصل

فصل هفتم: طرح پروپوزل تحقیق

اهداف آموزشی

- موضوعات که در پروپوزل تحقیقی جابجا می شود:
- مقدمه
- بیان مشکل

- اهداف تحقيق
- فرضيه
- ميتودولوژی
- نمونه گيري
- جمع آوری معلومات
- تحليل و تجزيه
- موانع و محدوديت ها
- ضمايم
- پلان کاری
- خلاصه
- سوالات فصل

فصل هشتم: جمع آوری معلومات و ارقام

اهداف آموزشی

- جمع آوری ارقام
- اخلاق تحقيق
- جمع آوری معلومات
- سوالات فصل

فصل نهم: تحليل و تجزيه ارقام و معلومات

اهداف آموزشی

- ادیت
- کودینگ
- اهمیت احصائیه در تحقيق
- نمایش دادن ارقام
- متن
- جدول و گراف ها
- سوالات فصل

فصل دهم: نوشتن گزارش تحقيق

اهداف آموزشی

- تحرير مسوده تحقيق
- اصول ترتيب نمودن گزارش تحقيق
- مراحل ترتيب نمودن مسوده تحقيق
- نمونه مسوده تحقيق

جدول مفهومی مضمون

ردیف	نتایج متوقعه رشته			نتایج متوقعه مضمون روش تحقیق در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:
	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	
1	2	2	3	با مفاهیم تحقیق، اهداف، وظایف، انواع و اهمیت تحقیقات زراعتی آشنایی حاصل کنند؛
2	2	3	3	به ارتباط طرح مشکل تحقیق علمی و ترتیب پروپوزل تحقیق علمی معلومات حاصل کنند؛
3	3	2	2	در رابطه به طرح سوالات، فرضیه ها و موضوعات مرتبط به تحقیق علمی را به صورت درست آموخته و تطبیق کنند.
مجموع				
2.4				اوسط عمومی
1=کمترین اشتراک				2=اعظمی ترین اشتراک
2=اشتراک متوسط				

مأخذ

- 1- Anol, B. (2012). ***Social Science Research: Principles, Methods, And Practices***. 2nd edition. University of South Florida. Florida, USA.
- 2- Bahram. Gh. M. and Tokhi. (2015). ***Research Methodology and Project Analysis***. 1st edition, Qartaba Publications. Kabul- Afghanistan.
- 3- Earl, B. (2012) . ***The Basics of Social Research***. 5th edition, Wadsworth, USA
- 4- Ranjit, K. (2015). ***Research Methodology: a step by step guide for beginners***. 4th edition. SAGE Publications Ltd, London.

5- سالاری، طارق. (1398). *مواد درسی روش تحقیق*. پوهنتون کابل. کابل، افغانستان

مفردات مضمون روش های احصائیوی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	روش های احصائیوی
کود مضمون:	AgEcEx 630
تعداد کريدیت:	2+0 (2)
نوعيت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

مضمون روش های احصائیوی از مضامین اختصاصی دپارتمنت اقتصاد و توسعه زراعتی می باشد. این کورس به تعقیب مضمون مبادی احصائیه تدریس می شود تا محصلین را به روش ها و تیوری های نسبتاً پیشرفته تر احصائیه آشنا سازد. مضمون مبادی احصائیه زراعتی موضوعات مربوط احصائیه تشریحی و مسایل احتمالات را مورد بررسی قرار می دهد، اما مضمون روشهای احصائیوی اصول و روشهایی احصائیه استنباطی را مورد بحث قرار می دهد. محتویات این کورس با در نظر داشت تقاضایی بازار کار، ضروریات دوره لیسانس و طول یک سمستر در شش فصل تنظیم گردیده است. فصل اول نمونه گیری و پخش هایسمپلنگ را توضیح می کند؛ فصل دوم تخمین های احصائیوی و اصول امتحان فرضیه های احصائیوی را به بررسی میگیرد؛ فصل سوم نتیجه گیریهای احصائیوی در مورد پارامترهای مختلف نفوس بحث می کند؛ فصل چهارم روش تحلیل ورینس در مورد یک عامل تجربوی را تشریح می کند؛ فصل پنجم تمایل و همبستگی ساده را بررسی می کند؛ و فصل ششم تحلیل سلسله های زمانی و شاخص های احصائیوی را مورد بحث قرار می دهد.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا:

- مفهوم و کاربرد عملی پخش سمپلنگ، نمونه گیری ساده اتفاقی و روشهای انتخاب سائز نمونه، روشهای تخمین واحد و انتروالی احصائیوی را به صورت درست فرا بگیرند؛
- اصول امتحان فرضیه های احصائیوی، روش تحلیل واریانس در مورد یک و دو عامل تجربوی را خواهند آموخت؛
- امتحان نمودن فرضیه هایی احصائیوی در مورد پارامترهای مختلف احصائیوی (اوسط، انحراف میزانی، واریانس و نسبت) و نتیجه گیریهای احصائیوی، روشهای تحلیل سلسله های زمانی و قیمت های محصولات را خواهند آموخت.

شیوه های تدریس و آموزش

تدریس این مضمون مبتنی بر نتایج و شاگرد محوری میباشد. لکچرنوت از قبل در دسترس محصلین قرار داده میشود و لکچرها از طریق پاورپوینت با اشتراک فعال محصلین توسط استاد مضمون پیشکش میگردد. پالیسی کورس در روز اول در اختیار محصلین قرارداد داده خواهد شد. کارخانگی هایی انفرادی و گروهی جهت یادگیری بهتر مضمون به محصلین داده میشود. تمامی کارخانگی ها توسط استاد با دقت کامل چک گردیده و توسط محصلین در صنف پیشکش میگردد. در اخیر مضمون محصلین توانایی این را خواهند داشت تا مفاهیم پیچیده تر احصائیه را فراگرفته و تجزیه و تحلیل اوسط، انحراف میزانی، واریانس و نسبت را به صورت درست فراگیرند. محصلین میتواند در جریان ساعتهای درسی و وقت گرفتن از طریق ایمیل مشکلات شان را با استاد مضمون حل نماید.

شیوه های ارزیابی محصلان

برای این که محصلین بتوانند مضمون روش های احصائیوی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروسه آموزش و تدریس)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی)
- فیصدی امتحان وسط سمستر
- فیصدی امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: نمونه گیری و پخش های سمپلنگ

اهداف آموزشی

- نمونه گیری (Sampling)
- مفهوم و تعریف نمونه گیری
- قوانین پایه نمونه گیری
- ستاتیستیک و پارامتر
- اشتباهات نمونه گیری و غیر نمونه گیری
- روش نمونه گیری ساده اتفاقی
- میتود های نمونه گیری ساده اتفاقی
- مشخصات نمونه ساده اتفاقی
- روش های انتخاب نمونه ساده اتفاقی (لاتری و استفاده از اعداد اتفاقی)
- چگونگی نمونه گیری از نفوس نامحدود
- روش های تعیین اندازه نمونه برای تخمین اوسط و نسبت نفوس

- پخش های سمپلنگ (Sampling Distributions)
- مفهوم و تعریف پخش سمپلنگ
- پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها (Sampling Distribution of Sample Means)
- اوسط پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها
- انحراف میزانی (اشتباه ستندرد) پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها
- تیوری مرکزیت و اشکال پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها
- ارزش عملی پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها
- پخش سمپلنگ نسبت نمونه ها (Sampling Distribution of Sample Proportions)
- اوسط پخش سمپلنگ نسبت نمونه ها
- انحراف میزانی (اشتباه ستندرد) پخش سمپلنگ اوسط نمونه ها
- تمرینات فصل

فصل دوم: تخمین احصائیوی و مفاهیم امتحان فرضیه های احصائیوی

(Statistical Estimation and Concept of Test of Hypothesis)

اهداف آموزشی

- ارتباط نتیجه گیری احصائیوی (Statistical inferences) با تخمین و امتحان فرضیه ها
- تخمین احصائیوی (Statistical Estimation)
- تعریف و مفهوم تخمین احصائیوی
- تخمین و تخمین کننده (Estimate and Estimator)
- اقسام تخمین های احصائیوی (تخمین واحد و تخمین انتروالی)
- تخمین انتروالی (Interval Estimation)
- مراحل بدست آوردن تخمین انتروالی
- مشخصات یک تخمین کننده خوب
- امتحان فرضیه های احصائیوی (Test of Hypothesis)
- مفهوم و اهمیت فرضیه های احصائیوی
- تعریف فرضیه و امتحان فرضیه احصائیوی
- اقسام فرضیه های احصائیوی
- اهداف امتحان فرضیه های احصائیوی
- چگونگی ساختن فرضیه های خنثی و بدیل
- پیامد های چهارگانه امتحان فرضیه های احصائیوی
- اشتباه نوع اول و دوم در امتحان فرضیه ها
- درجه ثقیت (level of significance)
- احصایه امتحان (Test Statistic)

- نتایج ممکن در مورد امتحان فرضیه احصائیوی
- روش های امتحان فرضیه های احصائیوی (کلاسیک و پی والیو)
- تمرینات فصل

فصل سوم: امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد پارامتر های نفوس (Statistical Tests of Hypothesis about Population Parameters)

اهداف آموزشی

- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد پارامتر های نفوس واحد
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد اوسط نفوس در صورتیکه σ معلوم باشد
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد اوسط نفوس در صورتیکه σ نامعلوم باشد
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد نسبت نفوس
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد ورینس و انحراف میزانی نفوس
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد پارامتر های دو نفوس
- نمونه های آزاد و وابسته
- امتحان فرضیه ها در مورد اوسط های نفوس با استفاده از دو نمونه وابسته
- امتحان فرضیه ها در مورد اوسط های نفوس با استفاده از دو نمونه مستقل
- امتحان فرضیه ها در مورد نسبت های نفوس با استفاده از دو نمونه مستقل
- امتحان فرضیه ها در مورد نسبت دو ورینس با استفاده از دو نمونه مستقل
- تمرینات فصل

فصل چهارم: تحلیل ورینس در مورد یک و دو عامل تجربی (One Way ANOVA)

اهداف آموزشی

- مفهوم تحلیل ورینس
- بخش F و چگونگی استفاده آن در تحلیل ورینس
- جدول تحلیل ورینس و محاسبه اجزایی آن
- امتحان فرضیه های احصائیوی در مورد بیشتر از دو اوسط
- منطق تحلیل ورینس
- مثال های عملی تحلیل ورینس در مورد یک عامل تجربی
- روش LSD و انتخاب تفاوت میان اوسط ها
- تمرینات فصل

فصل پنجم: همبستگی و تمایل ساده (Correlation and Regression)

اهداف آموزشی

- همبستگی ساده خطی (Simple Linear Correlation)
- مفهوم و تعریف همبستگی

- انواع همبستگی بین دو متحول
- گراف پاشان (scatter plot) و همبستگی
- ضریب همبستگی (Coefficient of Correlation)
- تخمین ضریب همبستگی
- متحول غایب (lurking variable) و همبستگی
- همبستگی و رابطه علت و معلول
- امتحان درجه ثقیث ضریب همبستگی
- همبستگی متحول های کیفی (Rank Correlation)
- ضریب همبستگی Spearman
- تخمین ضریب همبستگی Spearman
- امتحان درجه ثقیث ضریب همبستگی Spearman
- تمایل ساده خطی (Simple Linear Regression)
- مفهوم و تعریف تمایل
- اشکال معادلات تمایل
- میتود حداقل مربع تفاوتها (Least Square Method)
- بهترین خط تمایل (The Line of Best Fit)
- تخمین پارامترهای معادله تمایل
- امتحان درجه ثقیث پارامترهای معادله تمایل
- گراف پاشان (Scatter plot) و بهترین خط تمایل
- معادله تمایل و پیشبینی
- تمرینات فصل

فصل ششم: تحلیل سلسله های زمانی و شاخص های احصائیوی

اهداف آموزشی

- تحلیل سلسله های زمانی
- تعریف سلسله های زمانی
- اهمیت تحلیل سلسله های زمانی
- اجزای سلسله های زمانی
- تغییرات زمانی درازمدت (Secular Trend)
- تغییرات فصلی (Seasonal Variations)
- تغییرات دورانی (Cyclical Variations)
- تغییرات نامعین (Irregular Variations)
- روشهای تحلیل روندها (Trends)

- روشهای تحلیل تغییرات فصلی
- روشهای تحلیل تغییرات دورانی
- شاخص های احصائیوی
- مفهوم و تعریف شاخص ها
- موارد بکار برد شاخص ها
- نقاط که باید در ساختن شاخص ها در نظر گرفته شود
- میتود های ساختن شاخص ها (شاخص های ساده و وزن دار)
- انواع شاخص ها به اساس هدف اندازه گیری
- تعیین درست بودن یک شاخص
- شاخص ها با اساس متحول (Chain Index Numbers)
- شاخص قیم مستهلک (Consumer Price Index/CPI)
- تمرینات فصل

جدول مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			شرح	مجموع
1- سهم گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پالیسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تیوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	نتایج متوقعه مضمون روش های احصائیوی در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:	
2	2	3	مفهوم و کاربرد عملی پخش سمپلنگ، نمونه گیری ساده اتفاقی و روشهای انتخاب سایز نمونه، روشهای تخمین واحد و انتروالی احصائیوی را به صورت درست فراگیرند؛	1
2	2	3	اصول مربوط امتحان فرضیه های احصائیوی، روش تحلیل واریانس در مورد یک و دو عامل تجربوی را خواهند آموخت؛	2
3	2	2	امتحان نمودن فرضیه هایی احصائیوی در مورد پارامترهای مختلف احصائیوی (اوسط، انحراف میزانی، واریانس و نسبت) و نتیجه گیریهای احصائیوی، روشهای تحلیل سلسله های زمانی و قیمت های محصولات را خواهند آموخت.	3
2.3	2.0	2.7		
2.3			اوسط عمومی	
1=کمترین اشتراک			2=اشتراک متوسط	3=اعظمی ترین اشتراک

- 1- Anderson, David R., Sweeney, Dennis J., and Williams, Thomas A. 2008. **Statistics for Business and Economics**. Thomson South-Western: USA.
- 2- Bhatti, Iqbal Ahmad. 2003. **Elementary Statistics**. Bhatti Publishers, Lahore, Pakistan.
- 3- Bluman, Allan G. 2007. **Elementary Statistics: A Step by Step Approach (7th edition)**. Mac GrawHill: USA.
- 4- Freund, Rudolf J., and Wilson, William J. 2003. **Statistical Methods (2nd Edition)**. Academic Press: USA.
- 5- Gupta, S C and Kapoor, V K. 2010. **Fundamentals of Mathematical Statistics**. Sultan Chand & Sons, New Delhi, India.
- 6- Samuels, Myra L., Witmer, Jeffrey A., and Schaffner, Andrew A. 2012. **Statistics for the Life Sciences (4th edition)**. Pearson Education, Inc.: USA.
- 7- Triola, Mario F. 2012. **Elementary Statistics**. Pearson Education, Inc.: USA.

8- حسن زوی، نجیب الله. (1398). **مواد درسی روش های احصائیوی**. پوهنتون کابل. کابل، افغانستان

مفردات مضمون اقتصاد تولید زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنخی:	زراعت
دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	اقتصاد تولید زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx 731
تعداد کریڈیت:	2+0 (2)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	مبادی اقتصاد زراعتی
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

این کورس جنبه اقتصادی تولیدات زراعتی را مورد مطالعه قرار می دهد. مفاهیم اقتصادی و جوانب عملی مربوط به تبدیل نمودن عوامل تولید (زمین، کارگر، سرمایه و مدیریت) به محصولات زراعتی بحث عمده این کورس می باشد. این مفاهیم و اساسات بیشتر در رابطه به تصمیم گیری در مورد مدیریت تولید توسط اشخاص و فارم معلومات فراهم می سازد. این کورس به ادامه کورس مقدماتی اقتصاد زراعتی به معلومات محصلین علاوه نموده، آن ها را بیشتر و عمیقتر به اقتصاد تولید آشنا می سازند.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا:

- مفاهیم اساسی و تخیکی اقتصاد تولید و تحلیل مسایل اقتصادی را فراگیرند؛
- تصمیم راجع به عوامل تولید و تبدیل کردن عوامل تولید به محصولات زراعتی را بیاموزند؛
- تخیکی های استفاده از شیوه ها و وسایل تحلیلی و مدل سازی ارقام را فراگیرند.

شیو های تدریس و آموزش

تدریس این مضمون مبتنی بر نتایج و شاگرد محوری میباشد. لکچرنوت از قبل در دسترس محصلین قرار داده میشود و لکچرها از طریق پاورپوینت با اشتراک فعال محصلین توسط استاد مضمون پیشکش میگردد. پالیسی کورس در روز اول در اختیار محصلین قرارداده خواهد شد. کارخانگی هایی انفرادی و گروهی جهت یادگیری بهتر مضمون به محصلین داده میشود. تمامی کارخانگی ها توسط استاد با دقت کامل چک گردیده و توسط محصلین در صنف پیشکش میگردد. در اخیر مضمون محصلین توانایی این را خواهند داشت تا مفاهیم اساسی و تخیکی اقتصاد تولید و تحلیل مسایل اقتصادی را فراگیرند. محصلین میتواند در جریان ساعتهای درسی و وقت گرفتن از طریق ایمیل مشکلات شان را با استاد مضمون حل نماید.

شیوه های ارزیابی محصلان

برای این که محصلین بتوانند مضمون اقتصاد تولید زراعتی را مؤفقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشند:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی)
- فیصدی امتحان وسط سمستر
- فیصدی امتحان نهایی

مفردات مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: اقتصاد تولید

اهداف آموزشی

- تعریف اقتصاد
- استدلال و منطق تیوری اقتصاد
- تیوری اقتصاد بطور خلاصه
- مقایسه تیوری اقتصاد با مدل اقتصاد
- ارزیابی تیوری اقتصاد
- مقایسه اقتصاد مصرف با اقتصاد تولید
- مقایسه اقتصاد کوچک با اقتصاد بزرگ
- ستاتیک در برابر دینامیک
- مقایسه اقتصاد عمومی با اقتصاد زراعتی
- اقتصاد تولید زراعت
- فرضیه رقابت خالص
- بدست آوردن رقابت خالص
- تمرینات

فصل دوم: تولید توسط یک عامل متحول

اهداف آموزشی

- تابع تولید
- عوامل متحول و عوامل ثابت
- قانون بهره نزولی
- محصول فزینی اضافی و متوسط

- تابع محصو اضافی
- تابع تولید (Neoclassical)
- محصول فیزیکی اضافی و متوسط در تابع تولید (Newclassical)
- علامه، میلان و انحنا توابع
- ارتجاعیت در تابع با یک عامل متحول
- ارتجاعیت در تابع تولید (Neoclassical)
- معلومات بیشتر راجع به ارتجاعیت تابع تولید
- تمرینات

فصل سوم: اعظمی ساختن مفاد با یک عامل تولید

اهداف آموزشی

- مجموع تولید فیزیکی به مقایسه ارزش مجموعی تولید
- مصارف مجموعی عوامل تولید
- ارزش تولید اضافی و مصارف اضافی عوامل تولید
- تعادل ارزش اضافی تولید و مصارف اضافی
- محاسبه اندازه مطلوب عوامل تولید بمنظور بدست آوردن مفاد اعظمی
- شرایط عمومی برای بدست آوردن مفاد اعظمی
- شرایط ضروری و کافی برای بدست آوردن مفاد اعظمی
- سه مرحله تابع تولید (Neoclassical)
- معلومات بیشتر در مورد سه مرحله تابع تولید
- محاسبه ارزش یک واحد اضافی عامل تولید
- تمرینات

فصل چهارم: مصارف، عواید و مفاد تولید

اهداف آموزشی

- تعریفات اساسی
- اعظمی ساختن مفاد تولید
- دوگانگی تابع مصارف و تابع تولید
- معکوس تابع تولید
- رابطه بین مصارف و تولید در توابع
- تابع عرضه برای واحد اقتصادی Firm
- حل تمرینات

فصل پنجم: تولید با استفاده از دو عامل تولید

اهداف آموزشی

- Isoquant و درجه تعویض اضافی MRS
- Ridge lines و Isoquant
- درجه تعویض اضافی MRS و محصول اضافی
- مشتقات نسبی و مجموعی و درجه تعویض اضافی
- نتیجه گیری و خلاصه فصل
- تمرینات

فصل ششم: اعظمی ساختن مفاد با دو عامل تولید

اهداف آموزشی

- مقدمه/معلومات ابتدایی در مورد مطلوب سازی
- نقطه اعظمی توابع
- چند مثال از اعظمی ساختن مفاد
- الجبر متریکس
- اعظمی ساختن توابع با دو عامل متحول
- نتیجه گیری و خلاصه فصل
- تمرینات

فصل هفتم: برنامه ریزی خطی و تحلیل حاشیه ایی (Linear programming and marginal analysis)

اهداف آموزشی

- معلومات مقدماتی
- مطلوب سازی و برنامه ریزه خطی (Classical optimization and linear programming)
- فرضیه ها برای برنامه ریزی خطی
- شرایط تخنیکی و توابع نسبی ثابت
- اعظمی ساختن در صورت محدودیت ها
- نتیجه گیری و خلاصه فصل
- تمرینات

جدول مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			شماره	نتایج متوقعه مضمون اقتصاد تولید زراعتی در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:
1- سهم گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن بالسه ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تیوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	1	مفاهیم اساسی و تخنیکی اقتصاد تولید و تحلیل مسایل اقتصادی را فراگیرند؛
2	2	3	2	تصامیم راجع به عوامل تولید و تبدیل کردن عوامل تولید به محصولات زراعتی را بیاموزند؛
3	2	2	3	تخنیک های استفاده از شیوه ها و وسایل تحلیلی و مدل سازی ارقام را فراگیرند.
2.3	2.3	2.6	مجموع	
2.4			اوسط عمومی	
1=کمترین اشتراک			2=اعظمی ترین اشتراک	
2=اشتراک متوسط				

مأخذ

- 1- David, D. (2012). *Agricultural Production Economics*, Text Book 2nd Edition.
- 2- بلوچ، غلام نبی. (1397). *د کرنیز محصولاتو د تولید اقتصاد درسی مواد*. ننگرهار پوهنتون. جلال آباد، افغانستان
- 3- حلیمی، غلام حضرت. (1398). *مواد درسی اقتصاد تولید زراعتی*. پوهنتون کابل. کابل، افغانستان

مفردات مضمون پالیسی های زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنخی:	زراعت
دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	پالیسی های زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx 837
تعداد کریدیت:	2+0 (2)
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	اقتصاد کلان
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

مضمون پالیسی های زراعتی و مواد غذایی یک مضمون اساسی دیپارتمنت اقتصاد و توسعه زراعتی پوهنخی زراعت تمامی پوهنتون های کشور می باشد. هدف عمده تدریس این مضمون آشنایی محصلین با مفاهیم، اساسات و مسایل عمده پالیسی هایی عامه سکتور زراعت می باشد. محتویات این کورس مطابق تقاضایی بازار کار، ضروریات دوره لیسانس و ساعت درسی در یک سمستر در شش فصل جابجاء گردیده است. فصل اول مفاهیم اساسی و ماهیت پالیسی های عامه را تشریح می کند؛ فصل دوم چگونگی پروسه ساختن پالیسی و مسایل مربوط آنرا معرفی می کند؛ فصل سوم چگونگی مداخله دولت در سکتور زراعت و مواد غذایی را به بحث میگیرد؛ فصل چهارم پالیسی های اقتصاد کلان تأثیرگذار بالای سکتور زراعت را مورد بررسی قرار می دهد؛ فصل پنجم پالیسی های اصلاح حقوق زمینداری، مدیریت آب و قرضه های روستایی را تشریح می کند؛ و فصل ششم روشهای تحلیل و ارزیابی پالیسی ها را توضیح می کند.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- مفاهیم، اساسات و ماهیت پالیسی های عامه را تشریح کنند.
- اهمیت و ضرورت پالیسی هایی زراعتی و مواد غذایی را تحلیل کنند.
- چگونگی مداخله دولت در فعالیت های اقتصادی و زراعتی را تشریح کنند؛
- پالیسی هایی تأثیر گذار بالای سکتور زراعت و انکشاف زراعتی را توضیح دهند.
- مسایل و پالیسی های مربوط حقوق زمینداری، مدیریت آب و قرضه ها تشریح کنند

شیو های تدریس و آموزش

کتاب درسی کورس مطابق به مفردات کورس آماده گردیده و در دسترس محصلین قرار دارد. استاد مضمون لکچرهای آزاد به شکل Power Point روی موضوعات مهم کورس ارائه میدارد. برای اجرای فعالیت های حمایتی تدریس، محصلین در گروه ها تقسیم میشوند و هر گروه روی یک موضوع که برای شان داده میشود یک تحقیق کتابخانه یی انجام میدهند و بعد نتیجه کار خود را در معرض تمام شاگردان کورس ارا به

میدارند. همچنان در اخیر کتاب درسی تمام منابع معتبر علمی ذکر گردیده است تا محصلین بتوانند در صورت علاقه به آن مآخذ مراجعه و در باره مضمون معلومات بیشتر حاصل نمایند. پالیسی کورس در روز اول در اختیار محصلین قرار داده خواهد.

شیوه های ارزیابی محصلان

برای این که محصلین بتوانند مضمون پالیسی زراعتی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی)
- فیصدی امتحان وسط سمستر
- فیصدی امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: مفاهیم اساسی و ماهیت پالیسی های عامه

اهداف آموزشی

- منشاء و معنی کلمه پالیسی
- مفهوم کلمه عامه (Public)
- تعریف های پالیسی عامه
- ویژه گیهای پالیسی های عامه
- تعریف پالیسی های عامه زراعتی و مواد غذایی
- ماهیت پالیسی ها عامه
- پیشینه علوم پالیسی (Background of Policy Sciences)
- مشخصات تعریف کننده علوم پالیسی
- تکامل اقتصاد پالیسی های زراعتی
- اقسام پالیسی های عامه
- طبقه بندی پالیسی های عامه
- انواع پالیسی ها به اساس سکتور اقتصادی
- انواع پالیسی ها به اساس متأثر ساختن عوامل تولید یا محصولات زراعتی
- انواع پالیسی ها به اساس محصول یا سکتور فرعی زراعتی
- انواع پالیسی ها به اساس اینکه پالیسی مشوقات یا دسترسی به منابع مؤلّد و عوامل تولید فراهم میکند
- بنیاد پالیسی های عامه

- تعریف ستراتیژی
- مراحل ساختن ستراتیژی سکتوری
- ضرورت داشتن یک ستراتیژی پالیسی جداگانه برای سکتر زراعت
- اجزای پالیسی زراعتی با اساس ضروریات مؤلدين
- ارتباط بین پروگرام، پروژه و پالیسی
- اهداف پالیسی های زراعتی
- پروگرام جامع ملی اولویت های انکشاف سکتر زراعت
- ستراتیژیها و پالیسی های سکتر زراعت در طی یکنیم دهه گذشته
- اساسات پالیسی های زراعتی
- اهداف انکشاف پایدار (SDGs) و پالیسی های سکتر زراعت
- تمرینات فصل

فصل دوم: پروسه ساختن پالیسی (Policy Making Process)

اهداف آموزشی

- تعریف و مفهوم پروسه ساختن پالیسی
- سیاست و پروسه ساختن پالیسی
- مدل مرحله وار (Stages Model) پروسه ساختن پالیسی
- انتقاد های وارده بر مدل مرحله وار پروسه ساختن پالیسی
- مدل پروسه ساختن پالیسی ایستون (Easton's Model)
- طیف سیاست (Political Spectrum) و تصامیم پالیسی
- تأثیر نظریات عامه و گروپها بالای تصامیم پالیسی: مثلث تأثیر گذاری
- فکتورهای تأثیر گذار بر تصامیم پالیسی
- سوالات مهم پروسه ساختن پالیسی
- پروسه ساختن پالیسی از درک مشکل تا یک راه حل سیاسی
- معیارهایی ارزیابی پالیسی و پروسه ساختن پالیسی
- تعامل علوم مختلف در ساختن پالیسی
- نقش اقتصاد دانهای زراعتی در پروسه ساختن پالیسی
- انکشاف زراعت و دهات به حیث ساحات کلیدی پالیسی در کشور
- مشکلات ساختن پالیسی در سکتر زراعت و دهات کشور
- موقف های پالیسی سازان در سکتر زراعت
- اشکال مختلف پالیسی
- در نظر گرفتن وضاحت در نوشتن اسناد پالیسی
- تمرینات فصل

فصل سوم: چگونگی مداخله دولت در سکتور زراعت و مواد غذایی

اهداف آموزشی

- مفهوم و اهداف مداخله دولت
- پیشینه مداخله دولت در سکتور زراعت کشور
- سهم مصارف دولتی بالای سکتور زراعت در مصارف مجموعی دولت
- مداخله دولت در سکتور زراعت و ضرورت آن
- ساحات مورد مداخله دولت
- شرایط منتج کننده به مداخله دولت
- درجات مداخله دولت و پالیسی های متنوع
- ارتباط بین سکتور دولتی و خصوصی
- مشارکت سکتور دولتی و خصوصی (Private-Public Partnership)
- منطق مشارکت سکتور خصوصی و دولتی
- انواع مشارکت بین سکتور خصوصی و دولتی
- ناکارایی مارکیت (Market Failure)
- مفهوم ناکارایی مارکیت
- انواع مختلف ناکارایی مارکیت
- عوامل ناکارایی مارکیت
- وظایف پنجگانه نهادها بخاطر بهبود کارایی مارکیت
- مشکلات فارم (The Farm Problems)
- اشکال مداخله دولت در سکتور زراعت
- مازاد مؤلد و مستهلک
- روش های تنظیم قیم
- پالیسی سقف قیمت ها (Price Ceiling Policy)
- پالیسی حداقل قیمت حمایتی (Minimum Support Policy)
- پالیسی کشت نکردن بخش از زمین (The Set-aside Policy)
- سبسایدی های زراعتی (Agricultural Subsidies)
- مثالهای عملی پالیسی های حمایتی دولت
- تمرینات فصل

فصل چهارم: پالیسی های اقتصاد کلان تأثیرگذار بالای سکتور زراعت

اهداف آموزشی

- مفهوم اقتصاد کلان و پالیسی های اقتصاد کلان
- چگونگی ارتباط سکتور زراعت و پالیسی های اقتصاد کلان

- تأثیرات بالقوه پالیسی های اقتصاد کلان بالای انکشاف سکتور زراعت
- وسایل عمده (Principle Instrument) پالیسی اقتصاد کلان
- پالیسی بودیجه (Budget Policy)
- پالیسی های مالی و پولی (Fiscal and Monetary Policies)
- پالیسی نرخ تبادل اسعار (Exchange Rate Policy)
- پالیسی نرخ ربح (Interest Rate Policy)
- پالیسی دستمزد (Wage Rate Policy)
- پالیسی های تجارت (Trade Policy)
- تمرینات فصل

فصل پنجم: پالیسی های اصلاح حقوق زمینداری، مدیریت آب و قرضه های زراعتی

اهداف آموزشی

- مفهوم اصلاحات اراضی
- وسایل اصلاحات اراضی
- محدوده اصلاحات زراعتی
- اجزایی اصلاحات زراعتی/ اراضی
- اهداف عمومی اصلاحات اراضی
- اهمیت اصلاح حقوق زمینداری
- مسایل کلیدی پالیسی های اصلاحات اراضی
- اشکال مختلف حقوق زمینداری
- اشکال حقوق زمینداری در افغانستان
- اصلاحات اراضی در افغانستان
- اصلاحات اراضی در زمان حاکمیت دادو خان
- اصلاحات اراضی در زمان حاکمیت ترکی، امین و کارمل
- اصلاحات اراضی در زمان داکتر نجیب الله
- وضعیت زمینداری در زمان جنگ های داخلی
- وضعیت زمینداری در طی ۱۸ سال پسین
- پالیسی هایی مارکیت زمین
- بهبود دسترسی فقرا و خانم ها به زمین
- تحکیم اراضی (Land Consolidation)
- اهداف پالیسی سکتور آبیاری
- مسایل ستراتیژیک توسعه آبیاری
- مسایل عمده پالیسی سکتور آبیاری

- پالیسی های آبیاری در افغانستان
- اهمیت و اهداف پالیسی مالی روستایی
- پالیسی های مختلف قرضه هایی روستایی
- روشهایی مدیریت سازمانهای مالی روستایی
- اجزایی ستراتیژی انکشاف سیستم مالی روستایی
- سیستم قرضه های زراعتی و روستایی در افغانستان
- تمرینات فصل

فصل ششم: روشهایی تحلیل و ارزیابی پالیسی های زراعتی

اهداف آموزشی

- تحلیل پالیسی
- مفهوم تحلیل پالیسی
- ماهیت تحلیل پالیسی
- اهمیت تحلیل پالیسی های زراعتی
- انواع تحلیل پالیسی
- معیارها برای تحلیل پالیسی
- مراحل دوران تحلیل پالیسی
- ارزیابی پالیسی
- مفهوم ارزیابی پالیسی
- انواع ارزیابی پالیسی
- پروسه ارزیابی پالیسی
- معیارهای ارزیابی پالیسی
- میتود های ارزیابی پالیسی
- Pareto Optimality
- روش قبل و بعد (Before and After Analysis)
- روش با و بدون (With and Without Analysis)
- تحلیل فایده و زیان (Cost Benefit Analysis)
- ماتریکس تحلیل پالیسی (Policy Analysis Matrix)
- مدل کلایدوسکوپ (Kaleidoscope Model)
- مدل های ایکانومتریکی (Econometric Models)
- تمرینات فصل

جدول مفهومی مضمون

شماره	نتایج متوقعه رشته		
	نتایج متوقعه مضمون پالیسی زراعتی در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:		
	1- سهم گیری فعال در پروسه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پالیسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تیوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.
	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
1	مفاهیم، اساسات و ماهیت پالیسی های عامه را تشریح کنند.	3	3
2	اهمیت و ضرورت پالیسی هایی زراعتی و مواد غذایی را تحلیل کنند.	3	3
3	پالیسی هایی تأثیر گذار بالای سکتور زراعت و انکشاف زراعتی را توضیح دهند.	2	3
4	مسایل و پالیسی های مربوط حقوق زمینداری، مدیریت آب و قرضه ها تشریح کنند	3	3
مجموع		2.7	2.7
اوسط عمومی		2.8	
3= اعظمی ترین اشتراک 2= اشتراک متوسط 1= کمترین اشتراک			

مأخذ

- 1) Bellinger, W. K. (2007). *The Economic Analysis of Public Policies*. USA: Routledge.

- 2) Birkland, T. A. (2011). *An Introduction to Policy Process: Theories, Concepts and Models of Public Policy Making*. Landon & New York: Routledge.
- 3) Norton, Roger D. (2011). *Agricultural Development Policy: concepts and experiences*. John Wiley & Sons Inc.

4) حسن زوی، نجیب الله. (1398). *مواد درسی پالیسی های زراعتی*. پوهنتون کابل. کابل، افغانستان.

مفردات مضمون بازاریابی محصولات زراعتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	اقتصاد و توسعه زراعتی
اسم مضمون:	بازاریابی محصولات زراعتی
کود مضمون:	AgEcEx 624
تعداد کريدیت:	2 کريدیت (0+2)
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	مبادی اقتصاد زراعتی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون: درین کورس محصلین با موضوعاتی همچون مفاهیم عمومی بازاریابی، رابطه بین تولید و بازاریابی محصولات، روش های بازاریابی، چالش های بازاریابی، فعالیت ها و واسطه های بازاریابی، مصرف کننده های محصولات زراعتی و حیوانی و مشخصات آن ها، مدیریت محصولات زراعتی بعد از رفع حاصل، مدیریت خطر، تعیین ستندرد برای محصولات زراعتی و کنترل کیفیت آن ها، جمع آوری اطلاعات و انجام دادن تحقیقات بازار، قیمتهای محصولات زراعتی و عوامل نوسانات آن ها، و مصارف بازاریابی آشنایت حاصل می کند. با یاد گیری و آموزش موضوعات فوق محصلین با جریان محصولات بین دروازه فارم تولیدی تا مصرف کننده های نهایی و نیز تغییراتی که در جریان محصولات زراعتی توسط کمپنی ها و واسطه های بازاریابی روی محصولات اضافه می شود، آشنا می شوند.

اهداف آموزشی: در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود تا که:

- در رابطه به مسایل بازاریابی محصولات زراعتی، چالش ها و فرصت ها معلوماتی حاصل نمایند؛
- مفهوم ارزش افزایی محصولات، تحقیقات بازار و بازاریابی محصولات زراعتی را تشریح کنند؛
- فعالیتها و واسطه های بازاریابی، قیم و عوامل نوسانات آن ها را بیان کنند.

شیو های تدریس و آموزش: تدریس این مضمون مبتنی بر نتایج و شاگرد محوری میباشد. لکچرنوت از قبل در دسترس محصلین قرار داده میشود و لکچرها از طریق پاورپوینت با اشتراک فعال محصلین توسط استاد مضمون پیشکش میگردد. پالیسی کورس در روز اول در اختیار محصلین قرار داده خواهد شد. کارخانگی هایی انفرادی و گروهی جهت یادگیری بهتر مضمون به محصلین داده میشود. تمامی کارخانگی ها توسط استاد با دقت کامل چک گردیده و توسط محصلین در صنف پیشکش میگردد. محصلین در اخیر مضمون توانایی این را خواهند داشت تا عملیات مختلف بازاریابی محصولات زراعتی و مفاهیم ارزش افزایی را عملاً مشاهده نموده به معلومات خویش بیافزاند. محصلین میتواند در جریان ساعتهای درسی و وقت گرفتن از طریق ایمیل مشکلات شان را با استاد مضمون حل نماید.

شیوه های ارزیابی محصلان: برای این که محصلین بتوانند مضمون بازاریابی محصولات زراعتی را مؤفّقانه سپری نمایند توصیه میشود که مواد درسی مضمون را به شکل درست مطالعه نمایند و سهم فعال در دروس روزمره مضمون داشته باشند. شیوه های ارزیابی محصلان قرار ذیل میباشد:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی)
- فیصدی امتحان وسط سمستر
- فیصدی امتحان نهایی

پلان درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: مفاهیم اساسی مارکتینگ

اهداف آموزشی

- مارکیت چه است
- اقتصاد مارکتینگ
- اهمیت اقتصادی مارکتینگ
- سیستم مارکتینگ
- انکشاف مارکتینگ
- مارکتینگ مولد است
- موثریت مارکتینگ
- رابطه زارع و مارکتینگ
- چالش های عمده تولید و بازار یابی
- تدابیر عملی جهت رفع چالشها
- سوالات فصل

فصل دوم: مسایل اساسی مارکتینگ و روش های مطالعه آنها

اهداف آموزشی

- روش های اساسی مطالعه مارکتینگ
- بررسی و مطالعه هر محصول بصورت جداگانه
- بررسی مسایل مارکتینگ از طریق مطالعه فعالیت ها
- وظایف تبادلوی
- وظایف فزیکی
- انتقال محصولات (حمل و نقل)
- ذخیره

- پروسس
- وظایف تسهیلاتی
- طرح و تطبیق قوانین و مقررات تجارتي
- طرح و تطبیق ستندرد ها و كنترول کیفیت
- تمویل
- بیمه
- جمع آوری و انتشار اطلاعات ماركیتی و پخش آنها به تمام طرف های معامله
- تحقیقات ماركیتی
- انواع خطر
- سوالات فصل

فصل سوم: مصرف كننده های محصولات زراعتی و تحلیل تقاضا و رفتار آنها

اهداف آموزشی

- تشخیص احتیاجات مصرف كننده ها
- ضروریات فردی
- ضروریات بیالوژیکی
- ضروریات سایكولوژیکی
- اقناع ضروریات
- مصرف
- موقعیت مصرف كننده در ماركیت
- طرز مصرف
- طبقه بندی اشیا
- انگیزه های خرید مصرف كننده ها
- سوالات فصل

فصل چهارم: تولید و مدیریت محصولات زراعتی بعد از رفع حاصل

اهداف آموزشی

- مراقبت محصول بعد از رفع حاصل
- پلانگذاری تولید و رفع حاصل
- دلایل ضایعات بعد از رفع حاصل
- تخنیک های جلوگیری از ضایعات
- روش های جمع آوری محصول
- بسته بندی محصول
- پروسس محصولات زراعتی

- پرابلم های تصدی های پروسس در افغانستان
- سوالات فصل

فصل پنجم: ستندرد نمودن و درجه بندی محصولات زراعتی

اهداف آموزشی

- معنی و مفهوم ستندرد
- فواید ستندرد نمودن و درجه بندی محصولات زراعتی
- اوصاف ستندرد های مطلوب
- فکتور های ستندرد و کیفیت
- ستندردهای کیفیت مواد غذایی
- سورت و درجه بندی
- پرابلم های ستندرد نمودن و درجه بندی محصولات زراعتی
- تعیین حدود سورت
- مسئولیت و امنیت مواد غذایی (Food Security and Food Safety)
- اداره نورم و ستندرد افغانستان (انسا)
- وظایف و مسولیت های اداره ستندرد در قبال محصولات زراعتی
- سوالات فصل

فصل ششم: عمده فروشی و پرچون فروشی

اهداف آموزشی

- عمده فروش
- انواع تشکیلات عمده فروشی از نگاه مالکیت
- عمده فروشان بین المللی
- از نگاه حجم و مقدار خدمات نیز عمده فروشان طبقه بندی شده میتوانند
- خدمات عمده فروشان به پرچون فروشان و سایر مشتریها
- پرچون فروشی
- طبقه بندی پرچون فروشی ها از نگاه مالکیت و پالیسی های اداره و مدیریت
- کانال های توزیع
- کانالهای توزیع مواد استهلاکی
- کانال های توزیع مواد صنعتی
- کانالهای توزیع محصولات زراعتی
- مارکیت های عمده فروشی محلی
- فعالیت های مارکیت های محلی
- انواع واسطه ها در مارکیت عمده محلی

- انواع میانجی ها در مارکیت های عمده مرکزی
- مارکیتهای عمده فروشی مرکزی دومی
- مارکیتهای عمده کوپراتیف ها
- سوالات فصل

فصل هفتم: تحقیق و جمع آوری اطلاعات مارکیتی

اهداف آموزشی

- تحقیقات بازار یابی اساس جمع اوری ، تحلیل و انتشار اطلاعات مارکیتی
- تحقیقات مارکیتی چیست؟
- پلان تحقیق مارکیتی
- اهمیت اطلاعات مارکیتی
- حدود اطلاعات مارکیتی
- دیزاین تحقیق
- پرابلم جمع اوری و انتشار اطلاعات در مورد نرخها
- نمایندگی های جمع کننده و انتشار دهنده اطلاعات مارکیتی
- معیارهای ارزیابی اطلاعات مارکیتی
- رقابت در بازار
- اشکال رقابت در بازار
- شرایط انحصار کامل
- سوالات فصل

فصل هشتم : عرضه و تقاضا محصولات زراعتی

اهداف آموزشی

- مفهوم تقاضا
- قانون تقاضا
- سه نکته مهم در مورد تقاضا
- تقاضای انفرادی و تقاضای بازار
- منحنی تقاضا
- حرکت روی منحنی تقاضا
- عرضه
- منحنی عرضه
- منحنی های عرضه و تقاضا
- نرخ معادل
- تاثیر تغییر موقعیت منحنی عرضه و تقاضا بالای نرخ معادل

- ارتجاعیت عرضه و تقاضا
- انواع ارتجاعیت تقاضا
- ارتجاعیت عرضه نظربه قیمت
- سوالات فصل

فصل نهم: مسایل قیم محصولات زراعتی

اهداف آموزشی

- قیم محصولات زراعتی
- نرخ چيست
- ارزش
- نرخ حقیقی یا بازار Real price
- نرخ عادی Normal price
- وظایف نرخها
- عوامل که بالای قیم محصولات زراعتی تاثیرات میکند
- نوسانات نرخها
- نوسانات موسمی seasonal fluctuation
- نوسانات دورانی cyclical fluctuation in price
- نوسانات طویل المدت نرخها long trend fluctuations
- سوالات فصل

فصل دهم: مصارف مارکیتنگ

اهداف آموزشی

- مصارف
- انواع مصارف
- مصارف حمل و نقل
- مصارف پروسس
- مصارف ذخیره
- مصارف جمع اوری محصولات در مراکز تولید.
- مصارف عمده فروشی
- مصارف پرچون فروشی
- تقلیل مصارف مارکیتنگ
- سوالات فصل دهم

جدول مفهومی مضمون

نتایج متوقعه رشته			شماره	
1- سهم گیری فعال در پروژه انکشاف اقتصادی با عرضه خدمات مشورتی و مشارکت در تطبیق پروژه های انکشافی.	2- انجام تحقیقات علمی برای حل مشکلات اجتماعی - اقتصادی، بهبود روند آموزش، انکشاف زراعت و تهیه مواد برای ساختن پالیسی ها.	3- تهیه برنامه های آموزشی جهت تقویت مهارتها، و دانش نظری (تیوریک) و عملی به محصلین در عرصه های اقتصاد زراعتی و منابع، مدیریت تشبثات زراعتی، ترویج و تعلیمات زراعتی و انکشاف دهات با در نظر داشت تقاضای بازار.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
2	2	3	1	در رابطه به مسایل بازاریابی محصولات زراعتی، چالش ها و فرصت ها معلوماتی حاصل نمایند؛
2	2	3	2	مفهوم ارزش افزایی محصولات، تحقیقات بازار و بازاریابی محصولات زراعتی را تشریح کنند؛
3	2	2	3	فعاليتها و واسطه های بازاریابی، قییم و عوامل نوسانات آن ها را بیان کنند
2.3	2.0	2.7		مجموع
2.3				اوسط عمومی
1=کمترین اشتراک				2=اشتراک متوسط
				3=اعظمی ترین اشتراک

1. Andrew W. Shepherd. (2007). *A guide to MARKETING GOSTS and how to calculate them*. FAO Publiction.
2. Dr. A.C. Broadway and Arif A. Broadway. (2019). *A Text Book of Agri Business Management*. Kalyani Publisher.
3. I.M Crawford. (2006). *Agricultural and Food Marketing Management*. FAO Publication.
4. Richard L. Kohls and Joseph N. (2015). *Marketing of Agricultural Products*, 9th Edition, Pearson Publisher.
5. S.S Acharya and N.L. Agarwal.(2016). *Agricultural Marketing in India*, 6th Edition, Oxford & IBH publishing Co. PVT. LTD.
6. طیب، محمد. (1393). *د کرنیز محصولاتو بازار موندنه*. ننگرهار پوهنتون. مومند خپرونډویه تولنه. جلال آباد- افغانستان
7. فضل، فضل الدین. (۱۳۹۵). *مبادی مارکیتنگ محصولات زراعتی*. نشرات پوهنتون کابل،

مفردات مضمون اساسات هارتيكلچر

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	زراعت
دپارتمنت:	هارتيكلچر
اسم مضمون:	اساسات هارتيكلچر
كود مضمون:	Ag.Hort. 427
تعداد كريدیت:	3 كريدیت (1+2)
نوعیت مضمون:	اساسی
پيشنيز مضمون:	نباتات عمومي و سيستماتيك نباتي
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

مضمون اساسات هارتيكلچر در صنف دوم پوهنځی زراعت برای محصلين تمامی رشته های این پوهنځی در سه كريدیت مشتمل دوساعت نظری و دو ساعت کار عملی تدریس می گردد. محصلين به اساس تدریس این مضمون میتواند که به اهمیت هارتيكلچر رشته ها ان ،شناخت نباتات هارتيكلچری، تربیه ، تولید ، جمع آوری محصولات،ذخیره، پروسس و مارکیت شناخت پیدا و توانایی حاصل نمایند تا سكتور هارتيكلچرانكشاف نماید که به اساس ان مصونیت غذایی و وضعیت صادراتی بهبود یافته که منجر به بهبود اقتصاد ملی میگردد.

اهداف آموزشی

- آشنا ساختن محصلين با مسایل و اساسات هارتيكلچر.
- از طریق تربیه کادر ها ، انكشاف ، معرفی و ترویج تکنالوژی مناسب هارتيكلچری .
- بلند بردن ظرفیتها ی بشری غرض تدریس ، تحقیق و ترویج در سكتور هارتيكلچر.
- رشد و انكشاف سكتور هارتيكلچر برای تقویه بنیه اقتصادی و رفاه اجتماعی.

روش های آموزش و تدریس

تدریس به روش های متفاوت ذیل پیش بینی شده است:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلين؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلين؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- پروژه های صنفی
- ارائه سمینار توسط محصلين در بعضی از ساعات درسی

شیوه های ارزیابی محصلان

اعضای کادر علمی دیپارتمنت هارتیکلچر از شیوه های مختلف ارزیابی برای فهم میزان درک و یاد گیری محصلین استفاده می نمایند که شامل ارایه کار های گروهی، کار خانگی، کار های صنفی و ساحوی در جریان سمستر و نیز امتحانات صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان پایان سمستر میباشد. آماده نمودن پاورپاینت ها روی موضوعات مختلف و ارایه آن توسط محصلان، شکل دیگری از ارزیابی از میزان درک و عمل محصلان میباشد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها وزیر فصل ها)

فصل اول معلومات عمومی:

- معرفی ، تاریخچه، اهمیت، شعبات
- وضعیت فعلی هارتیکلچر در جهان و افغانستان .

فصل دوم طبقه بندی نباتات هارتیکلچری:

- میوه جات
- سبزیجات
- گلها و نباتات زینتی
- نباتات طبی و مصاله ای.

فصل سوم ساختمان های محافظتی نباتات هارتیکلچری:

- ساختمان ها و انواع آن
- تجهیزات و ابزارها
- مطالعه و کنترل شرایط محیطی داخل ساختمان های محافظتی و بستر کشت (میدیا).

فصل چهارم تکثیر نباتات هارتیکلچری:

- تکثیر زوجی
- تکثیر غیر زوجی (قلمه، پیوند، خوابانیدن یا لیرینگ، کشت انساج و جداسازی)
- وسایل و مواد برای تکثیر.

فصل پنجم قوریه داری:

- معرفی، اهمیت و انواع قوریه ها
- انتخاب ساحه
- اجزاء قوریه
- عملیات مهم زراعتی در قوریه جات.

فصل ششم احداث باغ:

- معرفی، اهمیت و مشکلات احداث باغات
- انتخاب ساحه و محل برای باغ
- انتخاب نوع، وراثتی و نهال

- آماده ساختن زمین، نقشه و دیزاین
- غرس نهال
- عملیات زراعتی در باغ.

فصل هفتم تربیت و شاخه بری نباتات هارتيكلچري:

- معرفی، اهداف و فواید، سیستم‌های تربیت
- انواع تربیت نهال‌ها
- شاخه بری درختان و انواع آن
- زمان شاخه بری و لوازم شاخه بری نباتات هارتيكلچري.

فصل هشتم تكنالوژی تولید تخم نباتات هارتيكلچري:

- معرفی و اهمیت تخم
- بيولوژی گل و عادت گل دهی
- گرده افشانی
- طرق اصلاح و تكنالوژی تولید تخم نباتات هارتيكلچري.

فصل نهم هورمون‌ها و مواد تنظيم کننده رشد نباتي:

- معرفی و اهمیت هورمون‌ها و مواد تنظيم کننده نمو
- انواع مواد تنظيم کننده نمو
- موارد استعمال، طرق و زمان استفاده از هورمون‌ها و مواد تنظيم کننده رشد نباتي.

فصل دهم جمع آوری و عملیات بعد از رفع حاصل:

- شاخص‌های پختگی
- طرق جمع آوری
- سورت و درجه بندی، بسته بندی
- انتقال، ذخیره و پروسس
- بازاریابی نباتات هارتيكلچري.

فصل یازدهم روش های کشت نباتات هارتيكلچري:

- روش های کشت سبزیجات (باغچه خانگی، کشت تجارتي، کشت جهت فروش در ساحه دور و نزديک)
- میوه جات
- گلها و نباتات زينتي.

کارهای عملی

آشنایی با ساختمان‌ها و ابزار هارتیکلچری ، آشنایی با روش های تکثیر غیر زوجی (قلمه) ، لیرینگ، جدا سازی، Stratification Scarification، انواع پندک پیوند، انواع شاخ بیوند، نقشه و دیزاین باغ، انتقال و غرس نهال در باغ، آشنایی با روش های مختلف تربیت و شاخه بری نباتات هارتیکلچری، آشنایی با اجزای گلی، گرده افشانی، عقیم سازی، و کراسینگ نباتات هارتیکلچری، طرق مختلف استحصال تخم نباتات هارتیکلچری، آشنایی با انواع تنظیم کننده های رشد و طرق استعمال آنها، طرق و تعیین وقت جمع آوری، سرد سازی اولیه و کیورینگ، سورت، درجه بندی و بسته بندی، ذخیره و پروسس.

جدول نقشه مفهومی مضمون اساسات هارتیکلچر

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		7 2	6 1	5	4	3	
		عرضه خدمات هارتیکلچری غرض انکشاف اجتماعی و اقتصاد جامعه	بلند بردن ارزش زنجیری و رشد تجارت محصولات هارتیکلچری	تشویق سرمایه گذاری در بخش هارتیکلچر	هارتیکلچری بلند بردن سطح کمیت و کیفیت محصولات	ایجاد فرصت های کاری و تامین مصونیت غذایی	تسهیل تطبیق پروژه های هارتیکلچری.
نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	
۱	آشنا ساختن محصلین با مسایل و اساسات هارتیکلچر.	۳	۳	۲	۳	۳	۳
۲	از طریق تربیه کادر ها ، انکشاف ، معرفی و ترویج تکنالوژی مناسب هارتیکلچری	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۳	بلند بردن ظرفیتهای بشری غرض تدریس ، تحقیق و ترویج در سکتور هارتیکلچر.	۳	۳	۲	۳	۲	۲
۴	رشد و انکشاف سکتور هارتیکلچر برای تقویه بنیه اقتصادی و رفاه اجتماعی.	۳	۳	۲	۳	۲	۳
مجموع		3	3	1.25	3	2.5	2.5
اوسط عمومی		2.61					
۳= مطابقت کامل		۲= مطابقت نسبی		۱=مطابقت کم			

ماخذ اساسی و کمکی:

1. عبدیانی، ع.س. (۱۳۹۸). دھارتیکلچر (بنوالی) اساسات. گودر خپرونندیوہ تولنہ. جلال آباد
2. سعادت، م.ا. (۱۳۹۷). د سبو روزنی اساسات. گودر خپرونندیوہ تولنہ. جلال آباد
3. Das, J. S. (2010). Fruit Growing. Publ. kalyani. New Delhi. India.
4. Singh, Jitendra. (2018). Fundamental of Horticulture. Kalyani publishing center, India.
5. Sharma, R. R. (2015). Propagation of Horticulture crops: principles and practices 2nd edi. Publ. kalyani. New Delhi. India.
6. Singh, Jitendra. (2015). Basic Horticulture. Publ. kalyani. New Delhi. India.
7. George Acquaah. (2009). Horticulture Principles and Practices 4th edi. PHI Learning Pvt ltd. New Delhi. India.

مفردات مضمون ذخیره و پروسس محصولات هارتيکلچري

مقطع تحصيلي:	ليسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځي:	زراعت
ديپارتمنت:	هارتيکلچر
اسم مضمون:	ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري
کود مضمون:	Ag.Hort.844
تعداد کريدت:	3 کريدت (1+2)
نوعيت مضمون:	تخصصي
پيشنياز مضمون:	توليد سبزيجات، ميوه جات برگريز و هميشه سبز
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

اين يک مضمون تخصصي ديپارتمنت هارتيکلچر ميباشد که مسایل رفع محصولات هارتيکلچري از قبيل (رفع محصولات ، سورت بندي ، درجه بندي) و در پهلوي آن ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري نيز بحث صورت ميگيرد. مجموعاً چهار کريدت را احتوا مي کند که در سمستر هشتم تدريس مي گردد.

اهداف آموزشي

- جلو گيري از ضايعات محصولات هارتيکلچري
- کاربرد طرق معياري ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري
- بلند بردن دانش محصيلين در عرصه ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري
- مديريت و اصلاح ارزش افزايي زنجيري توليدات هارتيکلچري و رشد تجار
- بلند بردن سطح حاصل و عوايد دهاقين

روش های آموزش و تدريس

تدريس به روش های متفاوت ذيل پيش بيني شده است:

- ارائه لکچر و شرح درس جديد و مباحث نظري
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمي گذاشتن موضوعات درس بين محصيلين
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بين استاد و محصيلين
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- پروژه های صنفی
- ارائه سمینار توسط محصيلين در بعضی از ساعات درسی

شیوه های ارزیابی محصلان

اعضای کادر علمی دبیرانتمنت هارتیکلچر از شیوه های مختلف ارزیابی برای فهم میزان درک و یاد گیری محصلین استفاده می نمایند که شامل ارایه کار های گروهی، کار خانگی، کار های صنفی و ساحوی در جریان سمستر و نیز امتحانات صنفی، امتحان وسط سمستر و امتحان پایان سمستر میباشد. آماده نمودن پاورپاینت ها روی موضوعات مختلف و ارایه آن توسط محصلان، شکل دیگری از ارزیابی از میزان درک و عمل محصلان میباشد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول معلومات عمومی :

- معرفی، تاریخچه ذخیره و پروسس محصولات هارتیکلچری
- اهمیت و اهداف ذخیره و پروسس
- وضعیت ذخیره و پروسس در جهان و افغانستان

فصل دوم فیزیالوژی بعد از رفع محصولات هارتیکلچری :

- تنفس محصولات و تبخیر
- تولید هارمون ها
- نشانی پخته شده میوه جات و سبزیجات

فصل سوم میکرو بیولوژی محصولات هارتیکلچری:

- شناخت میکروب های مضره
- میکانیزم فعالیت قارچها ، بکتریا ها و ویروسها
- تاثیر فعالیت محیطی با لای میکروبها و طرق جلوگیری میکروبها مضره

فصل چهارم عملیات زراعتی قبل از رفع حاصلات :

- عوامل محیطی (کیمیاوی، بیولوژیکی، فیزیکی، اجتماعی)
- وقت و طرق برداشت محصولات هارتیکلچری

فصل پنجم بعد از رفع محصولات و قبل ذخیره تاثیر بعضی عملیات :

- پریکولن گو کیورن
- شستن، خشک کردن، پاک کردن ، جدا ساختن برخی غیر ضروری محصولات
- درجه بندی، سورت بندی و بسته بندی محصولات هارتیکلچری.

فصل ششم ذخیره کردن محصولات هارتیکلچری:

- اهمیت و اهداف ذخیره
- اقسام ذخیره، ذخیره سرد، ذخیره عصری
- عوامل موثر با لای ذخیره و جا بجا ساختن محصولات در ذخیره
- نگهداشت محصولات در ذخیره خانه و تنظیم ذخیره

فصل هفتم خشک کردن محصولات هارتیکلچری:

- اهداف خشک کردن محصولات و طرق خشک کردن
- وسایل و مواد خشک کردن
- خشک کردن میوه جات (انگور، زردالو، الوبخارا، انجیر و توت)
- خشک کردن سبزیجات (رومی بانجان، پیاز، خربوزه، مرچ، سبزیجات برگی، بامیه)
- خشک کرن نباتات طبی
- گلها (گلاب، جعفری و دغیره)

فصل هشتم بلند بردن ارزش محصولات هارتيكلچري در رابطه پروسس :

- مواد و وسایل بلند بردن ارزش محصولات
- ساختن مربا، جیلی، مارمالید و نیز ساختن جوسها ، شربتھا ، رب و کیچپ

فصل نهم اچار سازی :

- اچار و عملیه تخمر
- انتخاب محصول برای ساختن اچار
- مواد و وسایل
- اقسام اچار و طرق ساختن اچار سازی
- بسته بندی ، ذخیره کردن ، اچار سازی غیره سبزیجات و میوه جات

فصل دهم چپس سازی :

- انتخاب برای چپس سازی
- آماده کردن محصول
- مواد و وسایل لازمه در تولید چپس
- بسته بندی نگهداشت و ذخیره کردن و غیره

فصل یازدهم قطی کردن محصولات پروسس شده:

- اهمیت و تاریخچه قطی کردن محصولات
- آماده کردن محصولات
- عملیات ضروری ومواد و وسایل
- محصولات قطی شده ای میوه جات و سبزی جات
- بسته بندی شدن محصولات قطی شده
- ذخیره و نگهداشت آن

فصل دوازدهم سرد کردن محصولات هارتيكلچري:

- اهداف سرد ساختن محصولات
- آماده ساختن محصولات برای سرد شدن و طرق سرد شدن
- مواد و وسایل بسته بندی محصولات سرد شده و نگهداشت آن

فصل سیزدهم استعمال اشعه با لای نگهداشت محصولات هارتيكلچري:

- اهمیت اشعه ،فواید و نواقص اشعه
- تاریخچه استعمال اشعه معامله کردن محصولات به اشعه
- اقسام اشعه و تدابیر احتیاطی در پروسه اشعه داندن به محصولات
- مواد ضروری و وسایل
- محاسبه کردن اشعه و غیره

فصل چهاردهم طرق نگهداشت تازه بودن گلها:

- اهمیت تازه نگهداشت گلها
- عوامل موثر با لای تازه بودن گلها
- آماده ساختن گلها برای تازه ماندن و طرق و اقسام تازه نگهداشتن
- مواد و وسایل ضروری
- بستنه بندی و ذخیره گلها تازه

کارهای عملی

دیدن سرخانه ها، سورت ، درجه بندی محصولات، شستن محصولات، لیبل ، بازاریابی محصولات هار تیکلچری، کیورنگ، ساختن چپس ،ساختن رب و کیچپ، ساختن اچار بادرنگ، بسنه بندی میوه جات و سبزیجات ، قطی کردن محصولات، و غیره.

جدول نقشه مفهومی مضمون ذخیره و پروسس محصولات هارتيکلچري

شماره	نتايج متوقعه مضمون	نتايج متوقعه رشته					
		7	6	5	4	3	2
		1	عرضه خدمات هارتيکلچري غرض انکشاف اجتماعي و اقتصاد جامعه	بلند بردن ارزش زنجيري و رشد تجارت محصولات هارتيکلچري	تشويق سرمايه گذاري در بخش هارتيکلچري	بلند بردن سطح کميت و کيفيت محصولات هارتيکلچري	ايجاد فرصت هاي کاري و تامين مصونيت غذايي
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
1	جلوگيري از ضايعات محصولات هارتيکلچري	3	3	3	2	3	3
2	کاربرد طرق معياري ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري	1	3	3	3	3	3
3	بلند بردن دانش محصلين در عرصه ذخيره و پروسس محصولات هارتيکلچري	3	3	3	2	3	3
4	مديريت و اصلاح ارزش افزايي زنجيري توليدات هارتيکلچري و رشد تجارت	3	3	2	3	2	3
5	بلند بردن سطح حاصل و عوايد دهاقين	3	3	2	3	2	3
مجموع		2.6	3	2.6	2.6	2.8	3
اوسط عمومي		2.74					
		3=مطابقت کامل 2=مطابقت نسبي 1=مطابقت کم					

ماخذ اصلی و کمکی

1. شیرزاد، باز محمد (۱۳۶۶). ده‌ار تیکلچری محصولاتو سمون او ساتنه . کابل پوهنتون خپرونه
2. Barche, S. and Kirad, K.S., (2010), Postharvest handling of fruits, vegetables and flowers, (Jain brothers, New Delhi).
3. Khader, v., (2004), Preservation of fruits and vegetables, (Kalyani publishers, New Delhi, India).
4. Sharma, S.K. and Nautiyal, M.C., (2009), Postharvest technology of horticultural crops, (New India publishing agency, New Delhi).
5. Srivastava, R.P. and Kumar, S., (2009), Fruits and vegetable preservation, (Army printing press, Lucknow, India).
6. Singh, I.S., (2009), Postharvest handling and processing of fruits and vegetables, (Mrinalgoel, Westville publication House, New Delhi).

مفردات مضمون مبادی علم حشرات

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	
پوهنخی:	زراعت
دیپارتمنت:	حفاظه نباتات
اسم مضمون:	مبادی علم حشرات
کود مضمون:	Ag PP425
تعداد کریدیت:	1+2
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش نیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

معرفی مختصر مضمون

مبادی علم حشرات (Principle of Entomology) منجبت اساسات برای شناسائی حشرات در سمستر چهارم تدریس می‌گردد. این مضمون شامل شش فصل می‌باشد. معلومات عمومی در مورد حشرات و اقارب آنها، ساختمان جلد، سر، سینه، شکم و ضمایم آنها، اناتومی و فزیالوژی داخلی، انواع تکثر، انکشاف تخم، انواع لاروا، شفیره، نمو و استحالته حشرات، طبقه‌بندی و ایکالوجی حشرات را شامل می‌باشد. طبقه‌بندی شامل 29 آردر بوده و توجه بیشتر در قسمت شناسائی و طبقه‌بندی حشرات تا سطح فامیل بالای آردرهای که آفات عمده زراعتی را تشکیل می‌دهند، صورت گرفته است.

اهداف آموزشی مضمون

- ❖ تشخیص حشرات و سایر بندپایان؛
- ❖ طبقه‌بندی حشرات تا سرحد فامیلی و آردر آنها؛
- ❖ تهیه کلکسیون‌های حشرات و نگهداری آنها در لابراتوارها.

شیوه‌های تدریس و آموزش:

- ❖ ارایه لکچر در صنف بوسیله پروجکتور؛
- ❖ انجام کارهای گروهی در داخل صنف؛
- ❖ بررسی دروس گذشته و ایجاد انگیزه برای مطالب تدریس؛
- ❖ تقسیم محصلان به گروه‌های مشخص برای انجام فعالیت‌های آموزشی بیرون صنف؛
- ❖ انجام کارهای عملی در داخل لابراتوار؛
- ❖ انجام کارهای عملی در فارم تحقیقاتی پوهنخی.

مفردات مضمون

فصل اول عمومیات شامل: مقدمه، مروری بر حشره‌شناسی، کثرت و تنوع حشرات، طبقه‌بندی و خصوصیات صنوف بندپایان، خصوصیات حشرات، موقف حشرات، فواید و نواقص حشرات و ارتقاء در حشرات می‌باشد.

فصل دوم مورفولوژی حشرات شامل: ساختمان عمومی بدن حشرات، اسکلیت خارجی، سر حشرات، انواع دهن و ساختمان آن‌ها، چشمان ساده و مرکب، شاخک و انواع آن، سینه حشرات، پا و انواع آن، بال و انواع آن، شکم حشرات، زواید تناسلی و غیرتناسلی می‌باشد.

فصل سوم فزیولوژی حشرات شامل: جهاز هاضمه، جهاز اطراحیه، جهاز دوران خون، جهاز تنفسی، جهاز عضلات و جهاز عصبی، اعضای حسی، آخذه‌های نوری، کیمیاوی، میخانیکی و سایر آخذه‌ها و جهاز تناسلی در حشرات می‌باشد.

فصل چهارم دوران حیات حشرات شامل: تکثر و انواع آن، القاح، نمو و انکشاف جنین در حشرات، نمو و استحالته، جفت‌گیری در حشرات، انکشاف حشرات بدون استحالته، انکشاف استحالته تدریجی، انکشاف استحالته نامکمل، انکشاف استحالته مکمل، دوران فصلی حشرات، یک نسله، چندین نسله و نسل به تعویق افتاده، دوره استراحت، کرختی یا دیاپوز، غدوات اندوکراین و اگزوکراین، هارمون‌ها و فرامون‌ها می‌باشد.

فصل پنجم ایکالوجی حشرات شامل: مفهوم جمعیت، ایکوسیستم و ایکوسیستم زراعتی، بروز حشرات، فکتورهای تعیین کننده ازدیاد جمعیت حشرات، تاثیرات محیطی بالای انکشاف حشرات و تنظیم جمعیت حشرات می‌باشد.

فصل ششم طبقه‌بندی حشرات شامل: اهداف طبقه‌بندی، طبقه‌بندی عمومی حشرات، تشریح مشخصات آردرها و فامیل‌های عمده، آردر عمده راست‌بالان، سخت‌بالان، فلس‌داربالان، ریشک‌داربالان، آردر عمده یکسان‌بالان، نیم‌بالان، دوبالان و غشائی‌بالان می‌باشد.

مفردات بخش لابراتوار و کارهای عملی

شامل: آشنائی و استفاده از میکروسکوپ، بندپایان و صنوف آن، اصطلاحات مربوط به ساختمان بدن حشرات، اسکلیت خارجی و ساختمان مربوطه آن، سر حشرات و ساختمان‌های مربوطه، سینه و ساختمان‌های مربوطه، شکم و ساختمان‌های مربوطه، جهاز هاضمه، جهاز اطراحیه، جهاز دوران خون، جهاز تنفسی، جهاز عضلات، جهاز عصبی و آخذه‌ها، نمو و استحالته و انواع آن در حشرات، دوره استراحت، کرختی یا دیاپوز، غدوات اندوکراین و اگزوکراین، شناسائی و تشخیص آردرهای عمده حشرات، وسایل جمع‌آوری، ساختن یک کلکسیون خوب، جمع‌آوری، سنجاق و نگهداری حشرات می‌باشد.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته (مبادی علم حشرات)

نتایج متوقعه رشته								نتایج متوقعه مضمون	شماره
نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	ن. ر	نمره	نمره		
زمینه‌سازی به منظور طرح و اجراء تحقیقات علمی معیاری در بخش‌های مختلف جلوگیری از خسارت آفات و امراض نباتات توسط کادرها و محصلان حفاظله نباتات.								توانائی تشخیص حشرات و سایر بندپایان مخصوصاً حشرات مضره	1
تحقیقات و مطالعات علمی برای انکشاف هر چه بیشتر طب نباتی برای دست‌یابی به طرق جدید کنترل آفات و امراض نباتی و تربیه و تقدیم افراد مسلکی، مفید و آموزش دیده برای جامعه در عرصه حفاظله نباتات مطابق نیاز بازار کار؛	2	2	1	2	2	2	2	طبقه‌بندی حشرات تا سرحد فامیلی و آردر آنها	2
یجاد ارتباط علمی-مسلکی با نهادهای ذیربط و تشویق به تطبیق قرائطین داخلی و خارجی بالای نباتات؛	2	2	2	2	2	2	3	تهیه کلکسیون‌های حشرات و نگهداری آنها در لابراتوارها	3
کنترول مواد غذایی از نگاه آلوده بودن با امراض و آفات نباتی؛	2.3	1.7	1.7	2	2	1.7	2	مجموع	
بررسی ادویه‌جات کیمیای آفت کش در بازار مربوطه و اثرات آنها بر محیط زیست و توصیه به استفاده از ادویه‌جات طبیعی جهت کنترل آفات و امراض نباتی؛								اوسط عمومی	
به حد اکثر رساندن محصولات از نگاه کمی و کیفی ضمن به حد اقل رساندن هزینه تولید و آلودگی محیط زیست؛								۳= اعظمی ترین اشتراک	
حفاظت حیات نباتات بومی کشور اعم از غله‌جات، حبوبات، نباتات صنعتی، نباتات طبیی، درختان مشمر و غیر مشمر، بنه‌ها، علوفه‌جات، نباتات زینتی و گل‌ها؛								۲= اشتراک متوسط	
افزایش رشد، انکشاف و توسعه منابع و محصولات زارعتی با کیفیت، عاری از امراض و آفات نباتی جهت رشد اقتصادی صادرات و در نهایت خود کفایی کشور								۱= کمترین اشتراک	

منابع یا مأخذ

1. حبیبی، عبدالظاهر. 1392. مبادی علم حشرات. انتشارات ستاره نقره‌ای هرات. 2. عثمان‌خیل، محمد حامد. 1391. حشره شناسی و تنظیم آفات. پوهنتون کابل. 3. رحیمی، محمد سلیم. 1387 حشره شناسی تطبیقی. پوهنتون کابل 4. میرمویدی، علی تقی. 1382. حشره شناسی کشاورزی، آفات و کنترل آن‌ها. انتشارات پوهنتون رازی کرمانشاه.	مأخذ اساسی
5. Chapman. R. F. 2013. The insects structure and function. 5th edition. Cambridge university press. 6. Christian. Y. Oseto .2007 General and applied Entomology. Insect Activity Manual 2nd edition. Kendal Hunt Publishing company. USA. 7. Christian.Y. Oseto, Emily L. Shebish. 2010. General and applied Entomology investigations. Kendal Hunt Publishing company, USA. 8. D. B. Tembhar. 2012. Modern Entomology. 2nd edition. Himalaya Publishing House, India. 9. David G, Michael S. engel. 2005. Evolution of the insects. Cambridge university press. USA. 10. Elzinga. Rechard J. 2004. Fundamentals of Entomology. 6th edition. Pearson Prentice Hall, USA. 11. Marshall. Stephen A. 2006. Insects their natural History and Diversity. Firely book Ltd USA. 12. Norman F.J, Charles A Triplehorn. 2004. An Introduction to study of insect. 7th edition. Saunders Collage Publishing, USA. 13. P. pedigo Larry, Marlin E. Rice. 2006. Entomology and pest management. 5th edition. Pearson prentice Hal, USA. 14. Russel, jurenka.2016. Insect Physiology. Academic press UK. 15. Timothy J. Gibb, Christian. Y. Oseto. 2006. Arthropod collection and identification field and laboratory techniques. Academic press.	مأخذ اساسی و کمکی

مفردات مضمون مبادی علم امراض نباتی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	هرات
پوهنځی:	زراعت
دیپارتمنت:	حفاظه نباتات
اسم مضمون:	مبادی علم امراض نباتی
کود مضمون:	Ag PP430
تعداد کريدیت:	1+2
نوعیت مضمون:	اساسی
پیش‌نیاز مضمون:	مایکروبیولوژی
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

معرفی مختصر مضمون

مبادی علم امراض نباتی در سمستر چهارم برای محصلان پوهنځی‌های زراعت تدریس می‌شود. در این مضمون عمومیات، پرازیترم و انکشاف مرض، طرز حملهٔ پتوجن‌های نباتی بالای نباتات میزبان، مقاومت و دفاع نباتات در مقابل پتوجن‌های نباتی، تأثیرات عوامل محیطی بالای انکشاف امراض ساری، تنظیم امراض نباتی، قارچ‌ها و امراض قارچی نباتات، پروکاریوت‌ها (بکتریا و مولیکوت‌ها) و امراض ناشی از آن‌ها، ویروس‌ها و امراض ویروسی نباتی، نیماتودها و امراض نیماتودی نباتی، نباتات عالی طفیلی و اختلالات فیزیولوژیکی (غیر پرازیتی) نباتات مورد بحث قرار می‌گیرد.

اهداف آموزشی

- ❖ آشنایی با عاملین امراض نباتی؛
- ❖ آشنایی با میخانیکیت‌های دفاعی نباتات؛
- ❖ آشنایی با روش‌های کنترل امراض نباتی.

شیوه‌های تدریس و آموزش:

- ❖ آرایه لکچر در صنف بوسیله پروجکتور؛
- ❖ انجام کارهای گروهی در داخل صنف؛
- ❖ بررسی دروس گذشته و ایجاد انگیزه برای مطالب تدریس؛
- ❖ تقسیم محصلان به گروه‌های مشخص برای انجام فعالیت‌های آموزشی بیرون صنف؛
- ❖ انجام کارهای عملی در داخل لابراتوار؛
- ❖ انجام کارهای عملی در فارم تحقیقاتی پوهنځی.

مفردات مضمون

فصل اول عمومیات: مفهوم مرض و پتوجن در نبات، اهمیت امراض نباتی، تاریخچه امراض نباتی، طبقه‌بندی امراض نباتی، چگونه پتوجن‌های نباتی باعث امراض می‌گردند، تشخیص امراض نباتی.

فصل دوم پرازیتم و انکشاف مرض: ارتباط بین پتوجن و نبات میزبان، تغذیه میکروارگانیسم‌ها، انکشاف مرض، مثلث مرض، مراحل انکشاف مرض، اپیدیمیولوژی و رابطه آن با دوارن مرض.

فصل سوم طرز حمله پتوجن‌های نباتی بالای نباتات میزبان: نفوذ پتوجن‌های نباتی بوسیله قوه میخانیکی، قابلیت‌های کیمیاوی پتوجن‌های نباتی، انزایم‌ها.

فصل چهارم مقاومت و دفاع نباتات در مقابل پتوجن‌های نباتی: امراض نباتی و مقاومت نبات در مقابل پتوجن، انواع مقاومت در نباتات، مقاومت حقیقی، مقاومت عمودی، مقاومت افقی، مقاومت فزیک و ساختمانی.

فصل پنجم تأثیرات عوامل محیطی بالای انکشاف امراض ساری: شرایط محیطی، تأثیر تغذیه نبات میزبان در ارتباط به امراض ساری.

فصل ششم تنظیم امراض نباتی: مفهوم تنظیم تلفیقی امراض نباتی، روش‌های مختلف تنظیم امراض نباتی.

فصل هفتم قارچ‌ها و امراض قارچی نباتات: تاریخچه، ساختمان‌های عمده قارچی، نمو و تغذیه، تکثر و وراثت، طبقه‌بندی، انتشار، علایم امراض قارچی، تنظیم تلفیقی امراض قارچی، امراض سرخی غلات.

فصل هشتم پروکاریوت‌ها و امراض ناشی از آن‌ها: بکتیریا و مولیکیوت‌ها، تاریخچه، اساسات بیولوژیکی، ساختمان حجره، تکثر و وراثت، طبقه‌بندی، انتشار، علایم امراض بکتریائی و مولیکیوتی، تنظیم تلفیقی امراض بکتریایی و مولیکیوتی، مرض بلایت آتشی سیب و ناک، مرض اکس (X) شفتالو.

فصل نهم ویروس‌ها و امراض ویروسی نباتی: تاریخچه، ترکیب، ساختمان و مارفولوژی ویروس‌های نباتی، موقعیت بیولوژیکی ویروس‌ها، پخش و انتشار ویروس‌ها، طبقه‌بندی و نام‌گذاری ویروس‌های نباتی، علایم امراض ویروسی نباتات، تنظیم تلفیقی ویروس‌های نباتی، مرض ویروس موزائیک تنباکو.

فصل دهم نیماتودها و امراض نیماتودی نباتی: مارفولوژی، طبقه‌بندی، دوران حیات، تکثر و انتشار، علایم امراض نیماتودی، اضرار نیماتودهای نباتی، تنظیم تلفیقی نیماتودها، نیماتودهای گره ریشه.

فصل یازدهم نباتات عالی طفیلی: خصوصیات مارفولوژیکی، علایم و نشانه‌های نباتات عالی طفیلی، انتشار نباتات عالی طفیلی، تنظیم تلفیقی نباتات عالی طفیلی، زردپیچک، شنگل، شاخ‌وحشی.

فصل دوازدهم اختلالات فیزیولوژیکی (غیر پرازیتمی) نباتات: تشخیص اختلالات فیزیولوژیکی، کمبود و یا ازدیاد عناصر غذایی، کمبود و یا ازدیاد رطوبت، کمبود و یا ازدیاد نور، تیزابیت و یا قلویت خاک، سایر فکتورهای اختلالات فیزیولوژیکی، تنظیم اختلالات فیزیولوژیکی نباتات.

مفردات بخش لابراتوار و کارهای عملی

مایکروسکوپ: شناخت قسمت‌های مختلف مایکروسکوپ و طُرق استفاده از آن، انواع مایکروسکوپ‌ها و کاربرد آن‌ها در لابراتوارهای امراض نباتی، قدرت بزرگ‌نمایی مایکروسکوپ، معرفی سامان، وسایل و مواد معمول لابراتوارهای امراض نباتی.

ساختن سلايدهای مؤقت: معرفی سلايد و کاربرد آن‌ها، انواع سلايدها، طرز تهیه سلايدها، استعمال سلايدها تحت مایکروسکوپ، رنگ‌آمیزی سلايدها.

تشخيص عاملين مرض‌آور مجهول: تطبيق فرضیه کوخ، طبقه‌بندی و راجستر نمودن، محیط‌های کشت (Culture media)، تهیه محیط کشت معمول، تهیه محیط کشت خاص، انواع محیط‌های کشت، ساختن محیط کشت معمول برای بعضی از قارچ‌ها و بکتريا (PDA)، روش‌های جمع‌آوری نمونه‌های مصاب از ساحه، تجريد، و نگهداشت قارچ‌های معمول مرض‌زا، روش‌های معمول و عام تشخيص امراض نباتی در مزارع، روش‌های معمول و عام تشخيص امراض نباتی در لابراتوار، جمع‌آوری مواد مصاب از ساحه به شکل عملی، تشخيص ممکنه امراض مربوطه از مواد مصاب ساحات جمع‌آوری شده، ارزیابی راپورها و کارهای لابراتواری محصلان.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته (مبادی علم امراض نباتی)

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته							
		نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
1	آشنایی با عاملین امراض نباتی	3	3	3	3	1	3	2	2
2	آشنایی با میخانیکیت‌های دفاعی نباتات	1	2	2	1	2	2	2	3
3	آشنایی با روش‌های کنترل امراض نباتی	3	3	2	1	1	3	2	2
مجموع		2.3	2.7	2.3	2.3	1	2	2	2.3
اوسط عمومی		2.1							
۳=اعظمی ترین اشتراک		۲=اشتراک متوسط							
		۱=کمترین اشتراک							

1. فیضی، غلام رسول. 1393. مبادی علم امراض نباتی. انتشارات عازم کابل.	مأخذ اساسی
2. Agrios, George N. 2005. Plant Pathology. New York, Academic press. Aneja K. R. (2012). Experiments in Microbiology, Plant Pathology and Biotechnology. New Age International Publishers, Kurukshetra, India. 3. Mehrotra R. S. (2013). Plant Pathology. McGraw Hill Education, India. 4. Mondal kalyan K. 2011. Plant Bacteriology. Kalyani publishers, Kochi, India. 5. Paul Y. S. 2012. Mycology and Plant Pathology. Kalyani Publishers, Bangalore, India. 6. Ravichandra N. G. 2013. Fundamentals of Plant Pathology. Asoke K. Ghosh, Bangalore, India. 7. Sarbhoy A. K. 2006. Mycology. Kuldeep Sharma, Indian Council of agriculture research New Delhi.	مأخذ اساسی و کمکی
8. فیضی، غلام رسول. 1393. ویروالوژی نباتی. انتشارات عازم کابل.	
9. فیضی، غلام رسول. 1393. بکتریولوژی نباتی. انتشارات عازم کابل.	

مفردات درسی مضامین پوهنتون شمول

مفردات مضمون جهان بینی اسلامی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	جهان بینی اسلامی
کود مضمون:	SL-IC 0101
تعداد کريدت:	1 کريدت
نوعيت مضمون:	پوهنتون شمول
پيشنياز مضمون:	ندارد
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون:

جهان بینی اسلامی در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی اولین و مهمترین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی است که محصلان را بعد از آشنایی به مفهوم ثقافت اسلامی و انواع جهان بینی های مطرح در جهان، به اساسات جهان بینی اسلامی به گونه علمی و مستدل آگاه می سازد. قرار گرفتن مضمون جهان بینی اسلامی به عنوان نخستین مضمون ثقافت اسلامی در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی بر حسب رعایت تسلسل منطقی و علمی صورت گرفته است، زیرا با توجه به اینکه عقاید و باور ها، اساس و بستر احکام تکلیفی به شمار می روند، این مضمون بنیادین، مناسبترین مدخلی برای سایر مضامین ثقافت به شمار می رود. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی ازین مضمون توانایی خواهند داشت تا پیرامون موضوعات اساسی جهان بینی که عبارت از شناخت: خدا، انسان و هستی می باشد، همراه با براهین و به گونه اکادمیکی، شناخت کلی حاصل نموده و در نتیجه می توانند به تنظیم رابطه درست و شایان یک انسان آگاه و خردمند، با پروردگار هستی، انسان با انسان و چگونگی بهره گیری از نعمت عالم هستی اقدام نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی ثقافت اسلامی، ابرار شناخت و گونه های شناخت، جهان بینی اسلامی و بیان آیات و احادیثی که در باره جهان بینی و عقاید اسلامی آمده است
- تشخیص و شناخت درست جهان بینی اسلامی و مقایسه آن با دیگر جهان بینی های غیر اسلامی.
- تبیین و توضیح نقش ایمان و عقیده اسلامی و ضرورت استفاده از وحی در تنظیم سالم حیات دنیوی و اخروی و بیداری حس حضور خدا در همه عرصه های زندگی.
- ارائه دلایل نقلی و عقلی بر اعتدال گرایی و فطری بودن ارزش های عقاید اسلامی و رابطه شرایع آسمانی و برتریت جهان بینی اسلامی بر سایر جهان بینی ها.
- توانایی دفاع علمی و اکادمیکی از عقاید و باور های اسلامی و تلاش در ترویج آن.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- ورود به مضمون ثقافت اسلامی
 - تعریف ثقافت اسلامی
 - منابع ثقافت اسلامی
 - اهداف ثقافت اسلامی
 - فهم واستحکام عقیده اسلامی
 - فهم درست عبادات اسلامی
 - تربیه شخصیت اسلامی
 - دفاع ازمعتقدات و اندوخته های اسلامی
- تعریف و انواع جهان بینی
- انواع جهان بینی
- جهان بینی توحیدی، جهان بینی فلسفی و جهان بینی علمی
- تعریف دین ، ایمان ، اسلام و شریعت
- برتریت جهان بینی اسلامی
- موضوعات جهان بینی اسلامی
- ایمان
- بیان واژه های : معجزه ، کرامت – شفاعت – توسل اتفاقی و اختلافی.
- انسان شناسی
- معرفت
- عبادت
- اعمار زمین
- اقامت شریعت اسلامی
- طبیعت شناسی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوعی	نتایج متوقعه مضمون	نوعی
6.	5.	4.	3.	2.	1.			
اکتشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده	بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم اکتشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پیروی تعالیم حیات بخش اسلامی.	ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسائل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بنیان آثار و حکمت های هر موضوع.	تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی	تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	تربیه علمی و تحصیلی محصلان رسته های مختلف تحصیلات عالی به صورت و مبتنی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .			
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.	ن.م.ر.			
1	3	1	2	2	3	۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی ثقافت اسلامی، ابزار شناخت و گونه های شناخت، جهان بینی اسلامی و بیان آیات و احادیثی که در باره جهان بینی و عقاید اسلامی آمده است	
1	3	1	2	2	3	۲	تشخیص و شناخت درست جهان بینی اسلامی و مقایسه آن با دیگر جهان بینی های غیر اسلامی.	
1	1	2	۱	3	3	۳	تبیین و توضیح نقش ایمان و عقیده اسلامی و ضرورت استفاده از وحی در تنظیم سالم حیات دنیوی و اخروی و بیداری حس حضور خدا در همه عرصه های زندگی.	
1	3	2	1	2	3	۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر اعتدال گرایی و فطری بودن ارزش های عقاید اسلامی و رابطه شرایع آسمانی و برتریت جهان بینی اسلامی بر سایر جهان بینی ها .	
1	2	1	2	2	3	۵	توانایی دفاع علمی و آکادمیکی از عقاید و باور های اسلامی و تلاش در ترویج آن.	
1	2.4	2.4	1.8	2.2	3		مجموع	
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت								

منابع یا مأخذ:	
مأخذ اساسی	جهان بینی اسلامی - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
مأخذ کمکی	1. سلجوقی، صلاح الدین (1346)، تجلی خدا در آفاق و آنفس 2. مطهری، مرتضی صدرا (1377)، مقدمه بر جهان بینی اسلامی. 3. قرضاوی، یوسف (1388)، حقیقت توحید. 4. حوی، سعید، اسلام دین فطرت 5. ریگی شفا، عبدالرؤف (1394)، اسلام از دیدگاه عقل، اول (دیجیتال) www.Aqeedeh.com 6. افغانی، سید جمال الدین، رد نیچیریه 7. مودودی، ابو اعلی (1362)، مبادی اسلام، 1362، دارالعروه للدعوه الاسلامیه 8. محمودی، بابک، (1395)، از نجوم شناسی تا خدا شناسی،

مفردات مضمون عبادات و حکمت های آن

لیسانس	مقطع تحصیلی:
-----	اسم پوهنتون:
شرعیات	اسم پوهنځی:
ثقافت اسلامی	اسم دیپارتمنت:
عبادات و حکمت های آن	اسم مضمون:
SL-IC 0201	کود مضمون:
1 کریدیت	تعداد کریدیت:
پوهنتون شمول	نوعیت مضمون:
ندارد	پیشنیاز مضمون:
اول	صنف:
دوم	سمستر:

شرح مختصر مضمون:

در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی عبادات و حکمت های آن دومین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی می باشد، که محصلان را به مفهوم عبادات که هدف اساسی آن بیان شمولیت عبادت در تمام عرصه های زنده گی انسان است به گونه علمی و مستدل آگاه می سازد. عبادات در حقیقت ثمره ایمان و شناخت معبود یکتا و آگاهی از نیاز های روحی و مادی انسانی است که در سمستر اول تحت عنوان جهان بینی اسلامی به بحث گرفته شده است و لزوماً مناسبت دارد تا به تعقیب آن عبادات و حکمت های آن به بحث گرفته شود. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی از این مضمون توانایی خواهند داشت تا پیرامون مفهوم عبادات، انواع، شروط و حکم هر یک با حکمت ها و آثار مرتبه بر آنها شناخت کلی حاصل نموده و در نتیجه بدانند که عبادت یک ضرورت مبرم و فطری انسانی بوده، همانگونه که انسان جهت تقویه امور فزینی خویش به آب و غذا ضرورت دارد؛ جهت تقویه امور روحی و معنوی خویش نیز به عبادت ضرورت دارد و با توجه به وسعت مفهوم عبادت، انسان را به عنوان عضو وقت شناس، منظم، مفید و پرتلاش در جامعه تقدیم می نماید.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی عبادات، انواع، شروط، احکام و حکمت های هر یک.
- شناخت و درک تفاوت عبادات اسلامی از عبادات شعائری سایر کیش های ساختگی بشری
- تشریح و توضیح احکام عبادات خاص و عام به گونه علمی و اکادمیکی، شناخت پیامد های فردی و اجتماعی ترک عبادات اسلامی در روشنائی دلایل شرعی.
- ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه بر رعایت عبادات مالی و نقش آن در بر بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه اسلامی و انسانی.
- شناخت بدعت ها و آثار مرتبه بر آن، دوری از قضاوت های افراطی و تفریطی در احکام عبادات.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار

فصل اول : تعریف عبادت در لغت و اصطلاح

- شروط عبادت
 - اهداف عبادت
 - مراتب عبادت
 - شمولیت و فراگیری عبادت در اسلام
- #### فصل دوم: ارکان اسلام و حکمت های آنها

- کلمه شهادت و جایگاه آن در عبادات
- نماز و حکمت های آن
- روزه و حکمت های آن
- زکات و حکمت های آن
- حج و حکمت های آن

فصل سوم : حکم تارک عبادات

- تارک نماز
- تارک روزه
- تارک زکات
- تارک حج

فصل چهارم: بدعت در عبادات

- تعریف بدعت
- اقسام بدعت
- دلایل تحریم بدعت
- اسباب انتشار بدعت
- پیامد های زشت بدعت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوع و گستره	نتایج متوقعه مضمون
6.	5.	4.	3.	2.	1.		
اکتشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده	بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم اکتشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پیروی تعالیم حیات بخش اسلامی.	ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسائل کلی اسلامی به مبتدی بر دلایل نقلی و عقلی با بنیان آثار و حکمت های هر موضوع.	تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی	تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	تربیه علمی و تخصصی محصلان رشته های مختلف معنویت علمی به صورت و مبنای کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .		در اخیر این مضمون محصلین قادر خواهند بود:
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.	ن.م.ر.		
1	3	1	2	2	3	۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی عبادات، انواع، شروط ، احکام و حکمت های هریک..
1	1	2	2	2	3	۲	شناخت و درک تفاوت عبادات اسلامی از عبادات شعاعیری سایر کیش های ساختگی بشری
1	3	2	2	3	3	۳	تشریح و توضیح احکام عبادات خاص و عام به گونه علمی و آکادمیکی ، شناخت پیامد های فردی و اجتماعی ترک عبادات اسلامی در روشنائی دلایل شرعی.
1	1	2	2	2	3	۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه بر رعایت عبادات مالی و نقش آن در بر بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه اسلامی و انسانی .
1	2	1	2	3	3	۵	شناخت بدعت ها و آثار مرتبه بر آن ، دوری از قضاوت های افراطی و تفریطی در احکام عبادات.
1	2	1.6	2	2.4	3		مجموع
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	عبادات و حکمت های آن – دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. قرضاوی، یوسف (1394)، عبادت در اسلام، اول (دیجیتال) www.Aqeedeh.com 1. اصلاحی، مولانا یوسف (1383)، فقه آسان، انتشارات میوند 2. قادر مرزی، ملا مسعود (1394)، تجلی حکمت در فلسفه ی پزشکی احکام، 1394 3. سید سابق (1394)، فقه السنه، 4. الموصلی (1377)، الاختیار لتعلیل المختار، 5. شیخ صدوق (1390)، علل الشرایع، انتشارات وانک

مفردات مضمون نظام اخلاقی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اخلاقی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0301
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

نظام اخلاقی اسلام که متأسفانه در جوامع اسلامی امروزی کمتر جنبه تطبیقی و عملی دارد، در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی سومین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی می باشد، این مضمون ارتباط انسان را با نفس خودش و افراد جامعه از حیث اخلاق نیکو و یا رفتاری های نا شایسته مورد بررسی قرار می دهد. نظام اخلاقی در اسلام سرچشمه تمامی نظامهای دیگر است. از همینجاست که پیامبر اسلام اخلاق را مستقیماً با عقیده و عبادت ارتباط داده است. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی از این مضمون توانایی خواهد داشت تا در مورد مفهوم اخلاق، فضایل و مکارم اخلاق در فرد و جامعه و تأثیرات آن و در مورد رذایل اخلاقی در فرد و جامعه و پیامدهای بد آن، راه های علاج آن، شناخت و معلومات کامل بدست آورده و در نتیجه، با دوری از علل و اسباب آغشته شدن در اخلاق رذیله و تلاش در الگو گیری از اسوه حسنه می توانند خود را به اخلاق نیکو و حمیده مزین سازند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی علم اخلاق، مبانی اخلاق اسلامی، فضایل و رذایل اخلاقی از دیدگاه اسلام ارتباط اخلاق و عقاید و عبادات اسلامی.
- تشخیص و شناخت درست اخلاقیات اسلامی و مقایسه آن با دیدگاه سایر مکاتب اخلاق غیر اسلامی.
- شناخت مکلفیت های اخلاقی یک مسلمان از منابع اخلاق اسلامی و سهگیری فعالانه در نشر دعوت و ارزش های اخلاقی اسلام.
- ارائه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه ارزش های اخلاقی و پیامد گرفتاری به رذایل اخلاقی
- اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی و طرق درمان آن از منظر اخلاق اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار - محتویات مضمون:

فصل اول: مفهوم نظام اخلاقی

- تعاریف نظام اخلاقی
- اخلاقی اسلام
- فلسفه انواع اخلاق
- منابع اخلاق اسلامی
- مبانی نظام اخلاق اسلامی

فصل دوم: ارزشهای اخلاقی در نگرش اسلامی

- فضایل اخلاق
- ارشادات قرآن، سنت و سلف صالح در ارتباط به اخلاق
- ارتباط اخلاق با ایمان، عبادات و معاملات
- تربیه و پرورش اخلاق { تزکیه نفس - عرایز انسانی و طرق دیگر }

فصل سوم: مکارم اخلاق

- نمونه های از مکارم اخلاقی فردی
- نمونه های از مکارم اخلاقی اجتماعی
- پیامد های مکارم اخلاقی در اصلاح فرد و جامعه

فصل چهارم: رذایل اخلاقی

- نمونه های از رذایل اخلاقی فردی
- نمونه های از رذایل اخلاقی اجتماعی
- علل و اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی
- پیامدهای زشت رذایل اخلاقی در انحراف فرد و جامعه
- علاج رذایل اخلاقی در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						شماره	نتایج متوقعه مضمون
۱. سبانی علمی و تحقیقی محققان رشته های مختلف معنویت علمی و اصول و مبنای کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	۲. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	۳. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی	۴. آرایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	۵. بلند بودن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم بخش حیات اسلامی.	۶. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده		
ن.م.ر.	ن.م.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	2	2	1	1	3	۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی علم اخلاق ، مبانی اخلاق اسلامی ، فضایل و رذایل اخلاقی از دیدگاه اسلام ارتباط اخلاق و عقاید و عبادات اسلامی.
3	2	1	2	1	1	۲	تشخیص و شناخت درست اخلاقیات اسلامی و مقایسه آن با دیدگاه سایر مکاتب اخلاق غیر اسلامی.
3	2	2	1	1	2	۳	شناخت مکلفیت های اخلاقی یک مسلمان از منابع اخلاق اسلامی و سهگیری فعالانه در نشر دعوت و ارزش های اخلاقی اسلام.
3	3	2	1	2	3	۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه ارزش های اخلاقی و پیامد گرفتاری به رذایل اخلاقی
3	2	1	1	2	2	۵	اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی و طرق درمان آن از منظر اخلاق اسلامی.
3	2.2	1.6	1.4	1.2	2.2	مجموع	
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت	

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	نظام اخلاقی اسلام - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. محمد غزالی، اخلاق مسلمان 2. طباره، عفیف عبدالفتاح (1388)، روح الدین اسلامی، 3. محسنی، محمد آصف (1365)، روش جدید اخلاق اسلامی، انتشارات قبادی 4. امام غزالی (1393)، احیاء علوم الدین، فردوس 5. ناصع علوان، عبدالله (1394)، چگونه فرزندان خود را تربیت کنیم، دیجیتال

مفردات مضمون نظام اجتماعی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اجتماعی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0401
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

نظام اجتماعی اسلام در سلسله ی مضامین ثقافت اسلامی، چهارمین مضمون است که با رعایت تسلسل منطقی میان مطالب ثقافت اسلامی در سمستر های چهارم تدریس می شود. آگاهی ازین نظام ، که روابط ذات البینی را میان افراد جامعه اسلامی و رابطه جامعه اسلامی را با سایر جوامع غیر اسلامی، مطابق به رهنمود های آیات قران مجید و احادیث پیامبر اسلام بیان می دارد، از ضرورت های مبرم جامعه اسلامی برای هر مسلمان شمرده می شود. محصلان بعد از مطالعه و فراگیری این مضمون معلومات کامل و مستدل را در مورد مفهوم نظام اجتماعی اسلام ، اصول، مبانی و ویژه گی های آن، در مورد ساختار فرد و ساختار خانواده ، انحلال خانواده و روابط و آداب اجتماعی ، مبارزه با انحرافات اجتماعی بدست آورده و در نتیجه، آداب و مکلفیت هایش را در عرصه های زندگی فردی و اجتماعی در پرتوی رهنمود های نظام اجتماعی اسلام رعایت و در بهبود اوضاع اجتماعی مسئولانه سهم فعال خواهد گرفت.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با نظام با اساسات نظام اجتماعی اسلام و بیان آیات و احادیثی که در باره اجتماع و زندگی اجتماعی آمده است.
- درک و شناخت رابطه میان ساختار های فردی نظام اجتماعی اسلام با مبانی ساختارهای خانواده گی و اجتماعی اسلام.
- شناخت دلایل و رهنمود های شرعی حاکم بر جامعه و تفکیک آن از عرف های ناپسند
- تشخیص اسباب خشونت خانواده گی و راه های حل آن
- توانایی دفاع علمی و اکادمیکی از ارزش ها و کفالت نظام اجتماعی اسلام و طرق روش مبارزه با انحرافات اجتماعی از منظر اسلام

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون:

فصل اول: مفهوم نظام اجتماعی

- تعریف نظام اجتماعی اسلامی
- اصول و مبانی نظام اجتماعی اسلامی
- ویژه گی های نظام اجتماعی اسلامی
- اهداف نظام اجتماعی اسلامی { ذکر تشویق اسلام به برخی از خدمات اجتماعی و عام المنفعه ضروری هست }

فصل دوم: ساختار جامعه اسلامی از دیدگاه اسلام

- ساختار فرد
- ساختار خانواده

فصل سوم: انحلال خانواده و راه های حل مشکلات آن

- اسباب انحلال خانواده
- اسباب خشونت خانواده گی و راه های حل آن
- تحدید نسل و تنظیم خانواده از دیدگاه اسلام

فصل چهارم: روابط واداب اجتماعی

- رابطه فرد با فرد
- رابطه فرد با اجتماع

فصل پنجم: مبارزه با انحرافات در جامعه اسلامی

- انحرافات اخلاقی
- اختلاط و مفاسد آن
- فحشاء و عریانی
- مسکرات و مخدرات
- قمار
- موسیقی و رقص
- سوی استفاده از ابزار های معاصر (انترنیت، شبکه های اجتماعی، تلویزیون)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نوع	نتایج متوقعه رشته					
	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۵.مجموع	۱	۲	۳	۳	۲	۱
	۲	۳	۳	۳	۱	۲
	۳	۳	۳	۲	۳	۱
	۴	۳	۲	۳	۱	۲
	۵	۳	۲	۱	۲	۱
مجموع						
۳=مطابقت کامل ۲=مطابقت نسبی ۱=کمترین مطابقت						

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	نظام اجتماعی اسلام - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. علوان، ناصع (1385)، آداب خواستگاری زوجین، 2. زحیلی، وهبه (1394)، فقه خانواده، دیجیتال 3. مودودی، ابو الا علی (1394)، حجاب در اسلام، دیجیتال 4. قطب، سید، عدالت اجتماعی اسلام، انجمن تربیه افکار 5. ایوب، حسن، سلوک اجتماعی در اسلام 6. سباعی، مصطفی، همکاری های اجتماعی 7. مطهری، مرتضی (1360)، نظام حقوق زن در اسلام، انتشارات صدرا

مفردات مضمون نظام سیاسی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام سیاسی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0501
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون:

نظام سیاسی اسلام از جمله نظام هایست که امروزه بیشتر از هر زمان دیگر دوچار شبهات و تاخت و تاز قرار گرفته و حتی منجر به شیوع مفکوره پوچ جدائی دین از سیاست میان بعضی از مسلمانان نا آگاه گردیده است. در این نظام که در سمستر های پنجم تدریس می شود، محصلان در ختم این سمستر شناخت و معلومات کلی و مستدل را در مورد دلایل اثبات را بطنه مستحکم دین و سیاست ، اصول و مبانی ساختار سیاسی و اهداف نظام سیاسی در اسلام حاصل نموده و در نتیجه خواهند دانست که . دولت در نظام سیاسی اسلام چگونه تشکیل می شود؟ حقوق و وظایف رئیس دولت چیست؟ مکلفیت های رعیت کدام ها اند ؟ چگونه دولت اسلامی ارتباطات خویش را با دولت های دیگر باید قایم سازد؟ و همچنان در مورد جنگ و صلح و اهمیت آن در اسلام و اینکه چگونه اسلام صلح را تأمین نموده و گونه های مختلف صلح، صلح با تمام کشور های جهان طبق شروط و اهداف آن چگونه تحقق می یابد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفهوم سیاست ، نظریه سیاسی اندیشه اسلامی در منظومه نظام سیاسی اسلام ، شناخت اساسات نظام سیاسی اسلام حقوق و جایب رعیت و حاکم اسلامی .
- شناخت رابطه دین و سیاست از منابع شرعی و عقلی ، عوامل پندار جدایی دین و سیاست رابه اسلام و دموکراسی
- درک و شناخت منابع نظام سیاسی اسلام ، قوای متشکله و صلاحیت های هریک اهمیت شورای در نظام سیاسی اسلام
- شناخت طرق انتخاب حاکم اسلامی ، اسباب عزل و حکم خروج در برابر حاکم
- معرفت اصول تأمین عدالت اجتماعی، تعامل با اتباع غیرمسلمان و چگونگی رابطه دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی ، حالات صلح و جنگ .

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار - محتویات مضمون: مفهوم نظام سیاسی در اسلام

- مبانی نظام سیاسی اسلامی
- ویژه گی های نظام سیاسی اسلامی
- اهداف نظام سیاسی اسلامی
- اسلام و سیاست
- دلایل اثبات وجود نظام سیاسی در اسلام
- عوامل جدائی دین از دولت یا سیاست
- پیامد های جدائی دین از سیاست
- اسلام و دموکراسی

فصل دوم: دولت در نظام سیاسی اسلامی

- تعریف دولت
- عناصر متشکله دولت
- ارکان دولت
- فصل سوم: وظایف دولت در نظام سیاسی اسلام
- تحکیم شریعت و عدالت اجتماعی.
- تأمین امنیت
- تأمین آزادی های عمومی
- اقامه عدالت
- دفاع از حریم دولت
- امر به معروف ونهی از منکر
- جمع آوری زکات
- نشر دعوت
- تأمین حقوق رعیت و واجبات رعیت در برابر دولت
- تأمین خدمات وسهولت زندهگی برای مردم
- فراهم نمودن زمینه تربیت وتعلیم برای همه

فصل چهارم: روابط دولت

- روابط دولت اسلامی با دولت های اسلامی
- روابط دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی

فصل پنجم : صلح درنظام سیاسی اسلام

- تعریف صلح
- شروط صلح
- اهمیت صلح در اسلام
- انواع صلح
- نماد های صلح در اسلام.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نمایش	نتایج متوقعه رشته					
	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر
نتایج متوقعه مضمون	۱. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	۳	۳	۲	۲	۱
	۲. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	۳	۲	۳	۲	۱
	۳. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت همآهنگی ایجاد نمایند.	۳	۲	۳	۲	۱
	۴. آرایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	۳	۲	۳	۲	۱
	۵. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلام.	۳	۲	۳	۲	۱
	۶. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .	۳	۲	۳	۲	۱
۱	آشنایی کامل با مفهوم سیاست ،نظریه سیاسی اندیشه اسلامی در منظومه نظام سیاسی اسلام ،شناخت اساسات نظام سیاسی اسلام حقوق وجایب رعیت و حاکم اسلامی .					
۲	شناخت رابطه دین و سیاست از منابع شرعی و عقلی ،عوامل پندار جدایی دین و سیاست رابه اسلام و دموکراسی					
۳	درک و شناخت منابع نظام سیاسی اسلام ، قوای متشکله و صلاحیت های هریک اهمیت شورای در نظام سیاسی اسلام					
۴	شناخت طرق انتخاب حاکم اسلامی ، اسباب عزل و حکم خروج در برابر حاکم					
۵	معرفت اصول تأمین عدالت اجتماعی،تعامل با اتباع غیرمسلمان و چگونگی رابطه دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی ،حالات صلح و جنگ .					
مجموع						
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت						

منابع یا مأخذ:

1. مآخذ اساسی	نظام سیاسی اسلام – دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مآخذ کمکی	1. استاد سیاف، دین و دولت (اصول نظام سیاسی اسلام) 2. سنهوری، عبدالرازق (1389)، نظریه دولت در فقه اهل سنت، 3. قرضاوی، یوسف (1384)، اصول فقه سیاسی اسلام، 4. محسنی، آصف (1353)، فقه سیاسی اسلام کتابفروشی جعفری، تهران 5. الرحمن، گوهر، اسلامی سیاست 6. خلاف، عبدالوهاب، سیاست شرعی

مفردات مضمون نظام اقتصادی اسلام

اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اقتصادی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0601
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:

اقتصاد به عنوان شاهرگ حیات بشری از ضرورت های مبرم بشر است. دین مقدس اسلام نه تنها در مورد نظام اقتصادی از خود احکام دارد، بلکه یکی از مهمترین عرصه های عبادت در اسلام عبادت مالی می باشد. بر همین اساس است که نظام اقتصادی اسلام در سمسترهای ششم در قالب کاریکولم ثقافت اسلامی تدریس می شود. محصلان بعد از ختم این سمستر معلومات کلی را در مورد نظام اقتصادی اسلام و سایر مکاتب معروف اقتصادی، مال و اهمیت و هدف آن در اسلام، انواع مالکیت، عواید و مصارف مال و شروط استفاده و جمع آوری حاصل نموده و در نتیجه طبق رهنمود های اسلام در تطبیق اندوخته هایش در بهبود اقتصادی فردی و اجتماعی تلاش همگانی نماید.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم کلی مباحث نظام اقتصادی اسلام و کسب معلومات مقایسوی از مکاتب اقتصادی وضعی.
- درک تفاوت های اساسی مکاتب اقتصادی سوسیالزم و کاپیتالزم با نظام اقتصادی اسلام در موضوعات درآمد، مصرف و توزیع سرمایه .
- شناخت انواع مالکیت و خصوصیات هریک در نظام های اقتصادی اسلام.
- معرفت اسباب مشروع مالکیت خصوصی و اسباب محرمه مالکیت در اسلام، شناخت انواع ربا، احکام و فلسفه حرمت آن و اجناس ربوی .
- شناخت انواع شرکت های مشروع، آشنای با انواع بیمه حکم آن .

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: پیشگفتار - محتویات مضمون

- مفهوم اقتصاد اسلامی
- تاریخ تدوین اقتصاد اسلامی
- اهمیت اقتصاد اسلامی
- ✓ اصول و مصادر اقتصاد اسلامی
- ✓ خصوصیات و ویژگی های اقتصاد اسلامی
- ✓ ارتباط اقتصاد با عبادت اسلامی
- ✓ بررسی و نقد نظام های اقتصادی معاصر و برتری نظام اقتصادی اسلام

فصل دهم: عواید دولت اسلامی (زکات، عشر، خراج، معادن، وقف و مالیات)

- نگاهی به مالکیت در اسلام
- انواع مالکیت
- اسباب مالکیت در اقتصاد اسلامی
- تعریف عقد شروط ارکان و انواع آن
- بیع و شراء
- ✓ تعریف بیع، شروط، ارکان و انواع آن
- ✓ بیع مشروع (سلم اجاره ..) و بیع نا مشروع { اشاره به احتکار و ربا نیز صورت گیرد }
- ✓ اختیارات در بیع
- ✓ اجاره، هبه، وصیت،
- شراکت و انواع آن
- ✓ عنان - وجوه - ابدان - مضاربت - مزارعت و مساقات - معاوضه - بانکداری - بیمه
- ✓ حقوق کارگر و کارفرما
- عقود تبرعات: وصیت هبه با ذکر ارکان و شروط آن - قرض حسنه
- عقود امانات: عاریه - ودیعه - رهن

فصل سوم: مصارف مال

- مصارف مشروع و نا مشروع
- نفقه
- ✓ تعریف، شروط و انواع آن
- زکات { اشاره به علاج فقر با زکات مهم است }
- صدقات و کفارات

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوع	مجموع
1. شناسی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آراء	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	۱	۱
3	2	1	2	1	1	آشنایی کامل با مفاهیم کلی مباحث نظام اقتصادی اسلام و کسب معلومات مقایسوی از مکاتب اقتصادی وضعی.	۱
3	2	2	1	2	1	درک تفاوت های اساسی مکاتب اقتصادی سوسیالزم و کاپیتالزم با نظام اقتصادی اسلام در موضوعات درآمد ، مصرف و توزیع سرمایه .	۲
3	3	1	3	1	1	شناخت انواع مالکیت و خصوصیات هریک در نظام های اقتصادی اسلام.	۳
3	2	2	1	3	1	معرفت اسباب مشروع مالکیت خصوصی و اسباب محرمه مالکیت در اسلام ، شناخت انواع ربا ، احکام و فلسفه حرمت آن و اجتناس ربوی .	۴
3	2	1	2	2	1	شناخت انواع شرکت های مشروع ، آشنای با انواع بیمه حکم آن .	۵
3	2.2	1.4	1.8	1.8	1	مجموع	

۳ = مطابقت کامل	۲ = مطابقت نسبی	۱ = کمترین مطابقت
-----------------	-----------------	-------------------

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	نظام اقتصادی اسلام – دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. صدر، باقر، 1393، اقتصاد ما، انتشارات دارالصدر 2. عثمانی، تقی (1394)، اقتصاد اسلامی، دیجیتال 3. عبدالعزيز، نعمانی، نظام اقتصادی اسلام 4. مطهری، مرتضی (1380)، نظریه اقتصادی، 5. طهماسی، مبادی علم اقتصاد، انتشارات خجسته 6. قرضاوی، یوسف، مبادی اقتصاد اسلامی

مفردات مضمون قرآن و علوم معاصر

لیسانس	مقطع تحصیلی:
-----	اسم پوهنتون:
شرعیات	اسم پوهنځی:
ثقافت اسلامی	اسم دیپارتمنت:
قرآن و علوم معاصر	اسم مضمون:
SL-IC 0701	کود مضمون:
1 کریدیت	تعداد کریدیت:
پوهنتون شمول	نوعیت مضمون:
ندارد	پیشنیاز مضمون:
چهارم	صنف:
هفتم	سمستر:

شرح مختصر مضمون:

قرآن و علوم معاصر عنوان هفتمین مضمون ثقافت اسلامی است که در سمستر های هفتم در قالب کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی تدریس می شود. این مضمون به گونه ی کلی ارتباط مطالب قرآنی را با علوم امروزی بیان میکند و از ضرورت های مبرم جهت فهم درست اسلام میباشد. زیرا تکنالوژی امروزی برخی از جوانان را که از قرآن معلومات کاملی ندارند دوچار شک و تردیدهای خطیر نموده است، مانند این گمان که در عصرپیشرفت علم و تکنالوژی مطالب قرآنی قابلیت تطبیقش را از دست داده است. در حالیکه هر قدر علوم معاصر اکتشافات جدید را ایجاد نماید بجز بیان نمودن اشارات علمی که در قرآن مجید و سنت پیامبر اسلام قبل از یکهزارو چهارصد سال آمده است، چیزی دیگری نمیباشد. محصلان بعد از فراگیری این مضمون در ختم سمستر معلومات کلی علمی را پیرامون مراحل و گونه های نزول قرآن کریم، حقوق قرآن کریم، ابعاد اعجاز قرآن کریم و رابطه اکتشافات علمی با مطالب قرآن را بدست آورده و در نتیجه به عظمت و گسترده گی اعجاز علمی قرآن کریم بیشتر آشنا شده و در تطبیق دستورات قرآن در زندگی فردی و اجتماعی خویش تلاش عاشقانه نموده و در تمام عرصه های حیات شان هدفمندتر گام برخواهند داشت..

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل به مباحث عمومی و کلی قرآن کریم، مراحل و گونه های نزول کریم ابعاد اعجاز و برخی از نمونه های اعجاز این کلام جاودانه الهی.
- شناخت و درک حقوق قرآن کریم، معرفت مقاصد و اهداف قرآن کریم
- شناخت ابعاد اعجاز قرآن کریم، رابطه قرآن کریم با اکتشافات علمی معاصر و چگونگی میزان اعتماد به نظریات ارایه شده علمی معاصر.
- آشنایی به مفاهیم معجزه، کرامت، استدراج و نمونه های از معجزات پیامبر اکرم (ص)
- شناخت مطالب قرآنی پیرامون خلقت سیارات، حرکات منظومه ها، تطور خلقت انسان، نزول باران، نظام زوجیت در هستی

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون:

- قرآن
- مراحل نزولی قرآن
- جمع آوری قرآن
- فضائل قرآن کریم
- حقوق قرآن کریم
- نظریات برخی از دانشمندان غربی در مورد قرآن کریم
- خلاصه فصل اول
- پرسش ها
- مآخذ

فصل دهم : علوم معاصر

- تمهید
- مفهوم علوم معاصر
- قرآن کریم و اکتشافات علمی معاصر
- نظریات برخی از دانشمندان علوم معاصر در مورد قرآن کریم
- معیار ها و ضوابط اعجاز علمی
- پیشرفت ساینس در پرتوی قرآن کریم
- اشتباهات نظریات ساینسی
- خلاصه فصل دوم
- پرسش ها
- مآخذ

فصل سوم: اعجاز قرآن کریم

- انواع معجزات قرآن کریم
- وجوه اعجاز قرآن کریم
- نمونه های اعجاز علمی قرآن کریم
- خلاصه فصل چهارم
- پرسش ها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوع	شرح
1.	2.	3.	4.	5.	6.		
شناسی علمی و آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعلیم حیات بخش اسلامی.	انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با دودگانه جامعه انسان و یغیة گیری سالم از تعصبات انده عالم هستی.	ن.م.ر	
3	2	2	2	1	1	ن.م.ر	۱
آشنایی کامل به مباحث عمومی و کلی قرآن کریم ،مراحل و گونه های نزول کریم ابعاد اعجاز و برخی از نمونه های اعجاز این کلام جاودانه الهی.							
3	1	2	2	2	1	ن.م.ر	۲
شناخت و درک حقوق قرآن کریم ، معرفت مقاصد و اهداف قرآن کریم							
3	2	۱	3	1	2	ن.م.ر	۳
شناخت ابعاد اعجاز قرآن کریم ، رابطه قرآن کریم با اکتشافات علمی معاصر و چگونگی میزان اعتماد به نظریات ارایه شده علمی معاصر.							
3	2	2	1	3	1	ن.م.ر	۴
آشنایی به مفاهیم معجزه ، کرامت ، استدراج و نمونه های از معجزات پیامبر اکرم (ص)							
3	2	1	2	1	2	ن.م.ر	۵
شناخت مطالب قرآنی پیرامون خلقت سیارات ،حرکات منظومه ها، تطور خلقت انسان، نزول باران ، نظام زوجیت در هستی							
3	1.8	2.6	2	1.6	1.4	ن.م.ر	مجموع
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت							

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	قرآن و علوم معاصر - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. مخلص، عبدالرؤف (1394)، تجلی قرآن در عصر حاضر، 2. نابلسی، محمد راتب، دایره المعارف اعجاز علمی در پرتوی قرآن و سنت 3. زندانی، عبدالمجید (1382)، کتاب توحید، (1382)، جامعه القرآن، تهران 4. صابونی، علی، تبیان فی علوم القرآن 5. میلر، گری، قرآن کتاب شگفت انگیز 6. محسنی، آصف، قرآن یا سند اسلام 7. عبدالباقی، مصباح الله، قرآن کریم و علوم معاصر

مفردات مضمون تمدن اسلامی

اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهنځی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	تمدن اسلامی
کود مضمون:	SL-IC 0801
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:

مضمون تمدن اسلامی که در سمستر های هشتم در قالب کاریکولم تحصیلی مضامین ثقافت اسلامی تدریس می شود، در حقیقت جزء تاریخ فراموش شده اسلام در نزد مسلمانان امروزی و مخصوصاً قشر جوان جامعه بشمار می رود که آگاهی و فهم درست آن از نیاز های اساسی و ضرورت های مبرم محصلان می باشد. محصلان عزیز در ختم سمستر معلومات کلی را پیرامون مفهوم تمدن، عوامل ایجاد تمدن ها، عناصر سازنده تمدن ها، بخصوص عناصر تمدن اسلامی و نقش اسلام در اصلاح و تغییرات مثبت در روند های تمدنی بدست آورده و در نتیجه بتوانند علاوه بر بیان اساسات بعد وحیانی تمدن اسلامی از دستاورد های مسلمانان در عرصه های مختلف تمدنی با استناد به دلایل روشن در عرصه علوم مختلفه مانند: کیمیا، فزیک، ریاضی، طب، فارمسی، انجنیری، همچنان تاریخ، جغرافیه، فلسفه، علم فلک بر علاوه از علوم شرعی دفاع نموده و در نشر آن تلاش سازنده را انجام دهند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با عناصر سازنده تمدن، تمدن های بشری قبل از اسلام،
- تبیین و توضیح عناصر سازنده تمدن به شکل عام و عناصر تمدن به شکل خاص همراه با
- رایه دلایل مستند و قابل پذیرش علمی اکادمیکی.
- توانایی بر تشخیص اینکه رسول (اکرم ص) در دوره تأسیسی و توسعه تمدن اسلامی کدام تغییرات و اصلاحات را در تمدن بشری بمیان آورده و چی اصول را جدیداً پی ریزی نموده اند
- اینکه به توانند با رایه نمونه های از کار کرد های تمدنی خلفای راشدین در عرصه توسعه و گسترش تمدن اسلامی نقش ایشان را در برآزندگی های فراموش شده تمدن اسلامی مسئولانه ایفا نمایند.
- دفاع مستدل ازین که به گونه عام تمدن امروزین بشریت مرهون سعی و تلاش مسلمانان دوره های نخستین تاریخ اسلام است.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار - محتویات مضمون:

فصل اول: ورود به پدیده تمدن

- تعریف لغوی و اصطلاحی تمدن
- عناصر تمدن
- ویژه گی های تمدن اسلامی

فصل دوم: تمدن اسلامی

- اسلام و تغییر در تمدن بشریت
- مبانی علمی در کار نامه های رسول الله صلی الله علیه وسلم
- معرفی مختصر از کار نامه های : سیاسی، اقتصادی، اجتماعی ، اخلاقی و..... رسول الله صلی الله علیه و سلم
- نماد های از اندوخته های علمی خلفای راشدین
- بخشی از انجازات علمی و پیشرفتهای تکنالوژی مسلمانان پیشین
- نمونه های از اندوخته های علمی و تکنالوژی در عرصه های:
- نقش تمدن اسلامی در رفاه بشریت
- علت عقب مانده گی مسلمانان امروزی و راه های بیرون رفت
- گفتگوی تمدن ها

فصل سوم: جوامع اسلامی و مفاهیم جدید

- محیط زیست
- حقوق بشر و حقوق زن
- آزادی بیان
- نقد و بررسی بردگی در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	موضوع	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسائل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .
۱	آشنایی کامل با عناصر سازنده تمدن ، تمدن های بشری قبل از اسلام،	3	2	2	2	1	
۲	تبیین و توضیح عناصر سازنده تمدن به شکل عام و عناصر تمدن به شکل خاص همراه با ارایه دلایل مستند و قابل پذیرش علمی آکادمیکی.	3	2	3	1	1	
۳	توانایی بر تشخیص اینکه رسول (اکرم ص) در دوره تأسیسی و توسعهی تمدن اسلامی کدام تغییرات و اصلاحات را در تمدن بشری بمیان آورده و چی اصول را جدیداً پی ریزی نموده اند	3	2	3	1	1	
۴	اینکه به توانند با ارایه نمونه های از کار کرد های تمدنی خلفای راشدین در عرصه توسعه و گسترش تمدن اسلامی نقش ایشان را در برازندگی های فراموش شده تمدن اسلامی مسئولانه ایفا نمایند.	3	3	2	3	1	
۵	دفاع مستدل ازین که به گونه عام تمدن امروزی بشریت مرهون سعی و تلاش مسلمانان دوره های نخستین تاریخ اسلام است.	3	3	2	2	1	
مجموع		3	2.4	2.4	1.8	1.2	
		۱= کمترین مطابقت					
		۲= مطابقت نسبی					
		۳= مطابقت کامل					

منابع یا مأخذ:	
تمدن اسلامی - دیپارتمنت ثقافت اسلامی	1. مأخذ اساسی
1. صمیم، عبدالمجید (1397)، تمدن اسلامی. طبع اول، انتشارات قدس 2. سیاهی، مصطفی (1420 ق)، من روائع حضارتنا. دارالوراف، ریاض. 3. رحیم زی، حسام الدین (2918)، تمدن اسلامی 4. علوان، ناصع، دست‌آورد های تمدن اسلامی و نقش آن در سیاست 5. ولایتی، علی اکبر، تمدن اسلامی 6. ابراهیم حسن، حسن، تاریخ سیاسی اسلام 7. گستاو لوبون، تمدن اسلام و عرب	2. مأخذ کمکی

منابع استفاده شده در تهیه نصاب تحصیلی دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی

مفردات درسی مضامین اختصاصی مربوط دیپارتمنت مدیریت تجارت زراعتی که در فوق درج است برگرفته شده از منابع علمی موثق و بروز بوده که توسط کلستر مدیریت تجارت زراعتی متشکل از شش پوهنتون معتبر کشور (پوهنتون بلخ، پوهنتون کندهار، پوهنتون کندز، پوهنتون شیخ زاید خوست، پوهنتون ننگرهار و پوهنتون ملی علوم زراعتی افغانستان) در داخل کشور و پنج پوهنتون معتبر جهانی که در ذیل لینک آن ذکر است حاوی مفردات انکشاف داده شده فوق میباشند.

1. <https://ageconsearch.umn.edu/record/252517/files/NFAMEC%20WP1%20Curriculum.pdf>
2. <https://courses.mak.ac.ug/programmes/bachelor-agribusiness-management>
3. https://study.com/class_in_agribusiness.html
4. <https://www.canr.msu.edu/afre/uploads/files/ABMCurriculumFS17.pdf>
5. https://www.bachelorstudies.com/Bachelor-of-Agricommerce/New-Zealand/Massey-Business-School/?_gl=1*1u7im13*_ga*REJ0eUIXRDU1STAzVXZpX3JUOS1pSDc1YnNyc2RqTINETjMtMHFaRGNhEVDZ0NNbnVaQ251eFp3X3pLWHBxaQ

لست اعضای اشتراک کننده گان کلستر مدیریت تجارت زراعتی

ردیف	نام و تخلص	رتبه علمی	پوهنتون	موقف در کلستر
1	نورالحق نوری	پوهنیار	پوهنتون بلخ	رئیس
2	صدیق عمر روښان	پوهنیار	پوهنتون شیخ زاید	معاون
3	عبدالکفیل بیدار	پوهنیار	پوهنتون کندز	منشی
4	عبدالسمیع مولویزاده	پوهنمل	پوهنتون بلخ	عضو
5	رفیق عاطف	پوهنیار	پوهنتون شیخ زاید	عضو
6	سورگل عظیمی	پوهنیار	پوهنتون کندهار	عضو
7	عبید الله احمدی	پوهنیار	پوهنتون ملی زراعتی	عضو
8	محمد حسین علیزاده	نامزد پوهنیار	پوهنتون بلخ	عضو